

Π3.1.1.

Σύνταξη μεθοδολογικού πλαισίου για την ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και τη γλωσσική διδασκαλία με παιδαγωγική τεκμηρίωση

ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΤΠΕ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ CONNECTICUT ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Μελέτη στο πλαίσιο της Πράξης «*Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α'βάθμια και Β'βάθμια εκπαίδευση*» MIS 296579 - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΥΤΣΑΝΔΡΕΑΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2011

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους. Η ανωτέρω πράξη υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση».

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π3.1.1 Σύνταξη μεθοδολογικού πλαισίου για την ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και τη γλωσσική διδασκαλία με παιδαγωγική τεκμηρίωση

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Συντονιστής Ομάδας Γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

Ομάδα εργασίας γλώσσας:

Σταυρούλα Αντωνοπούλου

Κωνσταντίνος Κουτσανδρέας

Βασιλική Μπατσίδου

Μαρία Παυλίδου

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	3
Περίληψη.....	5
1. Εισαγωγή.....	7
2. Εκπαίδευση και Προγράμματα Σπουδών	9
2.1. Δομή του αμερικανικού εκπαιδευτικού συστήματος	9
2.2. Η επιλογή της Πολιτείας του Κοννέκτικατ	10
2.3. Στόχευση του Common Core States Standards	11
2.4. Η δομή του κοινού προγράμματος Common Core States Standards σε αντιστοιχία με το τοπικό πρόγραμμα Connecticut States Standards	12
2.5. Διδακτική μεθοδολογία, υλικό και αξιολόγηση	14
3. Το περιεχόμενο του γλωσσικού μαθήματος.....	17
3.1. Γνώσεις για τον κόσμο	17
3.1.1. Σύνδεση των γνώσεων για τον κόσμο με τις ΤΠΕ	20
3.2. Γνώσεις για τη γλώσσα	23
3.2.1. Γλώσσα ως δομικό σύστημα	24
3.2.2. Γλώσσα και κείμενα	29
3.3. Γλώσσα και σημείωση.....	32
3.3.1. Η γλώσσα ως σύστημα και ο κατακερματισμός των γλωσσικών δεξιοτήτων	32
3.3.2. Πολυτροπικές θεωρήσεις: αποσπασματική επιρροή από τους πολυγραμματισμούς	47
3.3.3. Κοινωνικοπολιτικές θεωρήσεις: η αμερικανική εκδοχή του κριτικού γραμματισμού.....	49
3.3.4. Πολυπολιτισμικές θεωρήσεις: αναδυόμενες αντιλήψεις από το χώρο της διαπολιτισμικής αγωγής	50

3.4. Διδακτικές πρακτικές και ταυτότητες	51
3.4.1. Διδακτικές πρακτικές	52
3.4.2. Ταυτότητες εκπαιδευτικών και μαθητών.....	54
4. Συμπεράσματα και συζήτηση.....	59
4.1. Γενικές διαπιστώσεις.....	59
4.2. Διαπιστώσεις για την αξιοποίηση των ΤΠΕ.....	61
Συνοπτικός Πίνακας Συμπερασμάτων	63
Βιβλιογραφία.....	65
Δικτυογραφία	66
Παράρτημα	67

Περίληψη

Στην παρούσα μελέτη αναλύονται οι γλωσσοδιδασκτικοί λόγοι που διέπουν το πρόγραμμα σπουδών της Πολιτείας του Κοννέκτικατ (Connecticut's States Standards) των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής σε αντιστοιχία με το κοινό πρόγραμμα Common Core States Standards υπό το πρίσμα της αξιοποίησης των ΤΠΕ κατά τη διδασκαλία του μαθήματος της αγγλικής γλώσσας ως μητρικής. Τα προγράμματα αναλύονται σε επιμέρους άξονες, αξιοποιώντας μεθοδολογικά εργαλεία από το χώρο της κοινωνικής σημειωτικής και της κριτικής ανάλυσης λόγου των Van Leeuwen (2005) και Gee (2005). Εξετάζεται το περιεχόμενο του μαθήματος ως προς τις γνώσεις για τον κόσμο και την γλώσσα, διερευνάται το είδος του γραμματισμού που καλλιεργείται στους μαθητές και, τέλος, αναλύονται οι διδακτικές πρακτικές που εφαρμόζονται, καθώς και οι ταυτότητες – Λόγοι των κοινωνικών πρωταγωνιστών που τα προγράμματα είτε προϋποθέτουν είτε φιλοδοξούν να δομήσουν.

Αναφορικά με την αξιοποίηση των ΤΠΕ διαπιστώνονται τα εξής: οι ΤΠΕ αξιοποιούνται ως περιβάλλοντα άντλησης υλικού και πληροφοριών, ως χώρος αλληλεπίδρασης, διεπαφής και δημοσίευσης των εργασιών των μαθητών και ως μέσα πρακτικής νέου γραμματισμού. Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται κυρίως υπό το πρίσμα μιας μίξης γλωσσοδιδασκτικών λόγων (discourses). Ως κυρίαρχοι λόγοι θεωρούνται ο λόγος του αναγνωριστικού γραμματισμού που συνδέεται με το παλαιό δομιστικό πρότυπο σε συνδυασμό με στοιχεία από την κειμενοκεντρική θεωρία στην αμερικανική της εκδοχή (Νέα Ρητορική) και ο λόγος της γραφής ως διαδικασίας. Αναδυόμενες θεωρούνται οι αντιλήψεις που συνδέονται με τη θεωρία της πολυτροπικότητας, αλλά δεν αντλούν από τους Πολυγραμματισμούς (New London Group, 1996), αυτές που συνδέονται με το χώρο της διαπολιτισμικής αγωγής και τον κριτικό γραμματισμό στην αμερικανική του εκδοχή (κριτική των ουμανιστικών παραδόσεων).

Τα προγράμματα προϋποθέτουν αφενός Λόγους (Discourses) μαθητών αυτενεργών και αυτόνομων, με γλωσσική επάρκεια ακαδημαϊκού επιπέδου, ικανών να διαβάζουν τη σύγχρονη πολυγλωσσική, πολυπολιτισμική και ψηφιακή πραγματικότητα, αφετέρου Λόγους εκπαιδευτικών με αυξημένη επιστημονική κατάρτιση και επαγγελματική ενημερότητα, οι οποίοι σε συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς και

αδέσμευτοι από συμβάσεις διδακτέας ύλης, χρόνου, χώρου και διδακτικών συμβάντων μπορούν να διαμορφώνουν τη μορφή και το περιεχόμενο των μαθημάτων τους.

1. Εισαγωγή

Οι ιστορικές, πολιτικές, πολιτιστικές, οικονομικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητες των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής και η πρόοδος που επιδεικνύουν σε όλους τους τομείς του επιστητού, στρέφουν το ενδιαφέρον της έρευνας στα αναθεωρημένα προγράμματα σπουδών και, πιο ειδικά, σε αυτό που αφορά το μάθημα της γλώσσας.

Τα απογοητευτικά αποτελέσματα των 15χρονων αμερικανών μαθητών στην αξιολόγηση του Pisa 2009 (Programme for International Student Assessment) επιτάχυνε την αναθεώρηση των προγραμμάτων σπουδών στις ΗΠΑ. Οι μαθητές έφεραν επιδόσεις βάσει των οποίων οι ΗΠΑ κατατάχτηκαν στη 14^η θέση για την αναγνωστική ικανότητα, στη 17^η στις φυσικές επιστήμες και στην 25^η για τα Μαθηματικά. Πρέπει να επισημανθεί ότι ανάμεσα στις 34 χώρες υπό αξιολόγηση οι μαθητές των ΗΠΑ κατάφεραν επιδόσεις κοντά στο μέσο όρο. Οι επιδόσεις τους ήταν χαμηλότερες από αυτές των μαθητών της Νότιας Κορέας, της Φινλανδίας, της Σιγκαπούρης, του Χονγκ Κονγκ, της Σαγκάης και του Καναδά.

Τα απογοητευτικά αυτά αποτελέσματα έφεραν τις ΗΠΑ μπροστά στην ανάγκη αναθεώρησης των προγραμμάτων σπουδών. Η ανάγκη αυτή τροφοδοτήθηκε κυρίως από την απαίτηση των αμερικανών πολιτών το κράτος τους να διατηρήσει την ηγεμονική του θέση σε παγκόσμιο επίπεδο τόσο στην πολιτική και την οικονομία, όσο και στην επιστήμη και εκπαίδευση.

Η κυβέρνηση Μπαράκ Ομπάμα έχει αναλάβει την εκστρατεία *Εκπαίδευση και Καινοτομία*, προκειμένου να βελτιωθούν οι επιδόσεις των μαθητών. Τα μαθήματα στα οποία δίνεται έμφαση είναι οι φυσικές επιστήμες, η Τεχνολογία, η Μηχανική και τα Μαθηματικά¹. Θεσπίστηκε, λοιπόν, το Common Core States Standards που περιλαμβάνει τόσο το μάθημα της αγγλικής γλώσσας όσο και το γραμματισμό στην ιστορία, τις κοινωνικές, τις φυσικές και τις τεχνικές επιστήμες.

Βασική φιλοσοφία των συντακτών του Common Core είναι ως εθνικό *Curriculum* να αποτελέσει τη βάση για την αναμόρφωση και το σχεδιασμό των τοπικών πολιτειακών προγραμμάτων και να προετοιμάσει τους μαθητές κατάλληλα

¹ πιο ειδικά βλέπε <http://www.whitehouse.gov/issues/education/educate-innovate>.

ώστε να επιτύχουν στην ακαδημαϊκή και επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Η επιτυχία των μαθητών, που θα σηματοδοτήσει βέβαια και την επιτυχία των ίδιων των προγραμμάτων, δεν μπορεί παρά να συνδέεται και με την χρήση και εφαρμογή των νέων τεχνολογιών. Έχει συνειδητοποιηθεί ότι η νέα εποχή του 21^{ου} αιώνα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την εξέλιξη και την πρόοδο της τεχνολογίας, γεγονός που δε μπορεί να αφήσει ανεπηρέαστη την εκπαίδευση. Κατά συνέπεια, η ένταξη και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση πρέπει να ληφθεί έντονα υπόψη στη χάραξη των εκπαιδευτικών πολιτικών, εφόσον συνδέεται με το είδος της μελλοντικής κοινωνίας και των εγγράμματων υποκειμένων που καλούνται να ζήσουν και να δραστηριοποιηθούν μέσα σε αυτή.

Στην παρούσα, λοιπόν, μελέτη αναλύεται το Common Core States Standards σε αντιστοιχία με το τοπικό πρόγραμμα της Πολιτείας του Κοννέκτικατ Connecticut States Standards και εξετάζεται αν η αξιοποίηση των ΤΠΕ αναπλαισιώνει το περιεχόμενο του μαθήματος ή τις διδακτικές πρακτικές που εφαρμόζονται, διερευνάται το είδος του γραμματισμού που καλλιεργείται στους μαθητές, καθώς και το είδος των ταυτοτήτων των κοινωνικών πρωταγωνιστών που είτε προϋποτίθεται είτε επιχειρείται να κατασκευαστεί.

2. Εκπαίδευση και Προγράμματα Σπουδών

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού συστήματος των ΗΠΑ, ώστε να γίνει πιο κατανοητό το πλαίσιο μέσα στο οποίο εφαρμόζεται τόσο το κοινό Common Core States Standards, όσο και το τοπικό Connecticut States Standards. Επιπλέον, παρουσιάζονται τα γενικά χαρακτηριστικά τους προκειμένου να γίνει πιο κατανοητή η δομή τους.

2.1. Δομή του αμερικανικού εκπαιδευτικού συστήματος

Η εκπαίδευση στις ΗΠΑ έχει κατά βάση δημόσιο χαρακτήρα. Ο έλεγχος και η χρηματοδότηση μπορεί να γίνονται είτε από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση είτε από κάθε Πολιτεία ξεχωριστά σε τοπικό επίπεδο. Αυτό σημαίνει ότι η κάθε Πολιτεία χωριστά έχει δικό της Υπουργείο Παιδείας και είναι υπεύθυνη για τα εκπαιδευτικά ζητήματα σε τοπικό επίπεδο. Κατά συνέπεια, τα προγράμματα σπουδών διαφέρουν από Πολιτεία σε Πολιτεία.

Τα τελευταία χρόνια η κυβέρνηση Μπαράκ Ομπάμα έχει δημιουργήσει το Common Core States Program, ένα κοινό πρόγραμμα (national curriculum) για τη διδασκαλία της γλώσσας και το γραμματισμό στην Ιστορία / Κοινωνικές Επιστήμες, τις Φυσικές και Τεχνολογικές Επιστήμες με στόχο να προσαρμόσουν οι διάφορες Πολιτείες σε αυτό τα κατά τόπους προγράμματά τους. Η προσαρμογή είναι προαιρετική, επισημαίνεται, όμως, το γεγονός ότι οι Πολιτείες έσπευσαν να υιοθετήσουν το κοινό πρόγραμμα και να προσαρμοστούν σε αυτό. Περισσότερες πληροφορίες για το κοινό πρόγραμμα και την υιοθέτησή του από τις Πολιτείες μπορεί κανείς να αντλήσει από τον επίσημο διαδικτυακό ιστότοπο <http://www.corestandards.org/>.

Η εκπαίδευση στις ΗΠΑ είναι υποχρεωτική για όλα τα παιδιά που έχουν συμπληρώσει το 5^ο (σε κάποιες Πολιτείες το 8^ο) έτος της ηλικίας τους. Το τέλος της υποχρεωτικής φοίτησης ορίζεται το 16^ο έτος (σε κάποιες Πολιτείες το 18^ο). Οι διαφορές στο χρόνο φοίτησης οφείλονται στη διαφοροποίηση της Νομοθεσίας από Πολιτεία σε Πολιτεία.

Οι μαθητές κατατάσσονται σε βαθμίδες λίγο πολύ κοινές για όλες τις Πολιτείες. Το σύστημα αυτό κατάταξης γνωστό και ως K-12 (Kindergarten, δηλαδή Νηπιαγωγείο, ως τη 12^η βαθμίδα) δομείται ως εξής:

- προσχολική αγωγή / νηπιαγωγείο
- Δημοτικό 1^η – 5^η βαθμίδα / τάξη (5 – 11 ετών)
- Γυμνάσιο 6^η – 8^η βαθμίδα / τάξη (11 – 14 ετών)
- Λύκειο 9^η – 12^η βαθμίδα (14 – 18 ετών)

Μετά το Λύκειο οι μαθητές έχουν τις εξής δυνατότητες. Μπορούν είτε να εισαχθούν σε κάποιο κολέγιο ή πανεπιστήμιο είτε να ακολουθήσουν την Τεχνική εκπαίδευση, δηλαδή, να εκπαιδευτούν πάνω σε κάποιο χειρωνακτικής φύσης επάγγελμα.

2.2. Η επιλογή της Πολιτείας του Κοννέκτικατ

Για την εκπόνηση της παρούσας μελέτης επιλέχθηκε το πρόγραμμα σπουδών της Πολιτείας του Κοννέκτικατ για τους εξής κυρίως λόγους: Πρώτον, οι μαθητές της συγκεκριμένης Πολιτείας έφεραν τις καλύτερες επιδόσεις στα τεστ αξιολόγησης των ετών 2007 και 2009 στις δεξιότητες τόσο της κατανόησης, όσο και της παραγωγής γραπτού λόγου συγκριτικά με τις επιδόσεις των μαθητών άλλων Πολιτειών. Επισημαίνεται ότι στις αξιολογήσεις δε συμμετείχαν μαθητές από όλες τις Πολιτείες των ΗΠΑ. Κατά δεύτερον, ενδεικτικό είναι ότι η Πολιτεία του Κοννέκτικατ έδειξε προθυμία και προχώρησε με ιδιαίτερα γρήγορους ρυθμούς στην υιοθέτηση και ενσωμάτωση του Common Core States Program στο δικό της τοπικό πρόγραμμα ήδη από τις 7 Ιουλίου του 2010. Το ενδιαφέρον, λοιπόν, της επιστημονικής έρευνας στρέφεται στη μελέτη του προγράμματος του Κοννέκτικατ τόσο λόγω των υψηλών επιδόσεων των μαθητών στις εθνικές αξιολογήσεις, γεγονός που το κατατάσσει στα πετυχημένα προγράμματα, όσο και στην ταχεία υιοθέτηση και ενσωμάτωση του εθνικού curriculum. Επισημαίνεται ότι τόσο το τοπικό, όσο και το κοινό πρόγραμμα είναι αρκετά όμοια ως προς το περιεχόμενο, τις παιδαγωγικές και γλωσσοδιδασκτικές αντιλήψεις σε ένα ποσοστό της τάξης του 80 τοις εκατό². Μελετώντας τα προγράμματα διαπιστώνεται το γεγονός ότι το κοινό πρόγραμμα εμβαθύνει και

² σύμφωνα με την αναφορά του επιτρόπου βλέπε

http://www.sde.ct.gov/sde/lib/sde/pdf/pressroom/board_adopts_standards.pdf

προεκτείνει το τοπικό πρόγραμμα. Περισσότερες πληροφορίες για τα αξιολογικά τεστ και τα αποτελέσματά τους μπορεί να βρει κανείς στο διαδικτυακό τόπο της στατιστικής υπηρεσίας για την πρόοδο στην εκπαίδευση (NAEP) <http://nces.ed.gov/nationsreportcard/>. Αναφορικά με την υιοθέτηση και την ενσωμάτωση του κοινού προγράμματος στο τοπικό πρόγραμμα παραπέμπουμε στην εξής ιστοσελίδα: <http://www.sde.ct.gov/sde/cwp/view.asp?a=2618&q=322592>.

Η παρούσα μελέτη επικεντρώνεται αφενός στο τοπικό πρόγραμμα σπουδών της Πολιτείας του Κοννέκτικατ, αφετέρου αυτό εξετάζεται σε αντιστοιχία με το κοινό πρόγραμμα. Το υλικό αντλήθηκε κυρίως από έγγραφα στα οποία αποτυπώνονται οι ομοιότητες και οι διαφορές των δύο προγραμμάτων για το μάθημα της γλώσσας για καθεμιά βαθμίδα εκπαίδευσης ξεχωριστά. Τα έγγραφα αυτά μπορεί να τα αντλήσει κανείς από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας του Κοννέκτικατ <http://www.sde.ct.gov/sde/cwp/view.asp?a=2618&q=322620>. Επισημαίνεται ότι στα έγγραφα της αντιστοιχίας του Common Core States Standards με το Connecticut's States Standards περιλαμβάνονται μόνο οι αντιστοιχίες και όχι κάποιο συγκεκριμένο εισαγωγικό κείμενο.

2.3. Στόχευση του Common Core States Standards

Ο γενικός σκοπός του προγράμματος Common Core States Standards είναι να προετοιμάσει τους μαθητές, ώστε να αποκτήσουν κολεγιακή και επαγγελματική ετοιμότητα. Αυτό σημαίνει ότι η εκπαιδευτική διαδικασία στοχεύει να καταστήσει τους μαθητές έτοιμους να συνεχίσουν τις σπουδές στην κολεγιακή ή τριτοβάθμια εκπαίδευση και έχουν στο μέλλον μια επιτυχημένη επαγγελματική πορεία. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να προσφερθεί στους μαθητές ένα πλούσιο πρόγραμμα σπουδών σε περιεχόμενο. Πιο ειδικά, αναφορικά με το μάθημα της γλώσσας οι μαθητές θα πρέπει να μάθουν να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά την αγγλική γλώσσα, να κατέχουν λεξιλόγιο υψηλού επιπέδου, να παράγουν κείμενα, να συνθέτουν εργασίες και να τις παρουσιάζουν προφορικά ενώπιον ακροατηρίου αξιοποιώντας τη σύγχρονη τεχνολογία. Οι μαθητές θα πρέπει να μπορούν να αξιοποιούν την τεχνολογία και τις εφαρμογές τις είτε για να αντλήσουν ποικίλο πληροφοριακό υλικό, είτε για να

επικοινωνήσουν και να αλληλεπιδράσουν, είτε για να συνθέσουν, να υποστηρίξουν και να δημοσιεύσουν τις εργασίες τους.

2.4. Η δομή του κοινού προγράμματος Common Core States Standards σε αντιστοιχία με το τοπικό πρόγραμμα Connecticut States Standards

Το κοινό πρόγραμμα δομείται σε κάθετους και οριζόντιους άξονες. Οι κάθετοι άξονες χωρίζουν το πρόγραμμα ανά βαθμίδα εκπαίδευσης, ενώ οι οριζόντιοι χωρίζουν το πρόγραμμα σε ενότητες ανάλογα με τη δεξιότητα που καλλιεργείται και περιλαμβάνουν υποενότητες. Πιο ειδικά:

κατανόηση γραπτού λόγου – ανάγνωση (Reading):

- κεντρικές ιδέες και λεπτομέρειες,
- τεχνική και δομή,
- ενσωμάτωση της γνώσης και των ιδεών,
- εμβέλεια ανάγνωσης και βαθμός πολυπλοκότητας των κειμένων

παραγωγή γραπτού λόγου – γραφή (Writing):

- κειμενικοί τύποι και σκοποί,
- παραγωγή και διανομή του γραπτού,
- έρευνα για παραγωγή και παρουσίαση της γνώσης,
- εμβέλεια συγγραφικής δραστηριότητας

παραγωγή και κατανόηση προφορικού λόγου – ομιλία, ακρόαση (Speaking, Listening):

- κατανόηση και συνεργασία,
- παρουσίαση της γνώσης και των ιδεών

γλώσσα (Language Standards):

- συμβάσεις της πρότυπης αγγλικής,
- γνώση της γλώσσας,
- κατάρκτηση του λεξιλογίου και χρήση

Για να γίνει πιο κατανοητή η δομή παραθέτουμε την εξής εικόνα μέσα από το κοινό πρόγραμμα:

Speaking and Listening Standards 6-12

SL

The following standards for grades 6-12 offer a focus for instruction in each year to help ensure that students gain adequate mastery of a range of skills and applications. Students advancing through the grades are expected to meet each year's grade-specific standards and retain or further develop skills and understandings mastered in preceding grades.

Grade 6 students:	Grade 7 students:	Grade 8 students:
Comprehension and Collaboration		
1. Engage effectively in a range of collaborative discussions (one-on-one, in groups, and teacher-led) with diverse partners on <i>grade 6 topics, texts, and issues</i> , building on others' ideas and expressing their own clearly. a. Come to discussions prepared, having read or studied required material; explicitly draw on that preparation by referring to evidence on the topic, text, or issue to probe and reflect on ideas under discussion. b. Follow rules for collegial discussions, set specific goals and deadlines, and define individual roles as needed. c. Pose and respond to specific questions with elaboration and detail by making comments that contribute to the topic, text, or issue under discussion. d. Review the key ideas expressed and demonstrate understanding of multiple perspectives through reflection and paraphrasing.	1. Engage effectively in a range of collaborative discussions (one-on-one, in groups, and teacher-led) with diverse partners on <i>grade 7 topics, texts, and issues</i> , building on others' ideas and expressing their own clearly. a. Come to discussions prepared, having read or researched material under study; explicitly draw on that preparation by referring to evidence on the topic, text, or issue to probe and reflect on ideas under discussion. b. Follow rules for collegial discussions, track progress toward specific goals and deadlines, and define individual roles as needed. c. Pose questions that elicit elaboration and respond to others' questions and comments with relevant observations and ideas that bring the discussion back on topic as needed. d. Acknowledge new information expressed by others and, when warranted, modify their own views.	1. Engage effectively in a range of collaborative discussions (one-on-one, in groups, and teacher-led) with diverse partners on <i>grade 8 topics, texts, and issues</i> , building on others' ideas and expressing their own clearly. a. Come to discussions prepared, having read or researched material under study; explicitly draw on that preparation by referring to evidence on the topic, text, or issue to probe and reflect on ideas under discussion. b. Follow rules for collegial discussions and decision-making, track progress toward specific goals and deadlines, and define individual roles as needed. c. Pose questions that connect the ideas of several speakers and respond to others' questions and comments with relevant evidence, observations, and ideas. d. Acknowledge new information expressed by others and, when warranted, qualify or justify their own views in light of the evidence presented.
2. Interpret information presented in diverse media and formats (e.g., visually, quantitatively, orally) and explain how it contributes to a topic, text, or issue under study.	2. Analyze the main ideas and supporting details presented in diverse media and formats (e.g., visually, quantitatively, orally) and explain how the ideas clarify a topic, text, or issue under study.	2. Analyze the purpose of information presented in diverse media and formats (e.g., visually, quantitatively, orally) and evaluate the motives (e.g., social, commercial, political) behind its presentation.
3. Delineate a speaker's argument and specific claims, distinguishing claims that are supported by reasons and evidence from claims that are not.	3. Delineate a speaker's argument and specific claims, evaluating the soundness of the reasoning and the relevance and sufficiency of the evidence.	3. Delineate a speaker's argument and specific claims, evaluating the soundness of the reasoning and relevance and sufficiency of the evidence and identifying when irrelevant evidence is introduced.
Presentation of Knowledge and Ideas		
4. Present claims and findings, sequencing ideas logically and using pertinent descriptions, facts, and details to accentuate main ideas or themes; use appropriate eye contact, adequate volume, and clear pronunciation.	4. Present claims and findings, emphasizing salient points in a focused, coherent manner with pertinent descriptions, facts, details, and examples; use appropriate eye contact, adequate volume, and clear pronunciation.	4. Present claims and findings, emphasizing salient points in a focused, coherent manner with relevant evidence, sound valid reasoning, and well-chosen details; use appropriate eye contact, adequate volume, and clear pronunciation.
5. Include multimedia components (e.g., graphics, images, music, sound) and visual displays in presentations to clarify information.	5. Include multimedia components and visual displays in presentations to clarify claims and findings and emphasize salient points.	5. Integrate multimedia and visual displays into presentations to clarify information, strengthen claims and evidence, and add interest.
6. Adapt speech to a variety of contexts and tasks, demonstrating command of formal English when indicated or appropriate. (See grade 6 Language standards 1 and 3 on page 52 for specific expectations.)	6. Adapt speech to a variety of contexts and tasks, demonstrating command of formal English when indicated or appropriate. (See grade 7 Language standards 1 and 3 on page 52 for specific expectations.)	6. Adapt speech to a variety of contexts and tasks, demonstrating command of formal English when indicated or appropriate. (See grade 8 Language standards 1 and 3 on page 52 for specific expectations.)

Η αντιστοίχιση του κοινού προγράμματος με το τοπικό πρόγραμμα του Κοννέκτικατ παρακολουθεί την ίδια δομή, όμως η κάθε βαθμίδα παρουσιάζεται ξεχωριστά. Στην αριστερή στήλη παρουσιάζονται οι δεξιότητες του κοινού προγράμματος, ενώ στη μεσαία στήλη οι δεξιότητες του προγράμματος του Κοννέκτικατ. Αυτό φαίνεται πιο καθαρά στην παρακάτω εικόνα:

GRADES 9 – 10			
CCSS	CT Standard Match	CT Assessment	Notes
SPEAKING AND LISTENING STRAND: SPEAKING AND LISTENING STANDARDS			
Comprehension and Collaboration			
CC.9-10.SL.1 Initiate and participate effectively in a range of collaborative discussions (one-on-one, in groups, and teacher-led) with diverse partners on grades 9–10 topics, texts, and issues, building on others' ideas and expressing their own clearly and persuasively.	CT.9-12.1.2.a Generate and respond to questions. CT.9-12.1.4.a Respond to the ideas of others and recognize the validity of differing views CT.9-12.1.4.b Persuade listeners about understandings and judgments of works read, written and viewed. CT.9-12.1.2.e Discuss and respond to texts by making text-to-self, text-to-text and text-to-world connections.		The CT standard does not explicitly address collaborative discussion. There are several connections to the content of the discussions, but not the discussion process itself. CAPT does not measure group work.
CC.9-10.SL.1.a Come to discussions prepared, having read and researched material under study; explicitly draw on that preparation by referring to evidence from texts and other research on the topic or issue to stimulate a thoughtful, well-reasoned exchange of ideas.			

Connecticut State Department of Education

26

January 2011

2.5. Διδακτική μεθοδολογία, υλικό και αξιολόγηση

Είναι χαρακτηριστικό ότι ούτε το κοινό πρόγραμμα ούτε το πρόγραμμα του Κοννέκτικατ προτείνουν συγκεκριμένη μεθοδολογία που πρέπει ρητά να ακολουθηθεί κατά τη διδακτική πρακτική. Από την ανάλυση προκύπτει ότι νέες γνώσεις οικοδομούνται πάνω σε προηγούμενες (κονστрукτιβισμός), οι μαθητές εμπλέκονται σε ομαδικές συζητήσεις και αναλαμβάνουν ερευνητικές εργασίες (διαλεκτική, διερευνητική, ανακαλυπτική μάθηση, ομαδοσυνεργατικό μοντέλο διδασκαλίας) και τις παρουσιάζουν μπροστά σε κοινό.

Από τα παραπάνω προκύπτει η *ανοιχτή* φύση των προγραμμάτων, δεδομένου ότι δε δίνονται έτοιμες, προαποφασισμένες πορείες που πρέπει να ακολουθηθούν, δε δίνεται συγκεκριμένο διδακτικό υλικό και θεματικές προς αξιοποίηση παρά μόνον ενδεικτικά κατά συνέπεια, παρέχονται μεγάλα περιθώρια πρωτοβουλίας στον εκπαιδευτικό. Πρέπει να επισημανθεί ότι από τη μια οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται μεταξύ τους με στόχο την εκπόνηση του περιεχομένου του προγράμματος, από την άλλη δεν δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές, στους γονείς ή σε άλλους φορείς να εμπλακούν σε αυτή τη διαδικασία.

Ως προς την αξιολόγηση των μαθητών, διαπιστώνονται τα εξής: Οι μαθητές καλούνται να δοκιμαστούν σε γραπτές εξετάσεις, που διενεργούνται την άνοιξη, προκειμένου να προβιβαστούν. Υποβάλλονται σε δύο τεστ αξιολόγησης: μέχρι και το γυμνάσιο αξιολογούνται με το Connecticut's Mastery Test (CMT) και με το Connecticut Academic Performance Test (CAPT).

Στο CMT τεστ υποβάλλονται όλοι οι μαθητές από την 3^η έως και την 8^η βαθμίδα και περιλαμβάνει εξετάσεις στη γλώσσα και τα μαθηματικά. Πιο ειδικά για το μάθημα της γλώσσας αξιολογούνται οι γνώσεις γύρω από τη γραμματική, την ορθογραφία, την παραγωγή και κατανόηση γραπτών κειμένων.

Η βαθμολόγηση γίνεται είτε από υπολογιστή, είτε από επαγγελματίες εκπαιδευτικούς, και τα αποτελέσματα είναι και ποσοτικά και ποιοτικά. Η βαθμολογία κυμαίνεται από 1 έως 5, όπου το 5 θεωρείται ο υψηλότερος βαθμός (προχωρημένο επίπεδο) και το 1 ο χαμηλότερος (κάτω από τη βάση). Μαθητές που βαθμολογούνται με 4 θεωρείται ότι πέτυχαν τους στόχους, ενώ μαθητές που βαθμολογούνται με 2 βρίσκονται στη βάση. Τα αποτελέσματα κοινοποιούνται σε ιστοσελίδα στο διαδίκτυο.

Στο CAPT υποβάλλονται όλοι οι μαθητές των δημοσίων σχολείων, όταν πρόκειται να αποφοιτήσουν από το Λύκειο. Η επιτυχία στην εξέταση αυτή εξασφαλίζει στους μαθητές το απολυτήριο Λυκείου. Οι εξετάσεις αυτές διενεργούνται το Μάρτιο και μέσα σε περίοδο εννέα ημερών οι μαθητές εξετάζονται στην ανάγνωση, τη γραφή, τα μαθηματικά και τη φυσική. Αναφορικά με την κατανόηση του γραπτού λόγου αυτή περιλαμβάνει κείμενα πληροφοριακά και λογοτεχνικά. Οι μαθητές καλούνται να απαντήσουν σε σχετικές ερωτήσεις και σε ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Στα λογοτεχνικά κείμενα καλούνται να απαντήσουν σε ερωτήσεις κατανόησης, ερμηνείας και κριτικής αποτίμησης του έργου αναπτύσσοντας τις απαντήσεις τους σε περιορισμένο αριθμό λέξεων. Αναφορικά με την παραγωγή γραπτού λόγου οι μαθητές καλούνται να συντάξουν δύο επιχειρηματολογικά κείμενα αξιοποιώντας τα κείμενα – πηγές που τους έχουν δοθεί. Στην επιχειρηματολογία τους θα πρέπει να παίρνουν ξεκάθαρη θέση απέναντι σε κάποιο ζήτημα. Τέλος, οι μαθητές καλούνται να διαβάσουν μικρά κείμενα και να απαντήσουν σε ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής πάνω σε θέματα γραμματικής,

ορθογραφίας, δομής κλπ. Σε αυτές τις εξετάσεις οι μαθητές βαθμολογούνται από δύο διορθωτές. Άριστα θεωρείται το 12 και βάση το 9.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η φύση και των δυο προγραμμάτων, τόσο του κοινού όσο και του τοπικού, δεν ευθυγραμμίζεται με το σύστημα αξιολόγησης. Αξιολογήσεις όπως οι παραπάνω επηρεάζουν τη διδασκαλία της γλώσσας τόσο σε επίπεδο μορφής, όσο και σε περιεχόμενου, και συνδέονται με κλασικές, κοντά στο παλαιό διδακτικό πρότυπο παιδαγωγικές αντιλήψεις και πρακτικές που παραπέμπουν στο λόγο του αναγνωριστικού γραμματισμού (Hasan, 2006). Από την άλλη πρέπει να επισημανθεί ότι στο πρόγραμμα του Κοινέκτικατ γίνεται αναφορά στη χρήση φακέλων *portfolio*³. Η μέθοδος *portfolio* αφορά περισσότερο στη συγκέντρωση των καλύτερων κειμένων των μαθητών σε ένα φάκελο στον οποίο αποτυπώνεται ευκρινώς η πρόοδος του μαθητή και έχουν πρόσβαση εκπαιδευτικοί, γονείς, λοιποί μαθητές κλπ. Η αξιολόγηση μέσω τέτοιων ατομικών φακέλων ενισχύει πρακτικές αυτοαξιολόγησης (π.χ. αναστοχασμός, αυτοσχόλια) και ετεροαξιολόγησης (εφόσον δίνεται πρόσβαση σε γονείς, συμμαθητές, άλλους επαγγελματίες κλπ.). Η αξιοποίηση των φακέλων *portfolio* παραπέμπει σε ολιστικές προσεγγίσεις αξιολόγησης και υπ' αυτήν έννοια ευθυγραμμίζεται με τη φιλοσοφία των προγραμμάτων.

³ ατομικός φάκελος μαθητή ή φάκελος εργασιών μαθητή. Απεικονίζει τη σταδιακή εξέλιξη της μαθησιακής πορείας. Συνδέεται άμεσα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη διδασκαλία των γλωσσών (*Common European Framework of Reference of Languages*).

3. Το περιεχόμενο του γλωσσικού μαθήματος

Στα παρακάτω κεφάλαια γίνεται ανάλυση του περιεχομένου των προγραμμάτων αρχικά, αναφορικά με τις γνώσεις για τον κόσμο, τις αξίες, τις στάσεις, τις συμπεριφορές και τις γνώσεις για γλώσσα που επιδιώκεται να αποκτήσει ο μαθητής. Κατά δεύτερον, διερευνώνται τα είδη των γλωσσοδιδακτικών λόγων που αναδεικνύονται μέσα από τη διδασκαλία της γλώσσας ως μέρους της σημείωσης. Τέλος, αποτυπώνεται ο τρόπος πραγμάτωσης των παραπάνω λόγων κατά τη διδακτική πρακτική και αναλύεται το είδος των ταυτοτήτων - Λόγων μαθητών και εκπαιδευτικών που το πρόγραμμα είτε προϋποθέτει είτε κατασκευάζει.

3.1. Γνώσεις για τον κόσμο

Στόχος των αμερικανικών προγραμμάτων σπουδών δεν είναι να περιληφθούν σε αυτά όλες οι προσδοκώμενες προς απόκτηση γνώσεις για τον κόσμο και υπ' αυτήν έννοια δεν προτείνονται συγκεκριμένες θεματικές ενότητες, ούτε συγκεκριμένο υλικό εν είδει διδακτέας ύλης. Ωστόσο, η σύνδεση του περιεχομένου του μαθήματος της γλώσσας με την εξωγλωσσική πραγματικότητα επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της *διαθεματικότητας* και μέσα στο πλαίσιο του *ουμανισμού* και της καλλιέργειας της διαπολιτισμικής συνείδησης των μαθητών. Αξιοποιούνται, λοιπόν, κείμενα τόσο μέσα από διάφορα γνωστικά πεδία, όπως οι Φυσικές και Κοινωνικές Επιστήμες, την Ιστορία ή τις Τεχν(ολογ)ικές Επιστήμες, όσο και από την αμερικανική και παγκόσμια λογοτεχνία. Διαβάζουμε σχετικά:

«Οι μαθητές αντιλαμβάνονται ότι η τάξη και ο χώρος εργασίας του 21^{ου} αιώνα είναι περιβάλλοντα στα οποία άνθρωποι από συχνά πολύ διαφορετικές κουλτούρες και οι οποίοι αντιπροσωπεύουν ποικίλες εμπειρίες και οπτικές μαθαίνουν και εργάζονται μαζί. Οι μαθητές ενεργά επιδιώκουν να κατανοήσουν τις άλλες κουλτούρες και οπτικές μέσω της ανάγνωσης και της ακρόασης, και είναι ικανοί να επικοινωνούν αποτελεσματικά με ανθρώπους διαφορετικής προέλευσης. Αξιολογούν κριτικά και εποικοδομητικά τις οπτικές των άλλων.

Μέσω της ανάγνωσης των σπουδαίων έργων της κλασικής και σύγχρονης λογοτεχνίας από διάφορες περιόδους, κουλτούρες και οπτικές, οι μαθητές μπορούν έμμεσα να βιώνουν κόσμους και εμπειρίες πολύ διαφορετικές από τις δικές τους.» (Common Core States Standards, 2010, 7).

Στο πρόγραμμα παρέχεται επιπλέον μια λίστα (Common Core States Standards, 2010, 58) ενδεικτικών κειμένων. Αν και από τα προηγούμενα θα ήταν αναμενόμενο τα κείμενα να αντλούνται από το χώρο της παγκόσμιας λογοτεχνίας, αντίθετα, φαίνεται ότι η πλειονότητα των κειμένων προέρχονται από τον αγγλοσαξονικό κόσμο. Τα παραπάνω ενισχύονται και από τα παρακάτω παραθέματα:

«Αναλύουν τα ιστορικής και λογοτεχνικής σημασίας θεμελιακά έγγραφα των Η.Π.Α. (π.χ. την Αποχαιρετιστήρια Ομιλία του Γ. Ουάσινγκτον, την Ομιλία στο Γκέτισμπεργκ, την ομιλία του Ρούσβελτ για τις Τέσσερις Ελευθερίες, την Επιστολή από τη Φυλακή στο Μπέρμινχαμ του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, συμπεριλαμβάνοντας τους τρόπους αντιμετώπισης των σχετικών θεμάτων και εννοιών.

Περιγράφουν και αξιολογούν τους συλλογισμούς στα θεμελιακά κείμενα των Η.Π.Α., συμπεριλαμβάνοντας την εφαρμογή των συνταγματικών αρχών και τη χρήση έγκυρης επιχειρηματολογίας (π.χ. στην πλειονότητα των γνωμοδοτικών κειμένων του Ανωτάτου Δικαστηρίου) και τις παραδοχές, τους σκοπούς και την επιχειρηματολογία στα κείμενα του Δημοσίου Συνηγόρου (π.χ. το Σύνταγμα, προεδρικές ομιλίες).

Αναλύουν τα ιστορικής και λογοτεχνικής σημασίας καταστατικά έγγραφα των Η.Π.Α., συμπεριλαμβάνοντας τη Διακήρυξη της Ανεξαρτησία, το Προοίμιο του Συντάγματος, τη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων, τη Δεύτερη Εναρκτήρια Ομιλία του Λίνκολν) για το θέμα, το σκοπό και τα ρητορικά τους χαρακτηριστικά» (Common Core States Standards, 2010, 40).

Αντίστοιχα στο τοπικό πρόγραμμα του Κορνέκτικατ διαβάζουμε:

«Συγκρίνουν / αντιπαραβάλλουν και αξιολογούν τις ιδέες, τα θέματα, ή / και ζητήματα σε κλασικά και σύγχρονα κείμενα.» (Connecticut States Standards, Grades 9 & 10, 12).

Ο όρος *κλασικά κείμενα* αναφέρεται κυρίως σε έργα του αμερικανικού και γενικότερα του αγγλοσαξονικού κόσμου (π.χ. Σαίξπηρ, Κητς κλπ.). Κατά συνέπεια, αξιοποιούνται κείμενα που λειτουργούν *παραδειγματικά* για τους μαθητές και τους καλλιεργούν συγκεκριμένες στάσεις, αξίες και συμπεριφορές. Η καλλιέργεια αυτών των στάσεων και αξιών γίνεται μέσα στο πλαίσιο της *ουμανιστικής παράδοσης*. Το *ουμανιστικό – ανθρωπιστικό* μοντέλο προβάλλει θετικές αξίες και πρότυπα συμπεριφοράς, προβάλλει διαχρονικές αντιλήψεις και έννοιες που συνετέλεσαν αποφασιστικά στη διαμόρφωση του δυτικού πολιτισμού. Επιπλέον, η μελέτη των θεμελιωδών συνταγματικών εγγράφων και κειμένων των ΗΠΑ δίνει στο πρόγραμμα μια σαφώς *εθνοκεντρική* οπτική. Στόχος είναι να ενισχυθεί η αυτοσυνειδησία και να προβληθούν οι ιδιαιτερότητες της πολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών, και εν τέλει να καλλιεργηθεί η εθνική τους ταυτότητα και η ιστορική τους συνείδηση.

Προκύπτει, λοιπόν, μια ασυνέχεια, δεδομένου ότι οι αναφορές στην πολυγλωσσία και τον πολυπολιτισμό δεν εντοπίζονται σε όλο το εύρος του προγράμματος και δεν προτείνονται ούτε εφαρμόζονται ανάλογες διαπολιτισμικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία της γλώσσας. Η αμερικανική τάξη φαίνεται τελικά να αντιμετωπίζεται ως γλωσσικά και πολιτισμικά ομοιογενής.⁴ Βέβαια, αξίζει να επισημανθεί ότι οι ΗΠΑ έχουν μακρά παράδοση και εμπειρία γύρω από τα θέματα του πολυπολιτισμού και της πολυγλωσσίας και, άρα, αυτό που μπορεί να φαίνεται ως ρητορεία ή ασυνέχεια ίσως για τους ίδιους τους Αμερικανούς θεωρείται ζήτημα ήδη λυμένο και αυτονόητο.

⁴ ενδεχομένως να λανθάνουν αντιλήψεις που προέρχονται από τον κίνημα «Μόνο αγγλικά – Only English» που περιθωριοποιούν τις άλλες γλώσσες, τις διαλέκτους, τους άλλους πολιτισμούς και τις κουλτούρες.

Οι γνώσεις για τον κόσμο συνδέονται άμεσα με τη *διαθεματικότητα*. Πρέπει τονιστεί ότι φιλοσοφία του κοινού προγράμματος είναι να συνδεθεί το μάθημα της γλώσσας με τα άλλα επιστημονικά πεδία και γνωστικά αντικείμενα. Η διδασκαλία της γλώσσας συνδέεται με το γραμματισμό στην Ιστορία, τις κοινωνικές, φυσικές και τεχνολογικές επιστήμες. Οι μαθητές καλούνται να εφαρμόσουν τις γλωσσικές τους γνώσεις και τις ικανότητες ανάλυσης, ερμηνείας, επεξεργασίας και παραγωγής κειμένων και στα άλλα γνωστικά αντικείμενα. Προς αυτήν, λοιπόν, την κατεύθυνση αξιοποιούνται κείμενα από διάφορα επιστημονικά πεδία με στόχο οι μαθητές να *οικοδομήσουν* γνώσεις γύρω από διάφορες περιοχές του επιστητού και μετά να σχηματίσουν μια συνολική εικόνα κάνοντας τις απαραίτητες *συνδέσεις*. Αναδύονται, λοιπόν, παιδαγωγικές αντιλήψεις που συνδέονται με παιδαγωγικές πρακτικές στα πλαίσια του *Language Across the Curriculum*. Σύμφωνα με αυτό το πλαίσιο το ενδιαφέρον επικεντρώνεται κυρίως στη γλώσσα ως *μέσο* για κατάκτηση της γνώσης και όχι μόνο ως *γνωστικό αντικείμενο*.

3.1.1. Σύνδεση των γνώσεων για τον κόσμο με τις ΤΠΕ

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών αναφορικά με τις γνώσεις για τον κόσμο και την καλλιέργεια συγκεκριμένων στάσεων και συμπεριφορών. Διαβάζουμε σχετικά:

«Συλλέγουν τις σχετικές πληροφορίες από πολλαπλά έντυπα και ψηφιακές πηγές, χρησιμοποιώντας αποτελεσματικά τους όρους αναζήτησης. Αξιολογούν την αξιοπιστία και την ακρίβεια της κάθε πηγής και παραθέτουν ή παραφράζουν τα δεδομένα και τα συμπεράσματα των άλλων, αποφεύγοντας ταυτόχρονα τη λογοκλοπή και ακολουθώντας μια τυπική μορφή παραπομπής.» (Common Core States Standards, 2010, 44).

Από το παραπάνω παράθεμα φαίνεται ότι οι ΤΠΕ αξιοποιούνται ως μέσα για την αναζήτηση πληροφοριών και ως πηγή άντλησης υλικού. Η αναζήτηση των πληροφοριών και η αξιοποίησή τους θα πρέπει να γίνεται με υπευθυνότητα και μέσα στα πλαίσια της νομιμότητας και θα πρέπει να αποφεύγεται η λογοκλοπή. Υπ' αυτήν

την έννοια οι ΤΠΕ αξιοποιούνται και ως μέσα πρακτικής νέου γραμματισμού. Πιο συγκεκριμένα, παρατίθενται τα εξής:

«Επιδεικνύουν υπεύθυνη, νόμιμη και ηθική χρήση των πληροφοριακών πόρων, των υπολογιστών και των άλλων τεχνολογιών.» (Information and Technology Literacy Framework, 2006, 16).

Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και μέχρι την 8^η βαθμίδα οι μαθητές θα πρέπει να:

«Εφαρμόζουν σωστή και ηθική χρήση των έντυπων και μη έντυπων πληροφοριακών πόρων, των υπολογιστών, των άλλων τεχνολογιών και των δικτύων.

Εφαρμόζουν τα καθιερωμένα πρότυπα παραπομπής για χορήγηση πίστωσης παροχής των πληροφοριών ή των ιδεών που χρησιμοποιούνται.

Διακρίνουν τους διάφορους τύπους της ιδιοκτησίας και της προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας (π.χ., δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, διπλώματα ευρεσιτεχνίας) και να εφαρμόζουν πρακτικές νόμιμης χρήσης ανάλογα με την κάθε περίπτωση.

Συμμορφώνονται με τις πολιτικές χρήσης και δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας της περιοχής – περιφέρειας και κατανοούν τη σχέση με την τοπική, πολιτειακή και εθνική νομοθεσία.» (Information and Technology Literacy Framework, 2006, 16).

Επιπλέον, μέχρι και τη 12^η βαθμίδα, δηλαδή με το τέλος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης οι μαθητές θα πρέπει να:

«Τηρούν την τοπική, πολιτειακή και εθνική νομοθεσία και τις πολιτικές και τις διαδικασίες αναφορικά με τη χρήση των έντυπων και των μη έντυπων πληροφοριακών πόρων, υπολογιστών, άλλων τεχνολογιών και δικτύων.

Εφαρμόζουν τα καθιερωμένα πρότυπα παραπομπής για ένα ευρύ φάσμα πηγών πληροφόρησης και μορφών⁵.

Κατανοούν τις διαδικασίες προστασίας πνευματικής ιδιοκτησίας / προστασίας των δικών τους πρωτότυπων εργασιών.

Συμμορφώνονται με τις πολιτικές χρήσης και δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας της περιοχής – περιφέρειας, όπως επίσης και με την τοπική, πολιτειακή και εθνική νομοθεσία και τις πολιτικές.» (Information and Technology Literacy Framework, 2006, 16).

Από τα παραπάνω δύο εκτενή αποσπάσματα φαίνεται ότι οι μαθητές θα πρέπει να αξιοποιούν τα λογισμικά, τα εργαλεία και τις πηγές τηρώντας τη δεοντολογία και εφαρμόζοντας τη νομοθεσία. Οι νέες τεχνολογίες και τα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα συγκροτούν μια νέα πραγματικότητα που δε διαφοροποιείται δραματικά από την καθημερινή πρακτική τουλάχιστο σε ό,τι αφορά την εφαρμογή των αρχών δεοντολογίας και την τήρηση των νόμων γύρω από ζητήματα πνευματικών δικαιωμάτων και ιδιοκτησίας. Τα παραπάνω απαιτούν ανάπτυξη δεξιοτήτων συνδέονται άμεσα με την καλλιέργεια του νέου γραμματισμού.

Κατά συνέπεια, οι ΤΠΕ αξιοποιούνται ως πηγή άντλησης κειμένων και πληροφοριών με γνώμονα την εφαρμογή των αρχών δεοντολογίας και την τήρηση των νόμων που αφορούν την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Κατά συνέπεια η διαχείριση των πηγών και του ψηφιακού υλικού απαιτεί δεξιότητες νέου γραμματισμού.

Συνοψίζοντας διαπιστώνονται τα εξής: αν και στο κοινό πρόγραμμα δεν προτείνονται συγκεκριμένες θεματικές ενότητες για τη μελέτη πτυχών και όψεων του κόσμου, κυριαρχούν δύο τάσεις. Η πρώτη είναι περισσότερο *εθνοκεντρική* μέσα στο πλαίσιο της *ουμανιστικής* προσέγγισης της διδασκαλίας και επιτυγχάνεται με τη μελέτη διάφορων κλασικών λογοτεχνικών κειμένων και των θεμελιωδών συνταγματικών κειμένων των ΗΠΑ που λειτουργούν παραδειγματικά για τους

⁵ απόδοση του όρου *format*.

μαθητές και τους ενισχύουν την εθνική τους συνείδηση. Η δεύτερη συνδέεται με την καλλιέργεια της διαπολιτισμικής συνείδησης χωρίς όμως διεξοδικότερη ανάλυση. Επιπλέον, η μελέτη πτυχών του κόσμου θα πρέπει να γίνεται *διαθεματικά* προκειμένου να επιτευχθούν οι συνδέσεις των γνωστικών αντικειμένων και οι μαθητές να αποκτήσουν σφαιρικές γνώσεις γύρω από τον κόσμο. Τέλος, οι ΤΠΕ αξιοποιούνται ως πηγή άντλησης υλικού και ως μέσα πρακτικής νέου γραμματισμού, δεδομένου ότι η πλοήγηση, η αναζήτηση, η επιλογή, η επεξεργασία και η δημοσίευση οποιουδήποτε υλικού θα πρέπει να γίνεται μέσα στα πλαίσια της νομοθεσίας και της τήρησης των αρχών δεοντολογίας.

3.2. Γνώσεις για τη γλώσσα

Σε αυτό το υποκεφάλαιο εξετάζονται οι επιδιωκόμενες προς κατάκτηση γνώσεις για τη γλώσσα. Το κοινό πρόγραμμα περιλαμβάνει μια ξεχωριστή ενότητα που συνδέεται με τις γνώσεις που πρέπει να αποκτήσει ο μαθητής γύρω από τη γλώσσα. Πρόκειται για μεταγλωσσικές γνώσεις γραμματικής, συντακτικού και ορθογραφίας των λέξεων. Γίνεται προσπάθεια να συνδεθεί η δομή της γλώσσας με τη λειτουργική της διάσταση χωρίς όμως διεξοδικότερη μελέτη και εμβάθυνση. Επιπλέον, δεν παρατηρείται σύνδεση της λειτουργίας των γλωσσικών δομών σε συνάρτηση με την επικοινωνιακή περίσταση. Οι λέξεις μελετώνται συνήθως αποπλαισιωμένες ή μέσα σε φράσεις, συνήθως με την αξιοποίηση κάποιου λεξικού και αναζητώνται πληροφορίες γύρω από τη σημασία τους ή την ετυμολογία τους. Τέλος, οι μαθητές καλούνται να αποκτήσουν και γνώσεις γύρω από τα κείμενα και τα κειμενικά είδη. Προκρίνεται η μελέτη των διαφόρων κειμενογλωσσικών παραγόντων, όπως ο πομπός, αποδέκτης, το μέσο, ο σκοπός, η περίσταση επικοινωνίας, το ύφος και οι διάφοροι ρητορικοί μηχανισμοί και τα ρητορικά σχήματα. Επιπλέον, μελετάται η δομή των παραγράφων, αξιολογείται η επιχειρηματολογία, οι συλλογισμοί και η συγκρότηση του κειμένου. Στόχος είναι να κατανοηθεί το κοινωνικό συμβάν προκειμένου να γίνει η επιλογή του κατάλληλου κειμενικού είδους.

3.2.1. Γλώσσα ως δομικό σύστημα

Στην ενότητα αυτή εξετάζονται οι αντιλήψεις που κυριαρχούν στα προγράμματα αναφορικά με τη δομή της γλώσσας και το λεξιλόγιο. Η ανάλυση σε επίπεδο προγραμμάτων γίνεται στους εξής τρεις άξονες:

α) **Συμβάσεις της πρότυπης αγγλικής:** στον άξονα αυτό παρουσιάζονται οι γνώσεις που πρέπει να κατακτήσει ο μαθητής αναφορικά με τη γραμματική και τη χρήση της πρότυπης αγγλικής κατά την παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου. Οι μαθητές πρέπει να γνωρίζουν τους κανόνες χρήσης των κεφαλαίων γραμμάτων, της στίξης και της ορθογραφίας κατά την παραγωγή γραπτού λόγου. Διαβάζουμε σχετικά:

«Επιδεικνύουν έλεγχο των συμβάσεων της γραμματικής της πρότυπης αγγλικής και της χρήσης κατά την παραγωγή γραπτού ή προφορικού λόγου.

α. Εξηγούν τη λειτουργία των ρηματικών τύπων (γερούνδια, μετοχές, απαρέμφατα, γενικά και τη λειτουργία τους σε συγκεκριμένες προτάσεις.

β. Σχηματίζουν και χρησιμοποιούν ρήματα στην ενεργητική και παθητική φωνή.

γ. Σχηματίζουν και χρησιμοποιούν ρήματα στην οριστική, προστακτική έγκλιση, στις ερωτηματικές προτάσεις, τους υποθετικούς λόγους και την υποτακτική έγκλιση.

δ. Αναγνωρίζουν και διορθώνουν ακατάλληλες μετατροπές στην φωνή και την έγκλιση του ρήματος.» (Common Core States Standards, 2010, 52).

Διαβάζουμε αντίστοιχα στο τοπικό πρόγραμμα του Κορνέκτικατ:

«Ορθογραφία: Χρησιμοποιούν ορθογραφικούς κανόνες και δομές από τις προηγούμενες βαθμίδες.

Ορθογραφία: Χρησιμοποιούν πολλαπλές στρατηγικές για να ορθογραφήσουν.

Παραδείγματα:

- Ομόηχα π.χ. capital και capitol.

- Επιθήματα π.χ. -dis, -ir, -ist, -ism.

- Ελληνικές και λατινικές ρίζες π.χ. circus, spiral, vision.
 - Λέξεις από άλλες γλώσσες π.χ. arena, buffet, souffle, lariat.
 - Συχνά ορθογραφικά λάθη σε λέξεις π.χ. accomodation, cemetery, receive.»
- (Connecticut States Standards, Grade 8, 28).

Από τα παραπάνω παραθέματα γίνεται φανερό ότι τα προγράμματα τουλάχιστο σε ό,τι αφορά τη δομή της γλώσσας επικεντρώνονται στον ορθό σχηματισμό και την εφαρμογή των γραμματικών κανόνων. Συχνή είναι η και χρήση της μεταγλώσσας. Σε γενικές γραμμές οι αντιλήψεις των συντακτών του προγράμματος παραπέμπουν στο λόγο του αναγνωριστικού γραμματισμού (Hasan, 2006). Η λέξη *λειτουργία* που εντοπίζεται στο παράθεμα παραπέμπει βεβαίως σε μια πιο λειτουργική προσέγγιση της διδασκαλίας της γλώσσα. Η αντίληψη για την εξέταση της γλώσσας σε λειτουργικό επίπεδο αναδεικνύεται περισσότερο στον άξονα που ακολουθεί.

β) **Γνώση της γλώσσας:** ο άξονας αυτός περιλαμβάνει γνώσεις γύρω από τη χρήση της γλώσσας σε διαφορετικά συγκείμενα⁶. Οι γλωσσικές επιλογές διαφοροποιούν τη σημασία και το ύφος και η συνειδητοποίησή των διαφορών αυτών διευκολύνει τους μαθητές κατά την ανάγνωση ή την ακρόαση κειμένων.

«Χρησιμοποιούν τη γνώση της γλώσσας και των συμβάσεών της όταν γράφουν, μιλούν, διαβάζουν ή ακούν.

α. Χρησιμοποιούν την ενεργητική και την παθητική φωνή στους υποθετικούς λόγους ή στην υποτακτική έγκλιση για να επιτύχουν συγκεκριμένα αποτελέσματα (π.χ. δίνουν έμφαση στον ομιλητή ή στην πράξη, εκφράζουν αβεβαιότητα ή περιγράφουν μια κατάσταση αντίθετη της πραγματικότητας.)»
(Common Core States Standards, 2010, 52).

«Εφαρμόζουν τη γλωσσική γνώση για να καταλάβουν πώς λειτουργεί η γλώσσα σε διαφορετικά περικείμενα, για να κάνουν αποτελεσματικές επιλογές για το

⁶ απόδοση του όρου context. Εναλλακτικά χρησιμοποιούμε τον όρο *περικείμενο*.

νόημα ή το ύφος, και για να καταλάβουν πιο ολοκληρωμένα όταν διαβάζουν ή ακούν.

α. Χρησιμοποιούν ποικιλία στη σύνταξη για καλύτερο αποτέλεσμα, συμβουλευόνται αναφορές (π.χ. το *Artful Sentences* του Tute ως οδηγό όπου χρειάζεται), κατανοούν τη σύνταξη των περίπλοκων κειμένων κατά την ανάγνωση.» (Common Core States Standards, 2010, 54).

Από τα παραπάνω παραθέματα γίνεται φανερό ότι η γλώσσα θα πρέπει να προσεγγίζεται μέσα στο περικείμενό της. Επιπλέον, οι μαθητές θα πρέπει να εξετάσουν και να καταλάβουν πώς λειτουργεί η γλώσσα και οι προτάσεις μέσα στο περικείμενο και ότι οι διαφορετικές επιλογές για παράδειγμα ως προς τη συντακτική δομή (παθητική – ενεργητική) ή την έγκλιση διαφοροποιούν το νόημα, εστιάζουν αλλού, προβάλλουν άλλες οπτικές γωνίες. Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι οι αντιλήψεις γύρω από τη διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας είναι αναδυόμενες, εμφανίζονται σποραδικά και όχι σε κάθε γλωσσική δεξιότητα και, τέλος, δεν εντοπίζονται αναφορές σε όρους,, όπως για παράδειγμα η *περίσταση επικοινωνίας* ή η *χρήση αυθεντικών κειμένων μέσα σε επικοινωνιακό πλαίσιο*.

γ) **Κατάκτηση του λεξιλογίου και χρήση:** στον άξονα αυτό τοποθετούνται οι δεξιότητες για απόκτηση νέου λεξιλογίου, η αξιοποίηση δεικτών για την ερμηνεία της σημασίας των άγνωστων λέξεων καθώς και η μορφολογική ανάλυσή τους. Επιπλέον, περιλαμβάνεται η συνειδητοποίηση της μεταφορικής χρήσης της γλώσσας, η πολυσημία των λέξεων και οι σημασιολογικές αποχρώσεις. Οι μαθητές επιδιώκεται να μπορούν να αξιοποιούν τα λεξικά και τις πηγές κατάλληλα, προκειμένου να συγκεντρώσουν πληροφορίες γύρω από γνωστές και άγνωστες λέξεις. Επισημαίνουμε το γεγονός ότι στόχος των προγραμμάτων και ιδιαίτερα του κοινού προγράμματος είναι η απόκτηση λεξιλογίου υψηλού και ακαδημαϊκού επιπέδου που θα βοηθήσει τους μαθητές να ανταποκριθούν επιτυχώς στις απαιτήσεις του κολεγίου ή της αγοράς εργασίας. Διαβάζουμε σχετικά:

«Προσδιορίζουν ή διασαφηνίζουν τη σημασία των άγνωστων και πολύσημων λέξεων βασιζόμενοι στη 8^η βαθμίδα ανάγνωσης και περιεχομένου επιλέγοντας με ευελιξία από μια ποικιλία στρατηγικών:

α. Χρήση του συγκεκριμένου (π.χ. το γενικό νόημα μιας πρότασης ή μιας παραγράφου, τη θέση μιας λέξης ή τη λειτουργία της σε μια πρόταση) ως δείκτη για τη σημασία μιας λέξης ή μιας φράσης.

β. Χρησιμοποιούν κοινές, κατάλληλες για το επίπεδό τους ελληνικά ή λατινικά επιθήματα και ρίζες ως δείκτες για τη σημασία μιας λέξης (π.χ. precede, recede, secede).

γ. Συμβουλευόνται γενικό και εξειδικευμένο υλικό αναφοράς (π.χ. λεξικά, γλωσσάρια, θησαυρούς) έντυπο και ψηφιακό, για να βρουν την προφορά μιας λέξης ή να προσδιορίσουν ή να αποσαφηνίσουν το ακριβές νόημά της ή ενός μέρους του προφορικού λόγου.

δ. Εξακριβώνουν τον πρωταρχικό στόχο της σημασίας μιας λέξης ή φράσης (π.χ. ελέγχοντας τη σημασία εντός συγκεκριμένου ή αναζητώντας τη σε λεξικό.» (Common Core States Standards, 2010, 53).

Αντίστοιχα διαβάζουμε στο πρόγραμμα του Κοννέκτικατ:

«Κατανόηση γραπτού κειμένου: Πριν και κατά την ανάγνωση: Χρησιμοποιούν δείκτες και συγκεκριμένο για τον προσδιορισμό των σημασιών των λέξεων.» (Connecticut States Standards, Grade 8, 35).

«Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Επεξεργασία: Χρησιμοποιούν πολλαπλές πηγές, π.χ. λεξικό, γλωσσάριο, θησαυρό για διόρθωση και επεξεργασία.

Κατανόηση γραπτού κειμένου: Μετά την ανάγνωση: Περιεχόμενο και δομή: Κριτικάρουν τον τρόπο με τον οποίο ο συγγραφέας χρησιμοποιεί μια ποικιλία γλωσσικών δομών για τη δημιουργία ενός επιδιωκόμενου αποτελέσματος, για

παράδειγμα, λέξεις ή φράσεις από μια γλώσσα, διάλεκτο, παρομοίωση και μεταφορά.» (Connecticut States Standards, Grade 8, 36-37).

Από τα παραπάνω παραθέματα γίνεται κατανοητό ότι η επεξεργασία, μελέτη και απόκτηση νέου λεξιλογίου δε μπορεί να γίνεται αποπλαισιωμένη. Οι μαθητές προσπαθούν να μαντέψουν τη σημασία των άγνωστων λέξεων αξιοποιώντας το προτασιακό ή κειμενικό συγκείμενο. Υπ' αυτή την έννοια αποτυπώνονται αντιλήψεις που συνδέονται με τη λειτουργική προσέγγιση της διδασκαλίας της γλώσσας.

Βέβαια, δεν εντοπίζονται αναφορές για το επικοινωνιακό πλαίσιο ή τις περιστάσεις επικοινωνίας μέσα στις οποίες εντάσσεται το κείμενο. Οι περιστάσεις επικοινωνίας φαίνεται να λαμβάνονται υπόψη περισσότερο στην παραγωγή προφορικού λόγου μέσα στα πλαίσια προφορικών συζητήσεων ή παρουσιάσεων. Σε κάθε περίπτωση πάντως οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να αξιοποιούν τις πηγές και τα εγχειρίδια ώστε να βρουν πληροφορίες σχετικά με τις άγνωστες λέξεις.

Τέλος, επισημαίνουμε ότι στο πρόγραμμα του Κοννέκτικατ, όπως τουλάχιστον φαίνεται από το παραπάνω παράδειγμα, γίνεται λόγος για την ανάγκη κριτικής του τρόπου με τον οποίο ο συγγραφέας αξιοποιεί τις γλωσσικές δομές για να πετύχει διαφορετικό αποτέλεσμα. Φαίνεται να αναδύεται εδώ κοινωνική γλώσσα που παραπέμπει στον *κριτικό λόγο*, όμως αυτός δεν αναπτύσσεται σε όλη του τη διάσταση. Δε γίνεται λόγος, δηλαδή, για την ανάγκη κριτικής ανάλυσης του ίδιου του λόγου και κριτικής προσέγγισης των γλωσσικών επιλογών του συγγραφέα, προκειμένου να αναδειχθούν οι τρόποι με τους οποίους αυτός δομεί την πραγματικότητα και αναπαράγει ή ανατρέπει ιδεολογίες και ταυτότητες.

Τα προγράμματα σπουδών δε συνδέουν τις γνώσεις για τη δομή της γλώσσας, τη γραμματική και τις συμβάσεις της πρότυπης αγγλικής με τις ΤΠΕ. Από την άλλη, οι ΤΠΕ αξιοποιούνται ως πηγή άντλησης πληροφοριών γύρω από τις σημασίες, την προφορά και τη χρήση των λέξεων. Οι αναφορές γύρω από αυτού του είδους την αξιοποίηση εντοπίζονται μονάχα στο κοινό πρόγραμμα και όχι στο αντίστοιχο επίπεδο ανάλυσης του τοπικού προγράμματος του Κοννέκτικατ. Παραθέτουμε μόνο το σχετικό απόσπασμα, καθώς έχει ήδη παρατεθεί παραπάνω ολόκληρο:

«Συμβουλευούνται υλικό αναφοράς (π.χ. λεξικά, γλωσσάρια και θησαυρούς), έντυπο και ψηφιακό, για να βρουν την προφορά και να προσδιορίσουν ή να διασαφηνίσουν την ακριβή σημασία λέξεων-κλειδιών και φράσεων.» (Common Core States Standards, 2010, 53).

Παρά το γεγονός ότι οι αντιλήψεις για την αξιοποίηση των ΤΠΕ περιορίζονται μόνο στο επίπεδο της άντλησης ψηφιακού υλικού, επισημαίνεται ότι δεξιότητες, όπως η πλοήγηση και αναζήτηση πληροφοριών σε ηλεκτρονικά περιβάλλοντα, προϋποθέτουν ένα είδος νέου γραμματισμού στον οποίο το πρόγραμμα φιλοδοξεί να εκγυμνάσει τους μαθητές.

3.2.2. Γλώσσα και κείμενα

Η μελέτη και ανάλυση των προγραμμάτων οδηγεί στη διαπίστωση ότι η μελέτη της γλώσσας μπορεί να νοηθεί μονάχα μέσα από την ανάλυση και ερμηνεία μιας ποικιλίας κειμένων. Οι μαθητές, λοιπόν, καλούνται να κατανοούν με επάρκεια κείμενα μεγάλης ποικιλίας και διαφορετικής πολυπλοκότητας. Τα κείμενα μπορεί να προέρχονται από διάφορες πηγές, κυρίως λογοτεχνικές και πληροφοριακές και η πολυπλοκότητά τους θα πρέπει να είναι ανάλογη του επιπέδου των μαθητών.

Τα κείμενα που αξιοποιούνται κατά τη διδακτική πράξη μπορούν να χωριστούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες: στα λογοτεχνικά και στα πληροφοριακά. Τα λογοτεχνικά κείμενα αντλούνται κυρίως από την πεζογραφία, την ποίηση και το θέατρο.

Τα πεζά περιλαμβάνουν μια ποικιλία κειμενικών τύπων (text types), όπως «περιπετειώδεις ιστορίες, ιστορικά μυθιστορήματα, ιστορίες μυστηρίου, μύθους, ιστορίες επιστημονικής φαντασίας, ρεαλιστικό μυθιστόρημα, αλληγορίες, παρωδίες, σάτιρα και κόμικς⁷» (Common Core States Standards, 2010, 57).

Στην ποίηση περιλαμβάνονται τα «αφηγηματικά ποιήματα, τα λυρικά ποιήματα, τα ποιήματα με ελεύθερο στίχο, τα σονέτα, οι ωδές, οι μπαλάντες και τα

⁷ απόδοση του αγγλικού *graphic novel*.

έπη», ενώ, τέλος, στο δράμα ανήκουν τα «μονόπρακτα και πολύπρακτα έργα σε γραπτή μορφή ή σε φιλμ» (Common Core States Standards, 2010, 57).

Τα πληροφοριακά περιλαμβάνουν μη αφηγηματικά κείμενα όπως, «έκθεση, επιχειρηματολογία, λειτουργικά κείμενα σε μορφή ατομικών εργασιών, ομιλίες προσωπικής άποψης, κείμενα γύρω από την τέχνη ή τη λογοτεχνία, βιογραφίες, απομνημονεύματα, δημοσιογραφικά, επιστημονικά, τεχνικά, οικονομικά» (Common Core States Standards, 2010, 57).

Τα παραπάνω κείμενα αντλούνται τόσο από έντυπες, όσο και ηλεκτρονικές πηγές και είναι γραμμένα για μια ποικιλία ακροατηρίων. Φαίνεται, λοιπόν, να προκρίνεται η αξιοποίηση μιας ποικιλίας κειμένων που ανήκουν σε διάφορους κειμενικούς τύπους και εξυπηρετούν διάφορες επικοινωνιακές ανάγκες και στόχους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν τίθενται περιορισμοί και δε δίνονται ρητές οδηγίες για αξιοποίηση συγκεκριμένων κειμένων και θεματικών δραστηριοτήτων. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν ελεύθερα να επιλέγουν κείμενα από διάφορες θεματικές περιοχές και τύπους χωρίς τον περιορισμό της διδακτέας ύλης. Οφείλουμε να παρατηρήσουμε ότι στο πρόγραμμα δίνεται μια ενδεικτική αλλά σε καμιά περίπτωση εξαντλητική, λίστα βιβλίων από όπου οι εκπαιδευτικοί μπορούν να πάρουν μια ιδέα γύρω από το τι είδους κείμενα μπορούν να αξιοποιήσουν κατά τη διδασκαλία τους. Βασικές προϋποθέσεις επιλογής των κατάλληλων κειμένων είναι η πολυπλοκότητα τους (νόημα, δομή, επίσημη ή ανεπίσημη γλώσσα, σαφήνεια, γνωστικές απαιτήσεις), η αναγνωσιμότητά τους, μεταβλητές που αφορούν τον αναγνώστη (κίνητρα, γνώσεις, εμπειρίες) και μεταβλητές που αφορούν τις δραστηριότητες (στόχος και πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων και των ερωτήσεων). Επισημαίνουμε, όμως, ότι δε γίνονται αναφορές για αξιοποίηση αυθεντικών κειμένων σε αυθεντικό επικοινωνιακό πλαίσιο, γεγονός που θα παρέπεμπε απευθείας στην επικοινωνιακή προσέγγιση. Θεωρούμε ότι η αυθεντικότητα των κειμένων προϋποτίθεται σιωπηρά.

Η προσέγγιση και η επεξεργασία των κειμένων περιλαμβάνει την τεχνική και τη δομή του κειμένου καθώς και την επιλογή ύφους και γλώσσας ανάλογα με το σκοπό και το ακροατήριο. Ενδεικτικό είναι το παρακάτω παράθεμα:

«Αναλύουν λεπτομερώς πώς οι ιδέες ή οι ισχυρισμοί ενός συγγραφέα αναπτύσσονται και τελειοποιούνται σε συγκεκριμένες φράσεις, παραγράφους ή μεγαλύτερα τμήματα ενός κειμένου (π.χ., ένα τμήμα ή κεφάλαιο).» (Common Core States Standards 2010, 40).

«Παράγουν ένα συγκροτημένο και σαφές γραπτό στο οποίο η ανάπτυξη, η οργάνωση και το ύφος είναι κατάλληλα για τη δραστηριότητα, το σκοπό και το ακροατήριο.» (Common Core States Standards, 2010, 46).

Αντίστοιχα στο πρόγραμμα του Κοννέκτικατ διαβάζουμε:

«Επιλέγουν μια ποικιλία από είδη⁸ για διάβασμα για προσωπική απόλαυση.» (Connecticut States Standards, Grade 9 & 10, 6).

«Χρησιμοποιούν τα χαρακτηριστικά ενός κειμένου πειθούς, αφήγησης, εκθεσιακού ή ποιητικού.» (Connecticut States Standards, Grades 9 & 10, 21).

Από τα παραπάνω παραθέματα φαίνεται ότι οι μαθητές έρχονται σε επαφή, μελετούν, αναλύουν και παράγουν κείμενα που ανήκουν σε διάφορα κειμενικά είδη και καλλιεργούν γνώσεις που συνδέονται με κειμενογλωσσικούς παράγοντες. Διαπιστώνεται ότι η αξιοποιείται κοινωνική γλώσσα που αντλεί από τον κειμενοκεντρικό γλωσσοδιδακτικό λόγο. Δε φαίνεται όμως να γίνεται συστηματική και διεξοδική διδασκαλία των κειμενικών ειδών και υπ' αυτήν την έννοια δεν εντοπίζονται στοιχεία που παραπέμπουν στη θεωρία των κειμενικών ειδών. Από την άλλη, φαίνεται ότι μαθητές θα πρέπει να μπορούν να συνειδητοποιούν το χώρο και το σκοπό παραγωγής του κειμένου και, άρα, ο σκοπός και το ακροατήριο είναι αυτά που καθορίζουν την επιλογή της γλώσσας, του ύφους και του είδους του κειμένου. Οι παραπάνω αντιλήψεις συνδέονται με τη λεγόμενη "Νέα Ρητορική". Σύμφωνα με αυτή τη θεωρητική πρόταση βασικό ζήτημα είναι η κατανόηση των στόχων που θα

⁸ απόδοση του όρου *genre*.

επιτευχθούν μέσω ενός συγκεκριμένου κειμενικού είδους προκειμένου να επιλεγούν τα κατάλληλα ρητορικά στοιχεία.

Από την ανάλυση δεν προκύπτει η σε βάθος αξιοποίηση των ΤΠΕ αναφορικά με την προσέγγιση και ερμηνεία των κειμενικών ειδών και των νέων μορφών κειμενικότητας. Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται περισσότερο ως πηγή άντλησης ψηφιακών κειμένων που καλύπτουν μια ευρεία ποικιλία θεμάτων.

Συνοψίζοντας διαπιστώνονται τα εξής: η μελέτη της γλώσσας αφορά κυρίως την απόκτηση μεταγλωσσικών γνώσεων γύρω από θέματα γραμματικής και συντακτικού, η μελέτη των λέξεων προσανατολίζεται σε σημασιολογικής και ετυμολογικής φύσης ζητήματα, ενώ τα κείμενα και τα κειμενικά είδη εξετάζονται υπό το πρίσμα των κειμενογλωσσικών τους παραγόντων. Διαπιστώνονται, λοιπόν, δύο κυρίαρχοι γλωσσοδιδασκτικοί λόγοι. Από τη μια η μελέτη της δομής της γλώσσας παραπέμπει στο γλωσσοδιδασκτικό λόγο του αναγνωριστικού γραμματισμού και συνδέεται με το παλαιό δομιστικό πρότυπο, ενώ, από την άλλη, η ανάλυση των κειμενογλωσσικών παραγόντων των κειμένων παραπέμπει στην θεωρητική πρόταση της Νέας Ρητορικής με κάποια στοιχεία να αντλούν από τη θεωρία των κειμενικών ειδών. Σε αυτό το επίπεδο ανάλυσης οι ΤΠΕ αξιοποιούνται ως πηγή άντλησης υλικού και πληροφοριών χωρίς περαιτέρω ανάλυση των νέων μορφών κειμενικότητας που έχουν προκύψει από την ίδια τη χρήση των ΤΠΕ.

3.3. Γλώσσα και σημείωση

Στο υποκεφάλαιο αυτό αναλύονται οι διάφορες θεωρητικές και μεθοδολογικές αρχές γύρω από τη γλώσσα ως μέρους της σημείωσης. Στόχος είναι να αναδειχθεί ο γραμματισμός που επιδιώκεται να καλλιεργηθεί στους μαθητές.

3.3.1. Η γλώσσα ως σύστημα και ο κατακερματισμός των γλωσσικών δεξιοτήτων

Από τη μελέτη και ανάλυση τόσο του Common Core States Standards όσο και του Connecticut States Standards διαπιστώνεται το εξής: η γλώσσα αντιμετωπίζεται ως δομικό σύστημα το οποίο πρέπει ρητά να διδαχθεί στους μαθητές, στο πλαίσιο αυτό η γλώσσα κατακερματίζεται και η έμφαση δίνεται στην καλλιέργεια επιμέρους

δεξιοτήτων. Οι επιμέρους αυτές δεξιότητες περιλαμβάνουν την κατανόηση γραπτού λόγου (Reading), την παραγωγή γραπτού λόγου (Writing), την παραγωγή και κατανόηση προφορικού λόγου (Speaking, Listening). Οι δεξιότητες αυτές αναλύονται παρακάτω διεξοδικά, προκειμένου να αναδειχθεί το είδος του επιδιωκόμενου γραμματισμού των μαθητών.

Κατανόηση γραπτού λόγου (Reading)

Η μελέτη, ανάλυση και επεξεργασία κειμένων τοποθετείται στο κέντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Κατά συνέπεια, οι μαθητές καλούνται να μελετήσουν και να αναλύσουν μια μεγάλη ποικιλία κειμένων, ώστε να *«αποκτήσουν κολεγιακή και επαγγελματική ετοιμότητα»* (Common Core States Standards, 2010, 35). Τα κείμενα προέρχονται από διάφορες χρονικές περιόδους και από διαφορετικές κουλτούρες και ανήκουν σε διάφορους κειμενικούς τύπους. Τα κείμενα σύμφωνα με το πρόγραμμα λειτουργούν ως υποδείγματα, ως πρότυπα για ατομική σκέψη και συγγραφή και υπ' αυτήν την έννοια διδάσκονται ως φόρμες αποσυνδεδεμένα από τη σύνθετη και ρευστή κειμενική – κοινωνική πραγματικότητα.

Οι αναγνωστικές δεξιότητες αναλύονται στους εξής τέσσερις άξονες:

α) **Ιδέες-κλειδιά και λεπτομέρειες:** οι μαθητές εντοπίζουν το θέμα του κειμένου, την κεντρική του ιδέα, αναλύουν τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσονται οι χαρακτήρες, εκτυλίσσονται τα γεγονότα και παρουσιάζονται οι ιδέες. Στόχος είναι να εξαχθούν λογικά συμπεράσματα και να παρατεθεί η επιχειρηματολογία. Για παράδειγμα:

«Αναφέρουν ισχυρά και εμπεριστατωμένα κειμενικά στοιχεία για να υποστηρίξουν μια ανάλυση του τι λέει το κείμενο ρητά καθώς και τα συμπεράσματα που εξάγονται από το κείμενο.» (Common Core States Standards, 2010, 39).

«Εξάγουν συμπεράσματα και χρησιμοποιούν στοιχεία για να τα τεκμηριώσουν αξιοποιώντας κείμενα που άκουσαν, διάβασαν ή είδαν.» (Connecticut States Standards, Grades 9 & 10, 2).

β) Τεχνική και δομή: στον άξονα αυτό η προσοχή εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο οι λέξεις και οι φράσεις δομούν το νόημα. Επιπλέον, εξετάζονται οι τρόποι με τους οποίους συσχετίζονται οι προτάσεις, οι παράγραφοι και τα κεφάλαια. Τέλος, ερμηνεύεται και αξιολογείται ο τρόπος με τον οποίο οι προθέσεις του συγγραφέα και η οπτική του γωνία δομεί το περιεχόμενο του κειμένου και οδηγεί σε συγκεκριμένη επιλογή ύφους. Παραθέτουμε το εξής:

«Αναλύουν πώς μια συγκεκριμένη πρόταση, παράγραφος, κεφάλαιο ή τμήμα ταιριάζει στη γενικότερη δομή του κειμένου και συνεισφέρει στην ανάπτυξη των ιδεών.» (Common Core States Standards, 2010, 39).

γ) Ενσωμάτωση γνώσεων και ιδεών: σε αυτόν τον άξονα αξιολογούνται τα κείμενα ως προς το περιεχόμενο, τον τρόπο οργάνωσης των επιχειρημάτων, των συλλογισμών και των στοιχείων. Επιπλέον, αναλύονται οι τρόποι πραγμάτευσης του ίδιου θέματος σε διαφορετικά κείμενα και αντιπαραβάλλονται οι διαφορετικές προσεγγίσεις των συγγραφέων.

«Αναλύουν πολλαπλές ερμηνείες μια ιστορίας, ενός θεατρικού ή ποιήματος (π.χ. καταγεγραμμένη ή ζωντανή παρουσίαση ενός θεατρικού ή καταγεγραμμένη μυθιστοριογραφία ή ποίηση), αξιολογώντας πώς κάθε εκδοχή ερμηνεύει το πρωτότυπο κείμενο (συμπεριλαμβάνουν τουλάχιστο ένα έργο του Σαίξπηρ και ένα έργο ενός αμερικανού δραματουργού.» (Common Core States Standards, 2010, 38).

«Αναπτύσσουν και υποστηρίζουν πολλαπλές εκδοχές στη λογοτεχνία χρησιμοποιώντας ατομικές συνδέσεις και σχετικές αναφορές στο κείμενο.» (Connecticut States Standards, Grades 11 & 12, 6).

δ) **Εμβέλεια και πολυπλοκότητα:** οι μαθητές καλούνται να κατανοούν με επάρκεια κείμενα μεγάλης ποικιλίας και διαφορετικής πολυπλοκότητας. Τα κείμενα μπορεί να προέρχονται από διάφορες πηγές, κυρίως λογοτεχνικές και πληροφοριακές και είναι διαβαθμισμένης πολυπλοκότητας.

Σύνδεση της κατανόησης γραπτού λόγου με τις ΤΠΕ

Τα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα αξιοποιούνται ως πηγή άντλησης κειμένων. Οι μαθητές καλούνται να συνειδητοποιούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που προκύπτουν από τη χρήση των νέων μέσων και να τα αξιολογούν κριτικά.

«Αξιολογούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της χρήσης διαφορετικών μέσων (π.χ. έντυπο ή ψηφιακό, τηλεοπτικό ή πολυμεσικό κείμενο), για να παρουσιάσουν ένα συγκεκριμένο θέμα ή μια ιδέα.» (Common Core States Standards, 2010, 39)

Σποραδικά, λοιπόν, εμφανίζονται αντιλήψεις που συνδέονται με την κριτική των μέσων με επιφανειακό τρόπο κυρίως μέσα στο πλαίσιο της ουμανιστικής – κριτικής παράδοσης των ΗΠΑ.

Παραγωγή γραπτού λόγου (Writing)

Η απόκτηση δεξιοτήτων αναφορικά με την παραγωγή γραπτού λόγου φαίνεται ότι γίνεται κυρίως υπό το πρίσμα της γραφής ως διαδικασίας. Οι μαθητές θα πρέπει να μπορούν να συνδυάσουν στα κείμενά τους στοιχεία που ανήκουν σε διάφορα κειμενικά είδη, προκειμένου το τελικό προϊόν να είναι περίπλοκο και υψηλού επιπέδου. Στα παρακάτω παραθέματα φαίνεται να κυριαρχεί ο γλωσσοδιδακτικός λόγος της γραφής ως διαδικασίας και ταυτόχρονα αναδύονται επιρροές από τις κειμενοκεντρικές παραδόσεις. Πιο ειδικά:

«Πρέπει να διαθέτουν την ευελιξία, τη συγκέντρωση και την ευχέρεια να παραγάγουν ένα υψηλής ποιότητας προσχέδιο κειμένου μέσα σε σφιχτά χρονικά περιθώρια καθώς και την ικανότητα να επανεξετάζουν και να βελτιώνουν ένα τμήμα του κειμένου σε πολλαπλά προσχέδια όταν οι περιστάσεις το ενθαρρύνουν ή το απαιτούν.» (Common Core States Standards, 2010, 41).

«Πρέπει να ξέρουν πώς να συνδυάζουν στοιχεία διαφορετικών τύπων γραπτού- για παράδειγμα να χρησιμοποιούν αφηγηματικές στρατηγικές εντός μιας επιχειρηματολογίας και αιτιολόγηση εντός μιας αφήγησης- για να παραγάγουν πολύπλοκο γραπτό με αποχρώσεις.» (Common Core States Standards, 2010, 41).

Λέξεις, όπως προσχέδιο, επανεξέταση, βελτίωση του προσχεδίου, πολλαπλά προσχέδια κλπ. έχουν συγκεκριμένο τοποθετημένο νόημα και συνδέονται με το γλωσσολογικό λόγο της γραφής ως διαδικασίας.

Οι δεξιότητες αναφορικά με την διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου αναλύονται σε τέσσερις άξονες:

α) **Κειμενικοί τύποι και στόχοι:** οι μαθητές αξιοποιώντας κατάλληλα επιχειρήματα, υλικό και ιδέες καλούνται να συγγράψουν κείμενα επιχειρηματολογικά, πληροφοριακά και αφηγηματικά.

«Γράφουν επιχειρηματολογικά κείμενα για να υποστηρίξουν ισχυρισμούς με σαφή λόγο και σχετικές αποδείξεις.

Γράφουν πληροφοριακά / εξηγητικά κείμενα για να εξετάσουν ένα θέμα και να μεταδώσουν ιδέες, έννοιες και πληροφορίες μέσω της επιλογής, οργάνωσης και ανάλυσης σχετικού υλικού.

Γράφουν αφηγηματικά κείμενα για να αναπτύξουν πραγματικές ή φανταστικές εμπειρίες ή γεγονότα χρησιμοποιώντας αποτελεσματικές τεχνικές, σχετικά

στοιχεία περιγραφής και σωστά διαρθρωμένες ακολουθίες γεγονότων.»
(Common Core States Standards, 2010, 42-43).

Αντίστοιχα διαβάζουμε στο πρόγραμμα του Κοννέκτικατ:

«Γράφουν ένα κείμενο πειθούς χρησιμοποιώντας από τα λιγότερο έως και τα πιο σημαντικά επιχειρήματα.» (Connecticut States Standards, Grade 6, 23).

«Γράφουν μια πληροφοριακή έκθεση χρησιμοποιώντας τη δομή αίτιο – αποτέλεσμα.» (Connecticut States Standards, Grade 6, 26).

«Γράφουν ένα κείμενο μυστηρίου με στοιχεία, π.χ. ενδείξεις, αγωνία, παραπλάνηση.» (Connecticut States Standards, Grade 6, 31).

β) **Παραγωγή και διανομή του γραπτού:** οι μαθητές παράγουν κείμενα με κατάλληλη οργάνωση και ύφος ανάλογα με τη δραστηριότητα, το σκοπό και το κοινό. Ακολουθούν τις διαδικασίες παραγωγής γραπτού λόγου μέσα από «τον σχεδιασμό, την αναθεώρηση, την επεξεργασία, την επανασύνθεση και την επαναπροσέγγιση» (Common Core States Standards, 2010, 41) του κειμένου. Τέλος, αξιοποιούν την τεχνολογία, ώστε να παραγάγουν και να δημοσιεύσουν τη δουλειά τους. Πιο αναλυτικά:

«Με κάποια καθοδήγηση και υποστήριξη από τους συνομηλίκους τους και από ενήλικες αναπτύσσουν και ενισχύουν το γραπτό, όπως απαιτείται μέσα από το σχεδιασμό, την επανεξέταση, την επεξεργασία, την επανασύνθεση και την επαναπροσέγγιση.» (Common Core States Standards, 2010, 43).

Διαβάζουμε αντίστοιχα και στο πρόγραμμα του Κοννέκτικατ:

«Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Σχέδιο: συλλέγουν πληροφορίες χρησιμοποιώντας organizer από ένα πλήθος πηγών για να τις αναλύσουν, να τις συνθέσουν και να τις αξιολογήσουν κατά το σχεδιασμό.

Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Προσχέδιο: ξαναδιαβάζουν το κείμενο και με την πάροδο του χρόνου συνεχίζουν να γράφουν νέα προσχέδια.

Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Αναθεώρηση: αναζητούν και λαμβάνουν υπόψη ανατροφοδοτικά σχόλια από τους ενήλικους και τους συμμαθητές τους για την αναθεώρηση του γραπτού ως προς το περιεχόμενο, την οργάνωση και το ύφος.» (Connecticut States Standards, Grade 6, 33).

Και αλλού:

«Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Προσχέδιο: Αποφασίζουν εάν πολλαπλά προσχέδια είναι απαραίτητα και συνεχίζουν να σχεδιάζουν / αναθεωρούν κατάλληλα.

Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Αναθεώρηση: Αναθεωρούν ελέγχοντας την οργάνωση, την σαφήνεια, την ευχέρεια λόγου και τις λεπτομέρειες.

Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Επεξεργασία: Χρησιμοποιούν πολλαπλές πηγές π.χ. λεξικό, γλωσσάριο, θησαυρό, για διόρθωση και επεξεργασία.

Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Έκδοση / Παρουσίαση: Χρησιμοποιούν διάφορες τεχνολογίες για να παράγουν, να σχεδιάσουν και να δημοσιεύσουν ένα τελικό προϊόν π.χ. πολιτικές γελοιογραφίες, μπροσούρα, χρηματιστηριακή ή καταναλωτική ανάλυση.

Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Αναστοχασμός: κριτικάρουν το έργο ατομικά και σε ομάδες και εστιάζουν συνεργατικά π.χ. την τέχνη του συγγραφέα, τις λεπτομέρειες, την ευχέρεια λόγου.» (Connecticut States Standards, Grade 8, 21)

Από τα παραπάνω παραθέματα γίνεται εύκολα κατανοητό ότι η παραγωγή του γραπτού λόγου αντιμετωπίζεται ως μια διαδικασία. Οι υπογραμμισμένες λέξεις στα παραθέματα είναι λέξεις έχουν συγκεκριμένο τοποθετημένο νόημα και φέρνουν στο νου του αναγνώστη τα στάδια της γραφή ως διαδικασίας: ο σχεδιασμός / πλάνο των

αρχικών ιδεών, η αναθεώρηση του πρόχειρου / προσχεδίου⁹, η επεξεργασία και η επανασύνθεση που προφανώς περιλαμβάνει διορθώσεις και βελτιώσεις, η επαναπροσέγγιση του θέματος του κειμένου και, τέλος, η δημοσίευσή του, αποτελούν όρους που παραπέμπουν στο λόγο της γραφής ως διαδικασίας.

γ) **Έρευνα για οικοδόμηση και παρουσίαση της γνώσης:** η οικοδόμηση νέων γνώσεων επιτυγχάνεται μέσα από τη διεξαγωγή διερευνητικών εργασιών. Για την παραγωγή τέτοιων εργασιών οι μαθητές αντλούν πληροφορίες και κείμενα από μια ποικιλία πηγών, έντυπων και ηλεκτρονικών. Έμφαση δίνεται κατά την διερευνητική διαδικασία, στον αναστοχασμό¹⁰, στην αποφυγή λογοκλοπής και την τήρηση των αρχών δεοντολογίας. Διαβάζουμε σχετικά:

«Διεξάγουν μικρές ερευνητικές εργασίες για να απαντήσουν σε ένα ερώτημα, αντλώντας υλικό από διάφορες πηγές και επανεστιάζοντας την έρευνα κατά περίπτωση.» (Common Core States Standards, 2010, 44).

Στο τοπικό πρόγραμμα διαβάζουμε αντίστοιχα:

«Γράφουν είδη κειμένων που συνδέονται με συγκεκριμένα καθήκοντα ή με κάποιο επάγγελμα π.χ. αίτηση για το γραφείο του φοιτητικού σώματος, παρουσίαση ενός λογισμικού ως οπτικού βοηθήματος.» (Connecticut States Standards, Grade 6, 35).

Από το παραπάνω παράθεμα από το πρόγραμμα του Κοννέκτικατ γίνεται φανερό ότι οι μαθητές εμπλέκονται σε διαδικασίες παραγωγής κειμένων με συγκεκριμένο επικοινωνιακό στόχο. Δεν προτείνεται η διεξαγωγή ερευνητικών εργασιών από τους μαθητές, τουλάχιστον όχι ρητά. Κατά συνέπεια, η πρόταση του Common Core States Standards προεκτείνει τις πρακτικές που προτείνονται από το Connecticut States

⁹ χωρίς, βέβαια, να αναφέρεται ρητά ο όρος *πρόχειρο κείμενο* – draft.

¹⁰ απόδοση του όρου *reflection*.

Standards. Σε κάθε περίπτωση πάντως, και στα δύο προγράμματα έχει συνειδητοποιηθεί η ανάγκη για προσέγγιση της παραγωγής λόγου ως διαδικασίας.

δ) **Εμβέλεια παραγωγής γραπτών κειμένων:** οι μαθητές επιδιώκεται να ασχολούνται με τη συγγραφή κειμένων συστηματικά, σε τακτά χρονικά διαστήματα, αν είναι δυνατό, ακόμα και σε καθημερινή βάση. Η μαθητές, λοιπόν, εμπλέκονται στις διαδικασίες παραγωγής γραπτών κειμένων μέσα σε ποικίλα χρονικά πλαίσια, άλλοτε μεγαλύτερα και άλλοτε μικρότερα.

Σύνδεση παραγωγής γραπτού λόγου με τις ΤΠΕ

Και στα δυο προγράμματα προκρίνεται η ανάγκη χρήσης της τεχνολογίας για την παραγωγή γραπτού λόγου. Οι μαθητές αξιοποιούν τις ΤΠΕ τόσο ως πηγή άντλησης πληροφοριακού υλικού και ψηφιακών κειμένων, όσο και ως μέσα για την παραγωγή, επεξεργασία και δημοσίευση των γραπτών τους κειμένων. Διαβάζουμε σχετικά:

«Χρησιμοποιούν την τεχνολογία, συμπεριλαμβανομένου του Διαδικτύου για να παράγουν και να δημοσιεύουν γραπτά και να παρουσιάζουν τις σχέσεις μεταξύ πληροφοριών και ιδεών καθώς και να αλληλεπιδρούν και να συνεργάζονται με τους άλλους» (Common Core States Standards, 2010, 43).

«Συλλέγουν τις σχετικές πληροφορίες από πολλαπλά έντυπα και ψηφιακές πηγές, χρησιμοποιώντας αποτελεσματικά τους όρους αναζήτησης. Αξιολογούν την αξιοπιστία και την ακρίβεια της κάθε πηγής και παραθέτουν ή παραφράζουν τα δεδομένα και τα συμπεράσματα των άλλων, αποφεύγοντας ταυτόχρονα τη λογοκλοπή και ακολουθώντας μια τυπική μορφή παραπομπής.» (Common Core States Standards, 2010, 44).

«Διαδικασίας παραγωγής λόγου: Δημοσίευση / Παρουσίαση: χρησιμοποιούν διαφορετικές τεχνολογίες για να παράγουν, να σχεδιάζουν και να δημοσιεύουν ένα ολοκληρωμένο προϊόν, π.χ. πολιτικές γελοιογραφίες, φυλλάδιο,

χρηματιστηριακή ή καταναλωτική ανάλυση.» (Connecticut States Standards, Grade 8, 12).

Από τα παραπάνω παραθέματα προκύπτουν τα εξής: αφενός οι ΤΠΕ αξιοποιούνται ως μέσα άντλησης πληροφοριών, αφετέρου ως μέσα παραγωγής γραπτών κειμένων. Ασφαλώς οι μαθητές αξιολογούν την αξιοπιστία των πηγών, τηρούν τις αρχές δεοντολογίας και παραθέτουν λίστα με τις βιβλιογραφικές ή τις δικτυογραφικές παραπομπές. Οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές να οργανώσουν, να σχεδιάσουν και να διεκπεραιώσουν μια εργασία, να επικοινωνήσουν μεταξύ τους και να συνεργαστούν και τέλος, να δημοσιεύσουν το τελικό τους προϊόν. Οι ΤΠΕ, λοιπόν, αξιοποιούνται τόσο ως μέσα επικοινωνίας όσο και ως μέσα διανομής και διάδοσης των γραπτών κειμένων. Οι ΤΠΕ, δηλαδή, αξιοποιούνται τόσο ως παιδαγωγικά μέσα όσο και ως μέσα πρακτικής νέου γραμματισμού.

Παραγωγή και κατανόηση προφορικού λόγου (Speaking / Listening)

Μελετώντας το πρόγραμμα μπορεί κανείς να κάνει τις εξής διαπιστώσεις αναφορικά με την κατανόηση και παραγωγή του προφορικού λόγου. Αρχικά, το πρόγραμμα αντιμετωπίζει την παραγωγή (Speaking) με την κατανόηση (Listening) προφορικού λόγου σε μια ενιαία ενότητα. Στο πρόγραμμα δίνεται η εξής ρητή παραδοχή:

«Για να γίνουν επαγγελματικά και κολεγιακά έτοιμοι, οι μαθητές θα πρέπει να έχουν επαρκείς ευκαιρίες συμμετοχής σε μια ποικιλία πλούσιων, δομημένων συνομιλιών – ως μέρος ενός συνόλου τάξης, σε μικρές ομάδες, και με ένα συνεργάτη – γύρω από σημαντικά θέματα σε διάφορες γνωστικές περιοχές. Θα πρέπει να μπορούν να συνεισφέρουν κατάλληλα σε αυτές τις συζητήσεις, να κάνουν συγκρίσεις και αντιπαραβολές, να αναλύουν και να συνθέτουν ένα πλήθος ιδεών σύμφωνα με το είδος των αποδείξεων κατάλληλων σε ένα συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο. Όποιο κι αν είναι το βασικό γνωστικό αντικείμενο ή επάγγελμά τους, οι απόφοιτοι Λυκείου θα βασίζονται κυρίως στην ικανότητά τους να ακούν προσεκτικά, ώστε να μπορούν να οικοδομούν πάνω

στις αξιολογες ιδέες των άλλων καθώς και να εκφράζουν τις δικές τους καθαρά με πειστικά.» (Common Core States Standards, 2010, 48).

Σύμφωνα με το παραπάνω παράθεμα οι μαθητές θα πρέπει να εμπλέκονται σε μια ποικιλία δομημένων συζητήσεων προκειμένου να αναπτύξουν δεξιότητες παραγωγής και κατανόησης προφορικού λόγου. Οι συζητήσεις αυτές δομούνται γύρω από διάφορες θεματικές και ενότητες. Το πρόγραμμα ωστόσο δε δίνει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο των θεματικών αυτών. Θεωρούμε όμως ότι σχετίζονται με κάποιο θέμα ακαδημαϊκού περιεχομένου ή αφορά την προφορική παρουσίαση των ερευνητικών εργασιών που αναλαμβάνουν οι μαθητές, όπως θα παρουσιάσουμε παρακάτω.

Οι άξονες ανάλυσης σε αυτό το επίπεδο είναι δύο:

α) **Κατανόηση και συνεργασία:** στον άξονα αυτό το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην προετοιμασία και συμμετοχή των μαθητών σε συζητήσεις. Οι μαθητές συνεργαζόμενοι μεταξύ τους και με άλλους συνομιλητές (ενηλίκους, εκπαιδευτικούς κλπ.), οικοδομούν νέες γνώσεις αξιοποιώντας τις συνεισφορές των συνομιλητών τους και εκφράζουν τις προσωπικές τους απόψεις με σαφήνεια. Κατά συνέπεια, οι μαθητές θα πρέπει να μπορούν αξιολογούν τα επιχειρήματα, τους συλλογισμούς και τις παρατιθέμενες αποδείξεις των συνομιλητών τους και να μπορούν και οι ίδιοι αξιοποιώντας αυτά τα εργαλεία της λογικής να επιχειρηματολογούν και να πείθουν. Πιο ειδικά παραθέτουμε τα εξής:

«1. Εμπλέκονται αποτελεσματικά σε μια ποικιλία συνεργατικών συζητήσεων (ένας προς ένα, σε ομάδες, καθοδηγούμενη από το δάσκαλο) με διάφορους συνομιλητές σε θέματα και κείμενα επιπέδου 8, οικοδομώντας πάνω στις ιδέες των άλλων και εκφράζουν τις δικές τους με σαφήνεια.

α. Έρχονται στη συζήτηση προετοιμασμένοι, έχοντας διαβάσει και έχοντας μελετήσει το απαιτούμενο υλικό, αξιοποιούν ρητά αυτή την προετοιμασία και

άλλες γνωστές πληροφορίες για το θέμα, ώστε να διερευνούν και να αναστοχάζονται τις υπό συζήτηση ιδέες.

β. Ακολουθούν τους κανόνες της συλλογικής συζήτησης και της λήψης αποφάσεων, ανιχνεύουν την πρόοδο αναφορικά με συγκεκριμένους στόχους και χρονικά περιθώρια και καθορίζουν τους ατομικούς ρόλους όπως απαιτείται.

γ. Θέτουν ερωτήσεις που συνδέουν τις ιδέες των διαφόρων ομιλητών και απαντούν στις ερωτήσεις και τα σχόλια των άλλων με σχετικές αποδείξεις, παρατηρήσεις και ιδέες.

δ. Αναγνωρίζουν τις νέες πληροφορίες που εκφράζονται από άλλους και, όταν απαιτείται, αξιολογούν και δικαιολογούν τις δικές τους οπτικές υπό το φως των αποδείξεων που παρουσιάζονται.

2. Αναλύουν το σκοπό της πληροφορίας που παρουσιάζεται σε ποικίλα μέσα και μορφές (π.χ. οπτικά, ποσοτικά προφορικά) και αποτιμούν τα κίνητρα (π.χ. κοινωνικά, εμπορικά, πολιτικά) πίσω από την παρουσίαση.

3. Σκιαγραφούν τα επιχειρήματα ενός ομιλητή και τους συγκεκριμένους ισχυρισμούς, αξιολογώντας την ορθότητα των συλλογισμών, τη σχετικότητα και την επάρκεια των αποδεικτικών στοιχείων και ανιχνεύοντας τις άσχετες αποδείξεις όταν εισάγονται.» (Common Core States Standards, 2010, 49).

Αντίστοιχα στο πρόγραμμα του Κοννέκτικατ διαβάζουμε:

«Κατανόηση / Παραγωγή Προφορικού Λόγου: Αξιολογούν την αξιοπιστία του ομιλητή, π.χ. κρυμμένες ατζέντες, προτιμήσεις ή αποκλίσεις.» (Connecticut States Standards, Grade 8, 25).

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι μαθητές παράγουν και κατανοούν προφορικό λόγο μέσα από κείμενα και προς μελέτη υλικό ανάλογα, βέβαια, με το επίπεδό τους και προσπαθούν να οικοδομήσουν νέες γνώσεις.

Επισημαίνεται ότι οι μαθητές προετοιμάζουν τα κείμενα τους, τα διαβάζουν, σχολιάζονται και κρίνονται από τους συνομιλητές τους. Φαίνεται, λοιπόν, ότι ο λόγος των παιδιών δεν παράγεται αβίαστα αλλά, αντίθετα, είναι επεξεργασμένος και

συγκροτημένος. Επιπλέον, τα κείμενα των μαθητών φαίνεται πως είναι πολυτροπικά – αν και δε γίνεται πουθενά λόγος για την *πολυτροπικότητα* των κειμένων – και υποστηρίζονται από οπτικά στοιχεία (εικόνες κλπ.), ποσοτικά στοιχεία (στατιστικά στοιχεία, ποσοτικά δεδομένα, γραφήματα κλπ.) και προφορικό λόγο. Εδώ αξιοποιούνται και οι νέες τεχνολογίες για τη χρήση των οποίων θα κάνουμε λόγο στην παρακάτω υποενότητα.

Στοιχεία από τον επικοινωνιακό λόγο αναδεικνύονται, καθώς οι μαθητές θα πρέπει να προσαρμόζονται στην επικοινωνιακή περίσταση και στους ρόλους που έχουν αναλάβει. Συνεπώς, οι μαθητές καλούνται να αναπτύξουν δεξιότητες, ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται επιτυχώς ανάλογα με την επικοινωνιακή κατάσταση στην οποία εμπλέκονται. Βέβαια, φαίνεται ότι η επικοινωνιακή διάσταση της γλώσσας αντιμετωπίζεται στενά, δεδομένου ότι οι μαθητές δεν έρχονται σε επαφή με επικοινωνιακά κείμενα από την καθημερινότητα, ούτε και παράγουν αυθόρμητο λόγο ή λόγο ενταγμένο μέσα σε ένα επικοινωνιακό συγκεκριμένο. Οι μαθητές θα πρέπει να προσαρμόζουν τη γλώσσα τους και να χρησιμοποιούν ανάλογα την πρότυπη – επίσημη ή μη πρότυπη – ανεπίσημη ποικιλία. Η επικοινωνιακή διάσταση της γλώσσας, δηλαδή, φαίνεται να περιορίζεται στη διάκριση της επίσημης και ανεπίσημης γλώσσας.

Κλείνοντας φαίνεται πως αναδύονται και αντιλήψεις που αντλούν περιφερειακά από τον *κριτικό λόγο* στο μέτρο που οι μαθητές θα πρέπει να μπορούν να αποτιμούν τους στόχους και τα κίνητρα των ομιλητών μέσα από την αποκωδικοποίηση των γλωσσικών επιλογών και τα μέσα που χρησιμοποιούνται για τη μετάδοση των πληροφοριών. Σε καμία περίπτωση, όμως, δεν αναλύονται οι λεξικογραμματικές επιλογές για ανάγνωση της σύνθετης, ιεραρχικά και ιδεολογικά δομημένης, πραγματικότητας (*κριτικός γραμματισμός*).

β) Παρουσίαση γνώσεων και ιδεών: Η μετάδοση των σκέψεων, των γνώσεων και των πληροφοριών που έχουν αποκτήσει οι μαθητές γίνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε οι ακροατές να μπορούν να παρακολουθούν τη λογική και την οργάνωση των ιδεών. Οι μαθητές προσαρμόζουν το ύφος και το λόγο τους κατάλληλα ανάλογα

με τη δραστηριότητα, το σκοπό της δραστηριότητας και το ακροατήριο στο οποίο απευθύνονται. Διαβάζουμε σχετικά:

«4. Υποβάλουν τους ισχυρισμούς και τα ευρήματα, τονίζοντας τα σημαντικά σημεία με ένα εστιασμένο, συνεκτικό τρόπο με σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, αξιόπιστη αιτιολογία, και προσεκτικά επιλεγμένες λεπτομέρειες, χρησιμοποιούν κατάλληλα βλεμματική επαφή, κατάλληλο τονισμό, και καθαρή προφορά.

6. Προσαρμόζουν την ομιλία σε διάφορα συγκείμενα και δραστηριότητες, αποδεικνύοντας έλεγχο της επίσημης αγγλικής γλώσσας, όταν είναι ενδεδειγμένο ή κατάλληλο.» (Common Core States Standards, 2010, 49).

Αντίστοιχα διαβάζουμε στο πρόγραμμα του Κοννέκτικατ:

«Κατανόηση / Παραγωγή Προφορικού Λόγου: Παράδοση στοχοθετημένων, συνεκτικών προφορικών παρουσιάσεων, με και χωρίς σημειώσεις, που μεταφέρουν με σαφήνεια τις ιδέες και τη χρήση κατάλληλου τονισμού, έκφρασης, ρυθμού, επιλογής των λέξεων και της γραμματικής.» (Connecticut States Standards, Grade 8, 26).

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι οι μαθητές θα πρέπει να καλλιεργήσουν δεξιότητες αναφορικά με την παρουσίαση της δουλειάς τους μπροστά σε ακροατήριο. Οι δεξιότητες αυτές είναι επικοινωνιακού τύπου και περιλαμβάνουν την καλλιέργεια των παραγωγικών χαρακτηριστικών της γλώσσας, όπως για παράδειγμα την επαφή με το βλέμμα, τον τονισμό, τον επιτονισμό, την προφορά, την έκφραση και το ρυθμό.

Σύνδεση της παραγωγής και κατανόησης προφορικού λόγου με τις ΤΠΕ

Οι νέες τεχνολογίες αξιοποιούνται ως βοηθητικά εργαλεία στην προσπάθεια του μαθητή να παρουσιάσει κείμενα με μορφή ερευνητικών εργασιών και να τα υποστηρίξει με προφορικό λόγο. Τα κείμενα που παράγουν οι μαθητές είναι

πολυτροπικά, δηλαδή συνδυάζουν ήχο, εικόνα, κινούμενες εικόνες, γραφικά, βίντεο κλπ. Πιο συγκεκριμένα παραθέτουμε τα εξής:

«5. Ενσωματώνουν πολυμεσικά και οπτικά στοιχεία σε παρουσιάσεις για να αποσαφηνίσουν τις πληροφορίες, να ενισχύσουν τους ισχυρισμούς και τα αποδεικτικά στοιχεία, και να τις κάνουν πιο ενδιαφέρουσες.

5. Συμπεριλαμβάνουν στοιχεία πολυμέσων (π.χ. γραφικά, εικόνες, μουσική, ήχο) και οπτικές απεικονίσεις σε παρουσιάσεις να αποσαφηνίσει τις πληροφορίες.»

(Common Core States Standards, 2010, 49).

Αντίστοιχα διαβάζουμε στο τοπικό πρόγραμμα:

«Διαδικασίας παραγωγής λόγου: Δημοσίευση / Παρουσίαση: χρησιμοποιούν διαφορετικές τεχνολογίες για να παράγουν, να σχεδιάζουν και να δημοσιεύουν ένα ολοκληρωμένο προϊόν, π.χ. πολιτικές γελοιογραφίες, φυλλάδιο, χρηματιστηριακή ή καταναλωτική ανάλυση.» (Connecticut States Standards, Grade 8, 26).

Από τα δύο παραπάνω παραθέματα φαίνεται ότι οι ΤΠΕ λειτουργούν ως βοηθητικά εργαλεία, προκειμένου οι μαθητές να ενισχύουν τις προφορικές τους παρουσιάσεις. Κατά συνέπεια, οι μαθητές καλούνται να μπορούν να δημιουργούν τέτοιου είδους παρουσιάσεις, να χρησιμοποιούν πολυτροπικά στοιχεία, ώστε να κάνουν τα κείμενά τους πιο εύληπτα, πιο κατανοητά και πιο ενδιαφέροντα. Οι μαθητές, λοιπόν, θα πρέπει να κατέχουν αφενός τις ειδικές τεχνικές γνώσεις, θα πρέπει, δηλαδή, να μπορούν να προσθέσουν στα κείμενα ήχο, εικόνες και οπτικά στοιχεία, γραφήματα κλπ., αφετέρου να έχουν αναπτυγμένες δεξιότητες νέου γραμματισμού. Συνεπώς, οι ΤΠΕ αξιοποιούνται ως μέσα πρακτικής νέου γραμματισμού.

3.3.2. Πολυτροπικές θεωρήσεις: αποσπασματική επιρροή από τους πολυγραμματισμούς

Αναλύοντας κανείς τα προγράμματα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η γλώσσα δε θεωρείται η μοναδική πηγή νοήματος. Η κατασκευή του νοήματος μπορεί να προκύψει και από το συνδυασμό και άλλων σημειωτικών συστημάτων. Διαβάζουμε χαρακτηριστικά:

Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Έκδοση / Παρουσίαση: έκδοση και παρουσίαση των τελικών προϊόντων με μια ποικιλία μέσων συμπεριλαμβανομένων των τεχνών και της τεχνολογίας π.χ. βιβλίο ποίησης, θεατρική παράσταση, εκπομπή δελτίου ειδήσεων.» (Connecticut States Standards, Grade 4, 15)

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι μαθητές καλούνται να παραγάγουν κείμενα αξιοποιώντας στοιχεία πολυτροπικότητας. Οι νέες τεχνολογίες αξιοποιούνται προς αυτήν την κατεύθυνση, όπως τουλάχιστο φαίνεται από την ανάλυση που ακολουθεί.

Σύνδεση πολυτροπικότητας με τις ΤΠΕ

Με αφετηρία το παρακάτω παράθεμα διαπιστώνεται ότι οι ΤΠΕ έχουν να παίξουν σημαντικό ρόλο στα πλαίσια της δόμησης του νοήματος:

«Οι νέες τεχνολογίες έχουν διευρύνει και επεκτείνει το ρόλο που παίζουν η ομιλία και η ακρόαση στην κατάκτηση και το μοίρασμα της γνώσης και έχουν ενισχύσει τους δεσμούς με άλλες μορφές επικοινωνίας. Το Διαδίκτυο έχει επιταχύνει την ταχύτητα με την οποία μπορούν να γίνουν συνδέσεις μεταξύ της ομιλίας, της ακρόασης, της ανάγνωσης και της γραφής, απαιτώντας από τους μαθητές να είναι έτοιμοι να χρησιμοποιήσουν αυτές τις τροπικότητες σχεδόν ταυτόχρονα. Η τεχνολογία από μόνη της αλλάζει γρήγορα, δημιουργώντας μια νέα επείγουσα ανάγκη για τους μαθητές να μπορούν να είναι προσαρμοστικοί σε ανταπόκριση στην αλλαγή.» (Common Core States Standards, 2010, 48).

Το υπογραμμισμένο τμήμα του παραθέματος περιλαμβάνει λέξεις, όπως *συνδέσεις* και *τροπικότητες*, που παραπέμπουν στο γλωσσοδιδασκτικό λόγο των πολυγραμματισμών. Οι *συνδέσεις* είναι οι συνδυασμοί των διαφόρων τροπικοτήτων, δηλαδή του προφορικού λόγου με το γραπτό. Φαίνεται, όμως να μη λαμβάνονται υπόψη άλλα σημειωτικά συστήματα για την κατασκευή του νοήματος. Από την άλλη όμως εμφανίζονται αντιλήψεις όπως αυτή παρακάτω:

«Αποτιμούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της χρήσης διαφορετικών μέσων (π.χ. έντυπο ή ψηφιακό κείμενο, βίντεο, πολυμέσα) στην παρουσίαση ενός συγκεκριμένου θέματος ή ιδέας.» (Common Core States Standards, 2010, 39).

Στο τοπικό πρόγραμμα δε γίνεται λόγος για αποτίμηση των πλεονεκτημάτων ή των μειονεκτημάτων των ίδιων των τεχνολογικών μέσων. Οι μαθητές αποτιμούν τον τρόπο με τον οποίο η κατασκευή του νοήματος και το ίδιο το νόημα διαφοροποιείται ανάλογα με το μέσο, γεγονός που παραπέμπει στο λόγο των πολυγραμματισμών.

Επιπλέον, οι μαθητές καλούνται τόσο να επεξεργαστούν και να κατανοήσουν πολυτροπικά κείμενα, όσο και να παραγάγουν πολυτροπικά κείμενα αξιοποιώντας τη σύγχρονη τεχνολογία. Υπ' αυτήν την έννοια η ενασχόληση των μαθητών με διάφορα κειμενικά είδη που παρουσιάζουν πολυτροπικότητα παραπέμπει στο γλωσσοδιδασκτικό λόγο των *Πολυγραμματισμών*. Για παράδειγμα:

«Χρησιμοποιούν την τεχνολογία, συμπεριλαμβανομένου του Διαδικτύου, για να παράγουν, να δημοσιεύουν και να ενημερώνουν ατομικά ή κοινά γραπτά προϊόντα, αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα της δυνατότητας της τεχνολογίας να συνδέει τις πληροφορίες και να προβάλλει τις πληροφορίες ευέλικτα και δυναμικά.» (Common Core States Standards, 2010, 46).

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι κυρίως στο κοινό πρόγραμμα Common Core States Standards αναδύονται αντιλήψεις από το λόγο των Πολυγραμματισμών. Οι αντιλήψεις αυτές δεν μπορούν να θεωρηθούν κυρίαρχες, δεδομένου ότι, όχι μόνο δεν υπάρχουν καθόλου αναφορές σε ιδέες – κλειδιά της θεωρίας των πολυγραμματισμών, όπως για παράδειγμα Σχεδιασμός – Ανασχεδιασμός κλπ., αλλά είναι και η σχετική λογική που λείπει (New London Group, 1996).

3.3.3. Κοινωνικοπολιτικές θεωρήσεις: η αμερικανική εκδοχή του κριτικού γραμματισμού

Οι κοινωνικοπολιτικές προσεγγίσεις συνδέονται κυρίως με την ανάπτυξη της ικανότητας των μαθητών να κατανοούν τους τρόπους με τους οποίους η γλώσσα εγγράφει κοινωνικές πρακτικές (*κριτική γλωσσική επίγνωση*).

Ωστόσο, αν και στο εισαγωγικό κείμενο του προγράμματος προκρίνεται η ανάγκη για καλλιέργεια της κριτικής ικανότητας στους μαθητές, δε γίνεται πουθενά λόγος για την ανάπτυξη της κριτικής των ίδιων των γλωσσικών επιλογών. Πιο συγκεκριμένα:

«Οι μαθητές είναι ενεργοί και ανοιχτόμυαλοι – αλλά και παρατηρητικοί – αναγνώστες και ακροατές. Εργάζονται επιμελώς για να κατανοήσουν επακριβώς τι λέει ένας συγγραφέας ή ομιλητής, αλλά επιπλέον αμφισβητούν τις υποθέσεις και τις προϋποθέσεις ενός συγγραφέα ή ενός ομιλητή και αξιολογούν την φιλαλήθεια των ισχυρισμών και την αξιοπιστία της επιχειρηματολογίας.»
(Common Core States Standards, 2010, 7).

Από το παραπάνω απόσπασμα φαίνεται ότι οι μαθητές θα πρέπει να προσεγγίζουν με κριτική διάθεση τα όσα διαβάζουν ή ακούν. Η κριτική αυτή στην αμερικανική της εκδοχή (*κριτική των ουμανιστικών παραδόσεων*) περιορίζεται στην αξιολόγηση της επιχειρηματολογίας και την εγκυρότητα των συλλογισμών, την ικανότητα του συγγραφέα / ομιλητή να υποστηρίξει επαρκώς τους ισχυρισμούς του. Είναι φανερό ότι στόχος δεν είναι η κριτική των ίδιων των γλωσσικών επιλογών ως μέσων δόμησης

μιας *φέτας* της πραγματικότητας. Δεν προκρίνεται η ανάγκη να κατανοήσουν οι μαθητές ότι οι γλωσσικές επιλογές δεν είναι ουδέτερες ή αθώες αλλά είτε γίνονται συνειδητά είτε όχι, αναπαράγουν ιδεολογίες ή αντιλήψεις π.χ. ρατσιστικές ή σεξιστικές, ανατρέπουν ή συντηρούν στερεότυπα και δομούν συγκεκριμένες ταυτότητες

Οι παραπάνω αντιλήψεις δε φαίνεται να αξιοποιούνται ούτε και στην εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδασκαλία. Είναι προφανές ότι οι μαθητές αξιολογούν τις πληροφορίες που προέρχονται από τα ψηφιακά περιβάλλοντα (Common Core States Standards, 2010, 41) και τις αξιοποιούν ανάλογα, από την άλλη και, αν και στην εισαγωγή του κεφαλαίου για τον προφορικό λόγο (Common Core States Standards, 2010, 48) γίνεται λόγος για τις αλλαγές που έχουν συντελεσθεί στην επικοινωνία λόγω της χρήσης των ΤΠΕ, εντούτοις δεν προτείνεται μια κριτική των ίδιων των μέσων ως φορέων της αλλαγής αυτής.

3.3.4. Πολυπολιτισμικές θεωρήσεις: αναδυόμενες αντιλήψεις από το χώρο της διαπολιτισμικής αγωγής

Μέσα στα πλαίσια της καλλιέργειας της πολυγλωσσίας και της πολλαπλογλωσσίας, κρίνεται αναγκαία η καλλιέργεια δεξιοτήτων προκειμένου οι μαθητές να λειτουργούν αποτελεσματικά μέσα στη σύγχρονη πολυγλωσσική και πολυπολιτισμική κοινωνία. Η καλλιέργεια αυτή μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τη μελέτη λογοτεχνικών κειμένων που ανήκουν σε άλλους πολιτισμούς. Για παράδειγμα:

«Αναλύουν μια συγκεκριμένη οπτική γωνία ή πολιτιστική εμπειρία που αντανακλάται σε ένα λογοτεχνικό έργο έξω από τις Ηνωμένες Πολιτείες, αντλώντας από ευρεία ανάγνωση της παγκόσμιας λογοτεχνίας.» (Common Core States Standards, 2010, 38).

Και αντίστοιχα:

«Αναλύουν και αξιολογούν θέματα και συνδέσεις διαπολιτισμικά.»

Ερμηνεύουν, αναλύουν και αξιολογούν τις επιδράσεις του πολιτισμού, της ιστορίας και τις εθνικότητες σε θέματα και ζητήματα στη λογοτεχνία.» (Connecticut States Standards, Grades 9 & 10, 4-5).

«Διαβάζουν, ακούν και διηγούνται ιστορίες από διάφορες κουλτούρες και προσδιορίζουν τις ομοιότητες και τις διαφορές στον τρόπο που χρησιμοποιείται η γλώσσα.» (Connecticut States Standards, Grades 9 & 10, 30).

Οι παραπάνω αντιλήψεις συνδέονται με το χώρο της διαπολιτισμικής προσέγγισης της διδασκαλίας της γλώσσας και τουλάχιστον για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μπορεί να θεωρηθούν αναδυόμενες. Σε γενικές γραμμές το νήμα της σκέψης αναφορικά με τις διαπολιτισμικές προσεγγίσεις δεν παρακολουθεί το πρόγραμμα, δεδομένου ότι δεν προτείνονται τρόποι προώθησης της πολυγλωσσίας – εκτός βέβαια από τη μελέτη λογοτεχνικών κειμένων από άλλες κουλτούρες – ούτε μέσω της αξιοποίησης των ΤΠΕ. Η τάξη φαίνεται να αντιμετωπίζεται ως μονογλωσσική. Η μελέτη της αγγλικής σχετίζεται με άλλες γλώσσες (π.χ. αρχαία ελληνικά και λατινικά) μόνο στο επίπεδο της διαχρονίας και της μορφολογικής ανάλυσης των λέξεων.

Τα παραπάνω μπορούν να ερμηνευθούν ως εξής: είτε η πολυγλωσσία θεωρείται κάτι δεδομένο για την αμερικανική κοινωνία και, άρα, δεν υπάρχει λόγος για ρητές αναφορές στο πρόγραμμα, είτε αντιλήψεις που προέρχονται από τον κίνημα «Μόνο αγγλικά»¹¹ οδηγούν στο περιθώριο τις άλλες γλώσσες, τις διαλέκτους, τους άλλους πολιτισμούς και τις κουλτούρες.

3.4. Διδακτικές πρακτικές και ταυτότητες

Στο υποκεφάλαιο αυτό επιχειρείται να διερευνηθεί ο τρόπος πραγμάτωσης των γλωσσοδιδασκικών λόγων, όπως ανιχνεύθηκαν και αναλύθηκαν στα παραπάνω κεφάλαια, σε σύνδεση με τις προσδοκώμενες προς απόκτηση από τους μαθητές γνώσεις για τον κόσμο, τη γλώσσα και τη σημείωση. Στόχος είναι να αναδειχθούν οι ταυτότητες των κοινωνικών πρωταγωνιστών έτσι όπως κατασκευάζονται από τα προγράμματα. Ακολουθώντας τον Gee (2005) οι Λόγοι των εκπαιδευτικών και

¹¹ απόδοση του όρου *Only English Movement*.

μαθητών, δηλαδή οι ταυτότητές τους, δομούνται μέσα από την πραγμάτωση των γλωσσοδιδασκτικών λόγων που εντοπίστηκαν μέσα στα προγράμματα. Κατά συνέπεια, η ανάλυση περιλαμβάνει τους ρόλους που αναλαμβάνουν οι κοινωνικοί πρωταγωνιστές, τις πράξεις, το χώρο, το χρόνο, καθώς και τον τρόπο της διδακτικής πράξης.

3.4.1. Διδακτικές πρακτικές

Αναφορικά με τον *τρόπο* (*manner*) γραμματισμού των μαθητών προωθείται κυρίως η *ανακαλυπτική – διερευνητική μέθοδος* (Καψάλης & Νημά, 2007), δηλαδή εφαρμόζονται προοδευτικές παιδαγωγικές πρακτικές. Ο βαθμός καθοδήγησης από τον εκπαιδευτικό σταδιακά περιορίζεται, έως ότου οι μαθητές επιδείξουν αυξημένη αυτονομία.

Διδακτικά συμβάντα ή συγκεκριμένες δραστηριότητες ή θεματικές δεν προτείνονται, γεγονός που συνδέεται με την ανοιχτή φύση των προγραμμάτων. Αναφορικά παραθέτουμε ορισμένα στοιχεία που συνδέονται με τις πρακτικές:

1. Οι μαθητές αναμένεται να αποκτήσουν αναγνωστική επάρκεια, αναλυτική, συνθετική και κριτική ικανότητα κυρίως γύρω από κείμενα και κειμενικά είδη.
2. Οι μαθητές θα πρέπει να αποκτήσουν ικανότητες συγγραφής κειμένων τόσο έντυπων, όσο και ψηφιακών / πολυμεσικών / πολυτροπικών. Αυτό επιτυγχάνεται κυρίως μέσα από την εμπλοκή τους με *projects – διερευνητικές εργασίες*. Η συγγραφή κειμένων επιδιώκεται να είναι συχνή, αν είναι δυνατό καθημερινή και να λαμβάνει τη μορφή *ρουτίνας*.
3. Ο προφορικός λόγος καλλιεργείται αποτελεσματικότερα τόσο μέσα από συζητήσεις (απλές, καθημερινές – πιο σύνθετες, δομημένες) με ομάδες διαλόγου και μέσα από την εμπλοκή των μαθητών με προφορικές παρουσιάσεις εργασιών.
4. Η μελέτη της γλώσσας περιλαμβάνει κυρίως τη διάκριση πρότυπης – μη πρότυπης ποικιλίας, μεταγλωσσικές γνώσεις των κανόνων της γραμματικής, της ορθογραφίας και της στίξης, το μορφολογικό τεμαχισμό και την ανάλυση της σημασίας των λέξεων (μεταφορικός λόγος, πολυσημία) και, τέλος, την απόκτηση λεξιλογίου υψηλού, ακαδημαϊκού επιπέδου. Σε γενικές γραμμές η γλώσσα

αντιμετωπίζεται πρωτίστως σε επίπεδο *δομής* και δευτερευόντως σε επίπεδο *λειτουργίας*.

Ως προς το *χρόνο (time)* και το *χώρο (spaces)* της ανάπτυξης του γραμματισμού των μαθητών, δε γίνονται ρητές αναφορές στο πρόγραμμα. Ωστόσο διαβάζουμε στο Common Core States Standards:

«Γράφουν τακτικά σε εκτενή χρονικά πλαίσια (χρόνος για έρευνα, αναστοχασμό και αναθεώρηση) και στενά χρονικά πλαίσια (σε μια μόνο προσπάθεια, η σε μια ή δύο μέρες) για μια ποικιλία δραστηριοτήτων, στόχων και ακροατηρίου.»
(Common Core States Standards, 2010, 47).

Από το παραπάνω παράθεμα φαίνεται ότι η παραγωγή γραπτού λόγου είναι μια διαδικασία που λαμβάνει χώρα και εκτός σχολικών ορίων και ωρολογίου προγράμματος, κατά συνέπεια ο σχολικός χωροχρόνος είναι διευρυμένος. Οι νέες τεχνολογίες παίζουν σημαντικό ρόλο τόσο στις διδακτικές πρακτικές, όσο και στην επέκταση του σχολικού χώρου και χρόνου.

Οι ΤΠΕ από τη μια αξιοποιούνται ως πηγές άντλησης πληροφοριών και ως μέσα σύνθεσης διερευνητικών εργασιών και από την άλλη λειτουργούν τόσο ως μέσα προώθησης της διεπαφής και αλληλεπίδρασης των μαθητών, όσο και ως μέσα δημοσίευσης και υποστηρικτικά εργαλεία παρουσίασης των εργασιών αυτών.

Οι μαθητές κατά τη διάρκεια εκπόνησης των ερευνητικών εργασιών που συνήθως είναι ομαδικές, καλούνται να αξιοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες ώστε να διανείμουν και να διαβιβάσουν τις πληροφορίες και το υλικό, να επικοινωνήσουν μεταξύ τους, να αλληλεπιδράσουν και να συνεργαστούν προς επίτευξη ενός κοινού στόχου. Ο στόχος αυτός είναι το παραγόμενο προϊόν που καλό είναι να έχει ως αποδέκτες όχι μόνο τη σχολική κοινότητα αλλά και το κοινωνικό σύνολο.

Συνεπώς, οι ΤΠΕ αξιοποιούνται και για την επέκταση του σχολικού χωροχρόνου. Οι μαθητές εργάζονται και εκτός τάξης συλλέγοντας, αξιολογώντας και διαμοιράζοντας το υλικό, συνθέτουν τα κείμενα και τελικά, παρουσιάζουν την τελική εργασία ενώπιον ακροατηρίου.

3.4.2. Ταυτότητες εκπαιδευτικών και μαθητών

Τα προγράμματα τοποθετούν στο κέντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας τους μαθητές. Οι μαθητές εργαζόμενοι τόσο ατομικά, όσο και ομαδικά, επιδιώκεται να αποκτήσουν ετοιμότητα για τη μετέπειτα κολεγιακή ή επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να διαθέτουν την ανάλογη αυτονομία. Σε ό,τι αφορά τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση δε θα πρέπει να παρακινούνται ή να υποβοηθούνται από γονείς, εκπαιδευτικούς ή άλλους επαγγελματίες. Η αυτενέργεια και η αυτονομία, λοιπόν, κρίνονται απαραίτητα για τη μελλοντική πορεία των μαθητών. Διαβάζουμε σχετικά στο εισαγωγικό κείμενο του Common Core States Standards:

«Οι μαθητές μπορούν χωρίς σημαντική παρακίνηση, να κατανοούν και να αξιολογούν πολύπλοκα κείμενα σε ένα ευρύ φάσμα τύπων και γνωστικών αντικειμένων, και μπορούν να κατασκευάσουν αποτελεσματικά επιχειρήματα και να μεταδώσουν πολύπλοκη και πολύπλευρη πληροφόρηση. Ομοίως, οι μαθητές μπορούν αυτόνομα να διακρίνουν τα επιχειρήματα-κλειδιά ενός ομιλητή, ζητούν διευκρινίσεις, και διατυπώνουν σχετικές ερωτήσεις. Οικοδομούν πάνω στις ιδέες των άλλων, αρθρώνουν τις δικές τους ιδέες, και επιβεβαιώνουν όσα κατάλαβαν. Χωρίς υποστήριξη αξιοποιούν την πρότυπη αγγλική γλώσσα, αποκτούν και χρησιμοποιούν ένα ευρύ φάσμα λεξιλογίου. Γενικότερα, γίνονται αυτο-καθοδηγούμενοι μαθητές, αναζητούν αποτελεσματικά και αξιοποιούν πόρους για να τους βοηθήσουν, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών, των συνομηλίκων, έντυπου και ψηφιακού υλικού αναφοράς.»
(Common Core States Standards, 2010, 7).

Τόσο στο παραπάνω παράθεμα, όσο και σε πολλά άλλα σημεία των κειμένων, εντοπίζονται λέξεις ή φράσεις με τοποθετημένη σημασία, όπως για παράδειγμα *οικοδομούν πάνω στις ιδέες των άλλων*. Τέτοιες λέξεις ή φράσεις συνδέονται με παιδαγωγικές πρακτικές γύρω από την ενεργοποίηση της προϋπάρχουσας γνώσης και της οικοδόμησης της νέας. Τα προγράμματα θεωρούν ότι οι μαθητές διαθέτουν ένα

κεφάλαιο, γλωσσικό και πολιτισμικό, και μια προηγούμενη γνώση που θα πρέπει να αξιοποιηθεί κατάλληλα προκειμένου να οικοδομηθεί επάνω της η νέα. Οι αντιλήψεις αυτές συμβάλλουν στη συγκρότηση της ταυτότητας των μαθητών, εφόσον δεν αντιμετωπίζουν το δάσκαλο ως το μοναδικό φορέα της γνώσης, τοποθετούν στο κέντρο το μαθητή και προωθούν πιο προοδευτικά μοντέλα διδασκαλίας. Σε κάθε περίπτωση πάντως απώτατος στόχος του προγράμματος σύμφωνα με το απόσπασμα είναι ο μαθητής να αυτονομηθεί, να γίνει αυτοκαθοδηγούμενος, ικανός να αξιοποιεί τους πόρους, είτε υλικούς είτε ανθρώπινους, και τελικά να *μαθαίνει πώς να μαθαίνει*.

Από τα παραπάνω δείχθηκε ότι τα προγράμματα προωθούν το μαθητοκεντρικό μοντέλο διδασκαλίας. Επιπλέον, προωθείται και η ομαδοσυνεργατική μέθοδος κυρίως σε ό,τι αφορά την παραγωγή γραπτού λόγου, στη διεξαγωγή διερευνητικών εργασιών – project και στην παραγωγή προφορικού λόγου, κυρίως κατά τη διεξαγωγή των προφορικών παρουσιάσεων των εργασιών ή μέσα στα πλαίσια διαφόρων συζητήσεων. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι αναφορές σε συνεργατικές μεθόδους μάθησης είναι περιορισμένες. Σημειώνεται ότι σε γενικές γραμμές οι μαθητές εργάζονται ατομικά, ωστόσο θα πρέπει να είναι σε θέση και να συνεργάζονται, όταν και όπου αυτό κριθεί απαραίτητο. Σε κάθε περίπτωση θεωρείται ότι η διαφοροποίηση στις μεθόδους, ατομική ή ομαδική, συμβάλλει στη συγκρότηση της ταυτότητας των μαθητών.

Η ευελιξία των μαθητών και η ικανότητά τους να προσαρμόζονται και να προσαρμόζουν τη γλώσσα τους (επίσημη – ανεπίσημη) στις διάφορες περιστάσεις επικοινωνίας κρίνεται απαραίτητο να καλλιεργηθούν. Οι μαθητές πρέπει να αναπτύξουν τέτοιες δεξιότητες, που θα τους επιτρέψουν να *διαβάζουν* με επιτυχία τη σύγχρονη, πολύπλοκη πραγματικότητα και να προσαρμόζονται αποτελεσματικά στα διάφορα επικοινωνιακά συμφραζόμενα.

Ο μαθητής ως αυριανός πολίτης και επαγγελματίας θα πρέπει να διαθέτει και κριτική ικανότητα. Οι μαθητές ασκούν κριτική στους ισχυρισμούς των ομιλούντων / συγγραφέων, αξιολογούν την επιχειρηματολογία και τους συλλογισμούς τους.

Η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας, όπως τουλάχιστο παρουσιάζεται στο κοινό πρόγραμμα φαίνεται ότι γίνεται μέσα στο πλαίσιο της αμερικανικής εκδοχής

του κριτικού γραμματισμού, καθώς δεν εντοπίζονται αναφορές στην ανάπτυξη της κριτικής γλωσσικής επίγνωσης. Αυτό δείχνει ότι δε έχει συνειδητοποιηθεί σε βάθος το γεγονός ότι οι γλωσσικές επιλογές κατασκευάζουν συγκεκριμένες οπτικές της πραγματικότητας και υπ' αυτήν την έννοια συγκροτούν ή αποδομούν ταυτότητες, αντιλήψεις και ιδεολογίες.

Τέλος, οι μαθητές θα πρέπει να μπορούν να εργάζονται και να συνεργάζονται μέσα σε ένα πολυπολιτισμικό και πολυγλωσσικό περιβάλλον. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να σέβονται τη διαφορετικότητα και να την αξιοποιούν προκειμένου να αποκτήσουν νέες γνώσεις και εμπειρίες. Επιπλέον, η επαφή των μαθητών με κείμενα, όπως τα θεμελιώδη συνταγματικά κείμενα των Η.Π.Α. ή τα κλασικά έργα της παγκόσμιας λογοτεχνίας, καλλιεργεί δημοκρατικές αξίες και συμπεριφορές και αναπτύσσει την πολιτισμική τους συνείδηση.

Η αξιοποίηση των ΤΠΕ συμβάλλει στη συγκρότηση της ταυτότητας του μαθητή στο μέτρο που τον καθιστά πιο αυτόνομο και ευέλικτο, του δίνει τα περιθώρια να αποφασίζει ο ίδιος για τη δομή, τη μορφή και το περιεχόμενο των εργασιών του, του δίνει τη δυνατότητα να συνεργάζεται και να αλληλεπιδρά με τους συμμαθητές του προς επίτευξη κοινών στόχων και τέλος, του προσφέρει τα απαραίτητα εφόδια για την κολεγιακή, πανεπιστημιακή ή την επαγγελματική του σταδιοδρομία.

Η ταυτότητα του εκπαιδευτικού που προϋποτίθεται από τα προγράμματα είναι κυρίως αυτή του διεκπεραιωτή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, του επαγγελματία που αναλαμβάνει ρόλο υποστηρικτικό και υποβοηθητικό. Χαρακτηριστικό του προγράμματος είναι ότι οι εκπαιδευτικοί συγκαταλέγονται στους *ενηλίκους* που λειτουργούν ως *πόροι* προς αξιοποίηση.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι δε δίνονται ρητές πληροφορίες ή οδηγίες αναφορικά με τη διδακτική μεθοδολογία που θα πρέπει να ακολουθηθεί. Αυτό προϋποθέτει την *επαγγελματική ενημερότητα* και *ετοιμότητα* του εκπαιδευτικού. Κατά συνέπεια προϋποτίθεται η επιστημονική και επαγγελματική επάρκεια του εκπαιδευτικού, η ικανότητά του να δομεί το μάθημα με δραστηριότητες που ο ίδιος κρίνει κατάλληλες και εφαρμόζει πρακτικές που θα βοηθήσουν τους μαθητές του να

επιτύχουν τους στόχους του προγράμματος. Αυτό φαίνεται καθαρά από τα εισαγωγικά κείμενα του προγράμματος:

«Το πρόγραμμα ορίζει τι αναμένεται από όλους τους μαθητές να γνωρίζουν και να μπορούν να κάνουν, και όχι πώς θα πρέπει οι εκπαιδευτικοί να διδάξουν. Για παράδειγμα, η αξιοποίηση του παιχνιδιού δεν προσδιορίζεται από το πρόγραμμα, αλλά είναι καλοδεχούμενο ως μια χρήσιμη δραστηριότητα αφ' εαυτής και ως μέσο να βοηθηθούν οι μαθητές να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις αυτού του εγγράφου. Επιπλέον, ενώ το πρόγραμμα αναφέρεται σε κάποιες συγκεκριμένες μορφές περιεχομένου, περιλαμβάνοντας τη μυθολογία, τα θεμελιώδη έγγραφα των ΗΠΑ, τον Σαίξπηρ, δε μπορεί πράγματι να απαριθμήσει όλα ή τουλάχιστον τα περισσότερα θέματα που οι μαθητές θα πρέπει να μάθουν. Το πρόγραμμα θα πρέπει από εκεί και πέρα να συμπληρωθεί από ένα καλοσχεδιασμένο και πλούσιο σε περιεχόμενο curriculum που θα συνάδει με τις προσδοκίες αυτού του εγγράφου.» (Common Core States Standards, 2010, 6).

«Οι εκπαιδευτικοί είναι έτσι ελεύθεροι να εφοδιάσουν τους μαθητές τους με αυτά τα εργαλεία και τις γνώσεις που η επαγγελματική τους κρίση και εμπειρία θεωρεί ως τα πιο βοηθητικά για να ανταποκριθούν στους στόχους που θέτει το πρόγραμμα.» (Common Core States Standards, 2010, 4).

«Το πρόγραμμα επιμένει ότι η διδασκαλία της ανάγνωσης, της γραφής, της ομιλίας, της ακρόασης και της γλώσσας είναι ευθύνη μοιρασμένη εντός του σχολείου...

...αυτή η διάκριση αντικατοπτρίζει τη μοναδική, ξεχωριστή θέση των δασκάλων της αγγλικής γλώσσας στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων γραμματισμού των μαθητών, ενώ ταυτόχρονα αναγνωρίζει ότι οι εκπαιδευτικοί των άλλων γνωστικών αντικειμένων επίσης πρέπει να έχουν ένα ρόλο στην ανάπτυξη αυτή.» (Common Core States Standards, 2010, 4).

Φαίνεται, λοιπόν, ότι το πρόγραμμα αφήνει μεγάλα περιθώρια δράσης στους εκπαιδευτικούς τόσο στη σύνταξη και το σχεδιασμό του περιεχομένου των μαθημάτων, όσο και στην επιλογή της διδακτικής μεθοδολογίας που θα εφαρμοστεί. Τουλάχιστον ως προς τη μεθοδολογία δεν υπάρχει περιορισμός, καθώς το πρόγραμμα ρητά δηλώνει ότι στοχεύει στα *αποτελέσματα* και όχι στα *μέσα*. Η έμφαση αυτή στα αποτελέσματα αφήνει μεγάλα περιθώρια ελευθερίας και ευελιξίας στους εκπαιδευτικούς.

Προϋποτίθενται, δηλαδή, Λόγοι εκπαιδευτικών με επιστημονική γνώση και κατάρτιση, ικανών να σχεδιάσουν και να αξιοποιήσουν υλικό που δε βασίζεται σε συγκεκριμένο διδακτικό εγχειρίδιο με προκαθορισμένες θεματικές και δραστηριότητες. Τέλος, φαίνεται ότι η συγκρότηση του προγράμματος μπορεί να επιτευχθεί και με τη βοήθεια και συνεισφορά και των εκπαιδευτικών των άλλων γνωστικών αντικειμένων. Ο αποκλεισμός, όμως, των μαθητών από τη συγκρότηση αυτή του προγράμματος, σημειώνεται ότι συμβάλλει στο είδος της ταυτότητας του μαθητή που επιχειρείται να κατασκευαστεί.

Αναφορικά με την αξιοποίηση των ΤΠΕ από την πλευρά του εκπαιδευτικού δε γίνονται ρητές αναφορές. Οι νέες τεχνολογίες δε φαίνεται να λειτουργούν ως μέσα αναπλαισίωσης της διδακτικής διαδικασίας. Περισσότερο αξιοποιούνται ως παιδαγωγικά μέσα και ως μέσα πρακτικής γραμματισμού.

4. Συμπεράσματα και συζήτηση

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα γενικά συμπεράσματα που προέκυψαν από την ανάλυση των προγραμμάτων και πιο ειδικά οι διαπιστώσεις σε ό,τι αφορά την αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία. Τέλος, ακολουθεί ένας πίνακας στον οποίο αποτυπώνονται συνοπτικά οι βασικότερες παιδαγωγικές αντιλήψεις και οι πρακτικές του αμερικανικού προγράμματος για τη διδασκαλία της γλώσσας αναφορικά με την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

4.1. Γενικές διαπιστώσεις

Από την ανάλυση τόσο του κοινού προγράμματος Common Core States Standards όσο και του τοπικού προγράμματος της πολιτείας του Κοννέκτικατ προκύπτουν τα εξής: από τη μια δίνεται έμφαση στη μετάδοση μεταγλωσσικών κανόνων γραμματικής, ορθογραφίας και στίξης, γεγονός που παραπέμπει στο λόγο του αναγνωριστικού γραμματισμού, από την άλλη εντοπίζονται σποραδικές αναφορές που αντιμετωπίζουν τη γλώσσα σε *λειτουργικό επίπεδο*. Κεντρική θέση στη διδασκαλία της γλώσσας έχουν τα κείμενα και προκρίνεται η μελέτη των κειμενογλωσσικών παραγόντων και του κοινωνικού συμβάντος, γεγονός που παραπέμπει στη θεωρητική πρόταση της Νέας Ρητορικής. Πρέπει να τονιστεί ότι τα κείμενα και τα κειμενικά είδη μελετώνται ως φόρμες σταθερές και αμετάβλητες που λειτουργούν ως πρότυπα – υποδείγματα και αντιμετωπίζονται σε γενικές γραμμές αποσυνδεδεμένα από την σύνθετη και ρευστή επικοινωνιακή – κοινωνική πραγματικότητα. Οποιοσδήποτε αντιλήψεις παραπέμπουν στην κειμενοκεντρική θεωρία είναι περιφερειακές και υπ' αυτήν την έννοια θεωρούνται αναδυόμενες. Κεντρική θέση στα προγράμματα έχει ο γλωσσοδιδασκτικός λόγος της γραφής ως διαδικασίας. Μέσα στο πλαίσιο της διαδικασίας παραγωγής γραπτών κειμένων εμφανίζονται και αντιλήψεις σχετικά με την *πολυτροπικότητα* των κειμένων, όμως η λογική δεν παρακολουθεί το λόγο των *Πολυγραμματισμών* έτσι, όπως προτάθηκε από το New London Group (1996). Αναδυόμενες θεωρούνται και οι αντιλήψεις που συνδέονται με το χώρο της διαπολιτισμικής αγωγής. Τέλος, εντοπίζονται και αντιλήψεις που συνδέονται με την

καλλιέργεια του *κριτικού* γραμματισμού στην αμερικανική του, όμως, εκδοχή (κριτική των ουμανιστικών παραδόσεων). Από τα παραπάνω προκύπτει μια *μίξη* γλωσσοδιδακτικών λόγων που, όμως, μπορεί να θεωρηθεί αναμενόμενη, καθώς σχετίζεται με τη *διαλογικότητα* (Fairclough, 2003).

Η πραγμάτωση των παραπάνω λόγων κατά τη διδασκαλία συγκροτεί συγκεκριμένους Λόγους – ταυτότητες μαθητών και εκπαιδευτικών.

Οι μαθητές από τη μια επιδιώκεται να αυτονομηθούν και να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, να είναι δηλαδή, αυτενεργά υποκείμενα. Οι μαθητές λειτουργούν και εργάζονται τόσο ατομικά, όσο και ομαδικά, με πνεύμα συνεργατικό και δημοκρατικό, αξιοποιούν όλους τους πόρους και όλες τις δυνατότητες που τους προσφέρει η σχολική κοινότητα, προκειμένου να αποκτήσουν ακαδημαϊκή και επαγγελματική ετοιμότητα. Οι μαθητές εργάζονται κυρίως εκπονώντας διερευνητικές εργασίες τις οποίες καλούνται να παρουσιάζουν και να υποστηρίζουν σε προφορικές ομιλίες μπροστά σε ακροατήριο. Κατά συνέπεια θα πρέπει να αποκτήσουν γλωσσικές τέτοιες γνώσεις, ώστε να μπορούν να πείθουν, να επιχειρηματολογούν, να χρησιμοποιούν λεξιλόγιο ακαδημαϊκού επιπέδου, ύφος και γλώσσα ανάλογα με το ακροατήριο στο οποίο απευθύνονται. Αξίζει να επισημανθεί ότι οι μαθητές δε συμμετέχουν ούτε στη συγκρότηση του προγράμματος ούτε στα κριτήρια αξιολόγησης της διαδικασίας. Το γεγονός αυτό θεωρείται ότι παίζει σημαντικό ρόλο στη συγκρότηση των ταυτοτήτων των μαθητών, δεδομένου ότι αναλαμβάνουν περισσότερο το ρόλο των *εκφωνητών* (*animators*) των διδακτικών κειμένων (Κουτσογιάννης, υπό έκδοση).

Από την άλλη, οι εκπαιδευτικοί είναι σχεδόν *αόρατοι*. Σε κάθε περίπτωση προϋποτίθενται Λόγοι εκπαιδευτικών με υψηλή επιστημονική κατάρτιση και επαγγελματική ενημερότητα, ικανών να διαμορφώσουν το περιεχόμενο των μαθημάτων και να εφαρμόσουν την κατάλληλη μεθοδολογία. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει και οι ίδιοι να είναι συνεργάσιμοι και συνεργατικοί τόσο με τους μαθητές τους, όσο και με τους συναδέλφους τους. Αναφορικά με τους μαθητές λειτουργούν περισσότερο ως *πόροι* προς αξιοποίηση και τους βοηθούν κατά τη διεκπεραίωση της διαδικασίας. Συνεργάζονται με τους συναδέλφους τους στην προσπάθειά τους να δομήσουν ένα περιεχόμενο σπουδών βασισμένο στη *διαθεματικότητα* των γνωστικών

αντικειμένων. Κλείνοντας, διαπιστώνεται ότι τα προγράμματα προσδίδουν στους εκπαιδευτικούς το ρόλο των συγγραφέων (*authors*) των διδακτικών κειμένων, ενώ τα ίδια λειτουργούν ως οι εντολείς (*principals*) αυτών.

4.2. Διαπιστώσεις για την αξιοποίηση των ΤΠΕ

Σύμφωνα με την ανάλυση των προγραμμάτων αναφορικά με την αξιοποίηση των ΤΠΕ διαπιστώνονται τα εξής:

1. Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στο μάθημα της γλωσσικής διδασκαλίας φανερώνει την ανάγκη για ευρύτερη ένταξή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Οι ΤΠΕ δεν αντιμετωπίζονται ως ξεχωριστό μάθημα αλλά ως μέσο και εργαλείο για τη βελτίωση της διδασκαλίας όλων των μαθημάτων του προγράμματος.
2. Η ικανότητα των μαθητών να πληκτρολογούν κείμενα και να αναζητούν υλικό σε διάφορες ηλεκτρονικές πηγές θεωρείται δεδομένη ήδη από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Η άντληση υλικού και η διαχείριση των δεδομένων θα πρέπει να γίνεται με σεβασμό απέναντι στα πνευματικά δικαιώματα, την τήρηση των νόμων. Συνεπώς, οι μαθητές θα πρέπει να παραπέμπουν κατάλληλα τηρώντας τη δεοντολογία και να παραθέτουν, όπου και όταν χρειάζεται, λίστα με τις βιβλιογραφικές και δικτυογραφικές πηγές. Η βαρύτητα που δίνεται στην *ηθική* χρήση και αξιοποίηση των πηγών, γεγονός που αποτελεί στοιχείο νέου γραμματισμού.
3. Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται ως πηγή άντλησης υλικού. Επισημαίνουμε ότι για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση γίνεται περισσότερο σαφές ότι στα ηλεκτρονικά κείμενα συνδυάζονται οι ήχοι με τις εικόνες, ωστόσο η μελέτη της *πολυτροπικότητας* γίνεται αρκετά επιφανειακά και στο μέτρο που οι μαθητές καλούνται να παραγάγουν κείμενα πολυτροπικά / πολυμεσικά, προκειμένου να υποστηρίξουν τις προφορικές παρουσιάσεις των εργασιών που έχουν αναλάβει. Οι ΤΠΕ, δηλαδή, αξιοποιούνται ως μέσο πρακτικής νέου γραμματισμού.
4. Σημειώνουμε ότι οι ΤΠΕ λειτουργούν τόσο ως περιβάλλοντα διεπαφής, αλληλεπίδρασης και συνεργασίας των μαθητών μεταξύ τους, χωρίς αυτό να προεκτείνεται στα ζητήματα του πολυπολιτισμού και της πολυγλωσσίας, όσο και ως μέσα για τη δημοσίευση και προβολή των εργασιών τους.

5. Ως προς τις διδακτικές πρακτικές δεν εντοπίζονται αναφορές σε τρόπους αναπλαισίωσής τους. Προϋποτίθεται σιωπηρά η επέκταση του σχολικού χωροχρόνου μέσω της χρήσης της τεχνολογίας στο πλαίσιο εκπόνησης εργασιών. Επιπλέον, απουσιάζει οποιαδήποτε αξιολόγηση των δεξιοτήτων των μαθητών αναφορικά με τη χρήση της τεχνολογίας.

Κλείνοντας και ακολουθώντας το μεταφορικό σχήμα των τριών ομόκεντρων κύκλων (Koutsogiannis, forthcoming) επισημαίνονται τα εξής:

1. στον εσωτερικό ομόκεντρο κύκλο, όπου τοποθετούνται οι ΤΠΕ ως παιδαγωγικά μέσα, δηλαδή, ως μέσα που καθιστούν τη διδασκαλία αποτελεσματικότερη, εντάσσεται η άντληση υλικού, κειμένων και κειμενικών ειδών, χωρίς όμως ρητές αναφορές σε πολυτροπικά ή αυθεντικά κείμενα ή τη μελέτη των νέων μορφών κειμενικότητας.
2. στον επόμενο, δεύτερο κύκλο, όπου οι ΤΠΕ αντιμετωπίζονται ως μέσα πρακτικής γραμματισμού, εντάσσεται η παραγωγή, επεξεργασία και δημοσίευση των εργασιών των μαθητών αλλά και η παραγωγή υποστηρικτικού υλικού για την αποτελεσματικότερη παρουσίαση των εργασιών αυτών μπροστά σε ακροατήριο. Στον κύκλο αυτό μπορούμε, επιπλέον, να εντάξουμε και τις διαπιστώσεις που προκύπτουν αναφορικά με τις αλλαγές που επέφεραν οι νέες τεχνολογίες στην επικοινωνία και τη ρευστότητα της νέας επικοινωνιακής πραγματικότητας. Οι διαπιστώσεις αυτές, όμως, δεν ανατρέπουν τη συνολική λογική των προγραμμάτων.
3. αναφορικά με τον τρίτο κύκλο, όπου οι ΤΠΕ προσεγγίζονται κριτικά με γλωσσολογικούς, κοινωνικούς, πολιτισμικούς και ιστορικούς όρους, δεν προκύπτουν συγκεκριμένες ή ρητές διαπιστώσεις.

Συνοπτικός Πίνακας Συμπερασμάτων

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται συνοπτικά οι προτάσεις των αμερικανικών προγραμμάτων για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση αναφορικά με την διδασκαλία της γλώσσας και την αξιοποίηση των ΤΠΕ:

ΚΟΝΝΕΚΤΙΚΑΤ Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	Γλωσσικό Μάθημα	ΤΠΕ
Γνώσεις για τον κόσμο, στάσεις, αξίες, πρότυπα	- μελέτη κλασικών λογοτεχνικών και των θεμελιακών συνταγματικών κειμένων των ΗΠΑ μέσα στο πλαίσιο του ουμανισμού – ανθρωπισμού και του εθνοκεντρισμού - μελέτη λογοτεχνικών κειμένων από άλλες κουλτούρες και πολιτισμούς - κριτική αξιολόγηση και εποικοδομητική αξιοποίηση της οπτικής του άλλου	- πηγή άντλησης κειμένων και πληροφοριακού υλικού - μέσο αλληλεπίδρασης και επαφής - εφαρμογή των αρχών δεοντολογίας (ethics) που είναι στοιχείο νέου γραμματισμού
Γνώσεις για τη γλώσσα	- μελέτη της δομής της γλώσσας - μελέτη της λειτουργίας των δομών - μελέτη της σημασίας και της ετυμολογίας των λέξεων - μελέτη των κειμένων και απόκτηση γνώσεων των κειμενογλωσσικών παραγόντων, όπως η επικοινωνιακή περίσταση, το ύφος, ο σκοπός, ο αποδέκτης, το κειμενικό είδος	- πηγή άντλησης πληροφοριών και κειμένων
Σημείωση / γλώσσα	- γλώσσα ως δομικό σύστημα - κατακερματισμός των γλωσσικών δεξιοτήτων - μελέτη του κοινωνικού συμβάντος για κατάλληλη επιλογή κειμενικού είδους, ύφους και γλώσσας – Νέα Ρητορική - στοιχεία από τη θεωρία των κειμενικών ειδών - γραφή ως διαδικασία - πολυτροπικότητα: η γλώσσα συνδυάζεται με άλλα σημειωτικά συστήματα για να παραχθεί το νόημα - κριτική στην αμερικανική της εκδοχή - πολυπολιτισμικές προσεγγίσεις	- μέσο πρακτικής γραμματισμού - κοινότητες πρακτικής γραμματισμού - δεν αναλύεται η νέα κειμενικότητα - δεν προωθείται η κριτική προσέγγιση των ιδίων των ΤΠΕ ως μέσων που επιφέρουν αλλαγές στην επικοινωνία
Διδακτικές Πρακτικές	- ενεργοποίηση του γλωσσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου και οικοδόμηση της νέας γνώσης - ατομική και ομαδοσυνεργατική	- ως πηγή άντλησης πληροφοριών (Διαδίκτυο, ηλεκτρονικές σχολικές βιβλιοθήκες, κέντρο ΜΜΕ)

	μάθηση - ανακαλυπτική και διερευνητική μάθηση - προοδευτική παιδαγωγική - αόρατες παιδαγωγικές πρακτικές - διεύρυνση του σχολικού χώρου και χρόνου μέσω εκπόνησης project	- ως μέσο επικοινωνίας και δημοσίευσης των κειμένων - ως μέσο για επέκταση σχολικού χώρου και χρόνου μέσα στο πλαίσιο ενός project - ως υποστηρικτικό μέσο παρουσίασης εργασιών
Ταυτότητες / Λόγοι κοινωνικών πρωταγωνιστών	Μαθητής: - ενεργητικός, συνεργατικός, αυτόνομος, με πρωτοβουλία, - καλλιέργεια επικοινωνιακών / κειμενικών δεξιοτήτων Εκπαιδευτικός: - αόρατος, συντονιστής, διευκολυντής, ευέλικτος, επαγγελματίας	- περιβάλλον πρακτικής νέου, ψηφιακού, πολυτροπικού γραμματισμού - περιβάλλον αλληλεπίδρασης, συνεργασίας, επικοινωνίας, δημοσίευσης υλικού
Αξιολόγηση	- προαγωγικές γραπτές εξετάσεις μέχρι την 8η βαθμίδα και αξιολόγηση σε βαθμολογική κλίμακα - γραπτές εξετάσεις για απόκτηση απολυτηρίου - ερευνητικές εργασίες - project - ψήγματα αναφορών στη χρήση φακέλου εργασιών (portfolio) που παραπέμπει σε ολιστικές πρακτικές (αυτό- και ετεροαξιολόγηση)	- δεν διαπιστώνεται σύνδεση
Γλωσσοδιδασκτικοί λόγοι	κυρίαρχοι λόγοι: - αναγνωριστικός γραμματισμός - Νέα Ρητορική - γραφή ως διαδικασία αναδυόμενοι λόγοι: - πολυτροπικότητα, όχι σύνδεση με τους Πολυγραμματισμούς - κριτικός στην αμερικάνικη εκδοχή (κριτική των ουμανιστικών παραδόσεων) - ψήγματα αντιλήψεων από το χώρο της διαπολιτισμικής αγωγής	
Παρατηρήσεις / Ιδιαιτερότητες	- δε δίνονται πληροφορίες σχετικά με τις γνώσεις για τον κόσμο - έμφαση στις αξίες του δυτικού πολιτισμού (εθνοκεντρισμός, ουμανισμός) - αναλύεται το κοινωνικό συμβάν για επιλογή κατάλληλης γλώσσας, ύφους και κειμενικού είδους – Νέα Ρητορική - έμφαση δίνεται στην πρότυπη αγγλική γλώσσα (γλώσσα του σχολείου) και την απόκτηση λεξιλογίου ακαδημαϊκού επιπέδου - έμφαση στη γραφή ως διαδικασία - απουσία ρητών αναφορών σε όρους όπως πολυτροπικότητα, αυθεντικά κείμενα, κριτική επίγνωση κλπ. που παραπέμπουν στους αντίστοιχους λόγους - αξιοποίηση των ΤΠΕ ως παιδαγωγικό μέσο και ως μέσο πρακτικής νέου γραμματισμού - έμφαση στην εφαρμογή της νομοθεσίας και των αρχών δεοντολογίας κατά την πλοήγηση, άντληση, επεξεργασία και δημοσίευση του ηλεκτρονικού υλικού	

Βιβλιογραφία

- FAIRCLOUGH, N. 2003. *Analysing Discourse: Textual analysis for social research*. London, Routledge.
- GEE, J. P. 2005. *An Introduction To Discourse Analysis: Theory And Method*. Routledge.
- HASAN, R. 2006. Γραμματισμός, καθημερινή ομιλία και κοινωνία. Στο *Γραμματισμός, κοινωνία και εκπαίδευση*, επιμ. Α. Χαραλαμπίδου: Ινστιτούτο Νεοελληνικών σπουδών, Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.
- ΚΑΨΑΛΗΣ, Α. & ΝΗΜΑ, Ε. 2007. *Σύγχρονη Διδακτική*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
- ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ, Δ. Υπό έκδοση. Λόγοι, μακροκείμενα και στρατηγικές κατά την αναπλαισίωση της πολυτροπικότητας στα διδακτικά εγχειρίδια ν.ε. γλώσσας του Γυμνασίου. Στο *Βίωμα, Μεταφορά και Πολυτροπικότητα: Εφαρμογές στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση, τη Μάθηση και τη Γνώση*, επιμ. Ε. Κατσαρού & Μ. Πορκός.
- KOUTSOGIANNIS, D. Forthcoming. *ICTs and language teaching: the missing third circle*.
- THE NEW LONDON GROUP. 1996. *A Pedagogy of Multiliteracies: Designing Social Futures*. Διαθέσιμο στο Διαδίκτυο: http://www.static.kern.org/filer/blogWrite44ManilaWebsite/paul/articles/A_Pedagogy_of_Multiliteracies_Designing_Social_Futures.htm#11
- VAN LEEUWEN, T. 2005. *Introducing Social Semiotics*. Λονδίνο και Νέα Υόρκη: Routledge.

Δικτυογραφία

<http://www.sde.ct.gov/sde/site/default.asp> (Υπουργείο Παιδείας της Πολιτείας του Κοννέκτικατ).

<http://www.sde.ct.gov/sde/cwp/view.asp?a=2618&q=322620> (αντιστοίχιση και ενσωμάτωση του Common Core States Standards στο τοπικό πρόγραμμα).

<http://www.corestandards.org/> (Common Core States Standards οικοσελίδα).

<http://www.csde.state.ct.us/public/cedar/assessment/index.htm> (αξιολόγηση).

http://en.wikipedia.org/wiki/Connecticut_Mastery_Test (παρουσίαση και κριτική του συστήματος αξιολόγησης CMT).

<http://www.whitehouse.gov/issues/education/educate-innovate>

Παράρτημα

Μεταφρασμένα παραθέματα και αρχικά πρωτότυπα κείμενα

ΓΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Students appreciate that the twenty-first-century classroom and workplace are settings in which people from often widely divergent cultures and who represent diverse experiences and perspectives must learn and work together. Students actively seek to understand other perspectives and cultures through reading and listening, and they are able to communicate effectively with people of varied backgrounds. They evaluate other points of view critically and constructively. Through reading great classic and contemporary works of literature representative of a variety of periods, cultures, and worldviews, students can vicariously inhabit worlds and have experiences much different than their own (Common Core States Standards 2010, 7). → «Οι μαθητές αντιλαμβάνονται ότι η τάξη και ο χώρος εργασίας του 21ου αιώνα είναι περιβάλλοντα στα οποία άνθρωποι από συχνά πολύ διαφορετικές κουλτούρες και οι οποίοι αντιπροσωπεύουν ποικίλες εμπειρίες και οπτικές μαθαίνουν και εργάζονται μαζί. Οι μαθητές ενεργά επιδιώκουν να κατανοήσουν τις άλλες κουλτούρες και οπτικές μέσω της ανάγνωσης και της ακρόασης, και είναι ικανοί να επικοινωνούν αποτελεσματικά με ανθρώπους διαφορετικής προέλευσης. Αξιολογούν κριτικά και εποικοδομητικά τις οπτικές των άλλων. Μέσω της ανάγνωσης των σπουδαίων έργων της κλασικής και σύγχρονης λογοτεχνίας από διάφορες περιόδους, κουλτούρες και οπτικές, οι μαθητές μπορούν έμμεσα να βιώνουν κόσμους και εμπειρίες πολύ διαφορετικές από τις δικές τους.»

Analyze seminal U.S. documents of historical and literary significance (e.g., Washington’s Farewell Address, the Gettysburg Address, Roosevelt’s Four Freedoms speech, King’s “Letter from Birmingham Jail”), including how they address related themes and concepts.

Delineate and evaluate the reasoning in seminal U.S. texts, including the application of constitutional principles and use of legal reasoning (e.g., in U.S. Supreme Court majority opinions and dissents) and the premises, purposes, and arguments in works of public advocacy (e.g., The Federalist, presidential addresses).

Analyze seventeenth-, eighteenth-, and nineteenth-century foundational U.S. documents of historical and literary significance (including The Declaration of Independence, the Preamble to the Constitution, the Bill of Rights, and Lincoln's Second Inaugural Address) for their themes, purposes, and rhetorical features (Common Core States Standards 2010, 40). → «Αναλύουν τα ιστορικής και λογοτεχνικής σημασίας θεμελιακά έγγραφα των Η.Π.Α. (π.χ. την Αποχαιρετιστήρια Ομιλία του Γ. Ουάσινγκτον, την Ομιλία στο Γκέτισμπεργκ, την ομιλία του Ρούσβελτ για τις Τέσσερις Ελευθερίες, την Επιστολή από τη Φυλακή στο Μπέρμινγκχαμ του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, συμπεριλαμβάνοντας τους τρόπους αντιμετώπισης των σχετικών θεμάτων και εννοιών.

Περιγράφουν και αξιολογούν τους συλλογισμούς στα θεμελιακά κείμενα των Η.Π.Α., συμπεριλαμβάνοντας την εφαρμογή των συνταγματικών αρχών και τη χρήση έγκυρης επιχειρηματολογίας (π.χ. στην πλειονότητα των γνωμοδοτικών κειμένων του Ανωτάτου Δικαστηρίου) και τις παραδοχές, τους σκοπούς και την επιχειρηματολογία στα κείμενα του Δημοσίου Συνηγόρου (π.χ. το Σύνταγμα, προεδρικές ομιλίες).

Αναλύουν τα ιστορικής και λογοτεχνικής σημασίας καταστατικά έγγραφα των Η.Π.Α., συμπεριλαμβάνοντας τη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας, το Προοίμιο του Συντάγματος, τη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων, τη Δεύτερη Εναρκτήρια Ομιλία του Λίνκολν) για το θέμα, το σκοπό και τα ρητορικά τους χαρακτηριστικά.»

Compare/contrast and evaluate ideas, themes and/or issues across classical and contemporary texts (Crosswalk Connecticutut States Standards, Grades 9 & 10, 12). → «Συγκρίνουν / αντιπαραβάλλουν και αξιολογούν τις ιδέες, τα θέματα, ή / και ζητήματα σε κλασικά και σύγχρονα κείμενα.»

Gather relevant information from multiple print and digital sources, using search terms effectively; assess the credibility and accuracy of each source; and quote or paraphrase the data and conclusions of others while avoiding plagiarism and following a standard format for citation (Common Core States Standards 2010, 44). → «Συλλέγουν τις σχετικές πληροφορίες από πολλαπλά έντυπα και ψηφιακές πηγές, χρησιμοποιώντας αποτελεσματικά τους όρους αναζήτησης. Αξιολογούν την αξιοπιστία και την ακρίβεια της κάθε πηγής και παραθέτουν ή παραφράζουν τα δεδομένα και τα συμπεράσματα των άλλων, αποφεύγοντας ταυτόχρονα τη λογοκλοπή και ακολουθώντας μια τυπική μορφή παραπομπής.»

Compare/contrast and evaluate ideas, themes and/or issues across classical and contemporary texts (Crosswalk Connecticut States Standards, Grades 9 & 10, 12). → «Συγκρίνουν / αντιπαραβάλλουν και αξιολογούν τις ιδέες, τα θέματα, ή / και ζητήματα σε κλασικά και σύγχρονα κείμενα.»

Demonstrate the responsible, legal and ethical use of information resources, computers and other technologies. (Information And Technology Literacy Framework, 2006, 16). → «Επιδεικνύουν υπεύθυνη, νόμιμη και ηθική χρήση των πληροφοριακών πόρων, των υπολογιστών και των άλλων τεχνολογιών.»

Practice proper and ethical use and care of print and non-print information resources, computers and other technologies.

Apply established citation standards for giving credit for information or ideas used.

Differentiate among various types of ownership and protection of intellectual property (e.g., copyright, patents) and observe “fair use” guidelines as they apply to each.

Adhere to the district’s acceptable use and copyright policies and understand the relationship to local, state and national legislation (Information And Technology Literacy Framework, 2006, 16). → «Εφαρμόζουν σωστή και ηθική χρήση των έντυπων και μη έντυπων πληροφοριακών πόρων, των υπολογιστών, των άλλων τεχνολογιών και των δικτύων.

Εφαρμόζουν τα καθιερωμένα πρότυπα παραπομπής για χορήγηση πίστωσης παροχής των πληροφοριών ή των ιδεών που χρησιμοποιούνται.

Διακρίνουν τους διάφορους τύπους της ιδιοκτησίας και της προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας (π.χ., δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, διπλώματα ευρεσιτεχνίας) και να εφαρμόζουν πρακτικές νόμιμης χρήσης ανάλογα με την κάθε περίπτωση.

Συμμορφώνονται με τις πολιτικές χρήσης και δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας της περιοχής – περιφέρειας και κατανοούν τη σχέση με την τοπική, πολιτειακή και εθνική νομοθεσία.»

Observe local, state and national laws and policies and procedures regarding the use of print and non-print information resources, computers, other technologies and networks.

Apply established citation standards for a wide range of information sources and formats.

Demonstrate an under-standing of the process for copyrighting/protecting their own original work.

Adhere to the district's acceptable use and copyright policies as well as local, state and national laws and policies (Information And Technology Literacy Framework, 2006, 16). → «Τηρούν την τοπική, πολιτειακή και εθνική νομοθεσία και τις πολιτικές και τις διαδικασίες αναφορικά με τη χρήση των έντυπων και των μη έντυπων πληροφοριακών πόρων, υπολογιστών, άλλων τεχνολογιών και δικτύων.

Εφαρμόζουν τα καθιερωμένα πρότυπα παραπομπής για ένα ευρύ φάσμα πηγών πληροφόρησης και μορφών¹².

Κατανοούν τις διαδικασίες προστασίας πνευματικής ιδιοκτησίας / προστασίας των δικών τους πρωτότυπων εργασιών.

Συμμορφώνονται με τις πολιτικές χρήσης και δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας της περιοχής – περιφέρειας, όπως επίσης και με την τοπική, πολιτειακή και εθνική νομοθεσία και τις πολιτικές.»

ΓΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΓΛΩΣΣΑ ΩΣ ΔΟΜΗ

Demonstrate command of the conventions of standard English grammar and usage when writing or speaking. a. Explain the function of verbals (gerunds, participles, infinitives) in general and their function in particular sentences. b. Form and use verbs in the active and passive voice. c. Form and use verbs in the indicative, imperative, interrogative, conditional, and subjunctive mood. d. Recognize and correct inappropriate shifts in verb voice and mood (Common Core States Standards 2010, 52). → «Επιδεικνύουν έλεγχο των συμβάσεων της γραμματικής της πρότυπης αγγλικής και της χρήσης κατά την παραγωγή γραπτού ή προφορικού λόγου. α. Εξηγούν τη λειτουργία των ρηματικών τύπων (γερούνδια,

¹² απόδοση του όρου *format*.

μετοχές, απαρέμφατα, γενικά και τη λειτουργία τους σε συγκεκριμένες προτάσεις. β. Σχηματίζουν και χρησιμοποιούν ρήματα στην ενεργητική και παθητική φωνή. γ. Σχηματίζουν και χρησιμοποιούν ρήματα στην οριστική, προστακτική έγκλιση, στις ερωτηματικές προτάσεις, τους υποθετικούς λόγους και την υποτακτική έγκλιση. δ. Αναγνωρίζουν και διορθώνουν ακατάλληλες μετατροπές στην φωνή και την έγκλιση του ρήματος.»

Spelling: Use spelling rules and patterns from previous grades.

Spelling: Use multiple strategies to spell. Examples: - homophones, e.g., capital and capitol - affixes, e.g., dis-, ir-, -ist -ism - Greek and Latin roots, e.g., circus, spiral, vision - words from other languages, e.g., arena, buffet, souffle, lariat - frequently misspelled words, e.g., accommodation, cemetery, receive (Crosswalk Connecticutut States Standards, Grade 8, 28). → «Ορθογραφία: Χρησιμοποιούν ορθογραφικούς κανόνες και δομές από τις προηγούμενες βαθμίδες.

Ορθογραφία: Χρησιμοποιούν πολλαπλές στρατηγικές για να ορθογραφήσουν. Παραδείγματα: - Ομόηχα π.χ. capital και capitol. - Επιθήματα π.χ. -dis, -ir, -ist, -ism.

- Ελληνικές και λατινικές ρίζες π.χ. circus, spiral, vision. - Λέξεις από άλλες γλώσσες π.χ. arena, buffet, souffle, lariat. - Συχνά ορθογραφικά λάθη σε λέξεις π.χ. accomodation, cemetery, receive.»

Use knowledge of language and its conventions when writing, speaking, reading, or listening. a. Use verbs in the active and passive voice and in the conditional and subjunctive mood to achieve particular effects (e.g., emphasizing the actor or the action; expressing uncertainty or describing a state contrary to fact) (Common Core States Standards 2010, 52). → «Χρησιμοποιούν τη γνώση της γλώσσας και των συμβάσεών της όταν γράφουν, μιλούν, διαβάζουν ή ακούν. α. Χρησιμοποιούν την ενεργητική και την παθητική φωνή στους υποθετικούς λόγους ή στην υποτακτική έγκλιση για να επιτύχουν συγκεκριμένα αποτελέσματα (π.χ. δίνουν έμφαση στον ομιλητή ή στην πράξη, εκφράζουν αβεβαιότητα ή περιγράφουν μια κατάσταση αντίθετη της πραγματικότητας.)»

Apply knowledge of language to understand how language functions in different contexts, to make effective choices for meaning or style, and to comprehend more fully when reading or listening. a. Vary syntax for effect, consulting references

(e.g., Tufte's Artful Sentences) for guidance as needed; apply an understanding of syntax to the study of complex texts when reading (Common Core States Standards 2010, 54). → «Εφαρμόζουν τη γλωσσική γνώση για να καταλάβουν πώς λειτουργεί η γλώσσα σε διαφορετικά περιεχόμενα, για να κάνουν αποτελεσματικές επιλογές για το νόημα ή το ύφος, και για να καταλάβουν πιο ολοκληρωμένα όταν διαβάζουν ή ακούν. α. Χρησιμοποιούν ποικιλία στη σύνταξη για καλύτερο αποτέλεσμα, συμβουλευόμενοι αναφορές (π.χ. το *Artful Sentences* του Tute ως οδηγό όπου χρειάζεται), κατανοούν τη σύνταξη των περίπλοκων κειμένων κατά την ανάγνωση.»

Determine or clarify the meaning of unknown and multiple-meaning words or phrases based on grade 8 reading and content, choosing flexibly from a range of strategies. a. Use context (e.g., the overall meaning of a sentence or paragraph; a word's position or function in a sentence) as a clue to the meaning of a word or phrase. b. Use common, grade-appropriate Greek or Latin affixes and roots as clues to the meaning of a word (e.g., precede, recede, secede). c. Consult general and specialized reference materials (e.g., dictionaries, glossaries, thesauruses), both print and digital, to find the pronunciation of a word or determine or clarify its precise meaning or its part of speech. d. Verify the preliminary determination of the meaning of a word or phrase (e.g., by checking the inferred meaning in context or in a dictionary) (Common Core States Standards 2010, 53). → «Προσδιορίζουν ή διασαφηνίζουν τη σημασία των άγνωστων και πολύσημων λέξεων βασιζόμενοι στη 8η βαθμίδα ανάγνωσης και περιεχομένου επιλέγοντας με ευελιξία από μια ποικιλία στρατηγικών: α. Χρήση του συγκεκριμένου (π.χ. το γενικό νόημα μιας πρότασης ή μιας παραγράφου, τη θέση μιας λέξης ή τη λειτουργία της σε μια πρόταση) ως δείκτη για τη σημασία μιας λέξης ή μιας φράσης. β. Χρησιμοποιούν κοινές, κατάλληλες για το επίπεδό τους ελληνικά ή λατινικά επιθήματα και ρίζες ως δείκτες για τη σημασία μιας λέξης (π.χ. precede, recede, secede). γ. Συμβουλευόμενοι γενικό και εξειδικευμένο υλικό αναφοράς (π.χ. λεξικά, γλωσσάρια, θησαυρούς) έντυπο και ψηφιακό, για να βρουν την προφορά μιας λέξης ή να προσδιορίσουν ή να αποσαφηνίσουν το ακριβές νόημά της ή ενός μέρους του προφορικού λόγου. δ. Εξακριβώνουν τον πρωταρχικό στόχο της σημασίας μιας λέξης ή φράσης (π.χ. ελέγχοντας τη σημασία εντός συγκεκριμένου ή αναζητώντας τη σε λεξικό.»

Reading Comprehension: Before and During Reading: Use cueing system and context clues to determine meanings of words (Crosswalk Connecticut States Standards, Grade 8, 35). → «Κατανόηση γραπτού κειμένου: Πριν και κατά την ανάγνωση: Χρησιμοποιούν δείκτες και συγκεκριμένο για τον προσδιορισμό των σημασιών των λέξεων.»

Writing Process: Edit: use multiple resources, e.g., dictionary, glossary, thesaurus, for proofreading and editing.

Reading Comprehension: After Reading: Content and Structure: Critique the way in which an author uses a variety of language structures to create an intended effect, e.g., words or phrases from another (Crosswalk Connecticut States Standards, Grade 8, 36-37). → «Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Επεξεργασία: Χρησιμοποιούν πολλαπλές πηγές, π.χ. λεξικό, γλωσσάριο, θησαυρό για διόρθωση και επεξεργασία.

Κατανόηση γραπτού κειμένου: Μετά την ανάγνωση: Περιεχόμενο και δομή: Κριτικάρουν τον τρόπο με τον οποίο ο συγγραφέας χρησιμοποιεί μια ποικιλία γλωσσικών δομών για τη δημιουργία ενός επιδιωκόμενου αποτελέσματος, για παράδειγμα, λέξεις ή φράσεις από μια γλώσσα, διάλεκτο, παρομοίωση και μεταφορά.»

Consult general and specialized reference materials (e.g., dictionaries, glossaries, thesauruses), both print and digital, to find the pronunciation of a word or determine or clarify its precise meaning or its part of speech (Common Core States Standards 2010, 53). → «Συμβουλευούνται υλικό αναφοράς (π.χ. λεξικά, γλωσσάρια και θησαυρούς), έντυπο και ψηφιακό, για να βρουν την προφορά και να προσδιορίσουν ή να διασαφηνίσουν την ακριβή σημασία λέξεων-κλειδιών και φράσεων.»

ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΑ

... adventure stories, historical fiction, mysteries, myths, science fiction, realistic fiction, allegories, parodies, satire, and graphic novels (Common Core States Standards 2010, 57). → «περιπετειώδεις ιστορίες, ιστορικά μυθιστορήματα, ιστορίες μυστηρίου, μύθους, ιστορίες επιστημονικής φαντασίας, ρεαλιστικό μυθιστόρημα, αλληγορίες, παρωδίες, σάτιρα και κόμικς»

... narrative poems, lyrical poems, free verse poems, sonnets, odes, ballads, and epics ... one-act and multi-act plays, both in written form and on film (Common Core States Standards 2010, 57). → «αφηγηματικά ποιήματα, τα λυρικά ποιήματα, τα ποιήματα με ελεύθερο στίχο, τα σονέτα, οι ωδές, οι μπαλάντες και τα έπη» ... μονόπρακτα και πολύπρακτα έργα σε γραπτή μορφή ή σε φιλμ»

of exposition, argument, and functional text in the form of personal essays, speeches, opinion pieces, essays about art or literature, biographies, memoirs, journalism, and historical, scientific, technical, or economic accounts (Common Core States Standards 2010, 57). → «έκθεση, επιχειρηματολογία, και λειτουργικά κείμενα σε μορφή ατομικών εργασιών, ομιλίες προσωπικής άποψης, κείμενα γύρω από την τέχνη ή τη λογοτεχνία, βιογραφίες, απομνημονεύματα, δημοσιογραφικά, επιστημονικά, τεχνικά, οικονομικά»

Analyze in detail how an author's ideas or claims are developed and refined by particular sentences, paragraphs, or larger portions of a text (e.g., a section or chapter) (Common Core States Standards 2010, 40). → «Αναλύουν λεπτομερώς πώς οι ιδέες ή οι ισχυρισμοί ενός συγγραφέα αναπτύσσονται και τελειοποιούνται σε συγκεκριμένες φράσεις, παραγράφους ή μεγαλύτερα τμήματα ενός κειμένου (π.χ., ένα τμήμα ή κεφάλαιο).

Produce clear and coherent writing in which the development, organization, and style are appropriate to task, purpose, and audience (Common Core States Standards 2010, 46). → «Παράγουν ένα συγκροτημένο και σαφές γραπτό στο οποίο η ανάπτυξη, η οργάνωση και το ύφος είναι κατάλληλα για τη δραστηριότητα, το σκοπό και το ακροατήριο.»

Choose a variety of genres to read for personal enjoyment (Crosswalk Connecticut States Standards, Grade 9 & 10, 6). → «Επιλέγουν μια ποικιλία από είδη για διάβασμα για προσωπική απόλαυση.»

Use the appropriate features of persuasive, narrative, expository or poetic writing (Crosswalk Connecticut States Standards, Grades 9 & 10, 21). →

«Χρησιμοποιούν τα χαρακτηριστικά ενός κειμένου πειθούς, αφήγησης, εκθεσιακού ή ποιητικού.»

ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΗ

ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ Ο ΚΑΤΑΚΕΡΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Cite strong and thorough textual evidence to support analysis of what the text says explicitly as well as inferences drawn from the text (Common Core States Standards 2010, 39). → *«Αναφέρουν ισχυρά και εμπεριστατωμένα κειμενικά στοιχεία για να υποστηρίξουν μια ανάλυση του τι λέει το κείμενο ρητά καθώς και τα συμπεράσματα που εξάγονται από το κείμενο.»*

Draw conclusions and use evidence to substantiate them by using texts heard, read and viewed (Crosswalk Connecticut States Standards, Grades 9 & 10, 2). → *«Εξάγουν συμπεράσματα και χρησιμοποιούν στοιχεία για να τα τεκμηριώσουν αξιοποιώντας κείμενα που άκουσαν, διάβασαν ή είδαν.»*

Analyze how a particular sentence, paragraph, chapter, or section fits into the overall structure of a text and contributes to the development of the ideas. (Common Core States Standards 2010, 39). → *«Αναλύουν πώς μια συγκεκριμένη πρόταση, παράγραφος, κεφάλαιο ή τμήμα ταιριάζει στη γενικότερη δομή του κειμένου και συνεισφέρει στην ανάπτυξη των ιδεών.»*

Analyze multiple interpretations of a story, drama, or poem (e.g., recorded or live production of a play or recorded novel or poetry), evaluating how each version interprets the source text. (Include at least one play by Shakespeare and one play by an American dramatist.) (Common Core States Standards 2010, 38). → *«Αναλύουν πολλαπλές ερμηνείες μια ιστορίας, ενός θεατρικού ή ποιήματος (π.χ. καταγεγραμμένη ή ζωντανή παρουσίαση ενός θεατρικού ή καταγεγραμμένη μυθιστοριογραφία ή ποίηση), αξιολογώντας πώς κάθε εκδοχή ερμηνεύει το πρωτότυπο κείμενο (συμπεριλαμβάνουν τουλάχιστο ένα έργο του Σαίξπηρ και ένα έργο ενός αμερικανού δραματουργού.»*

Develop and defend multiple responses to literature using individual connections and relevant text references (Crosswalk Connecticut States Standards, Grades 11 & 12, 6). → «Αναπτύσσουν και υποστηρίζουν πολλαπλές εκδοχές στη λογοτεχνία χρησιμοποιώντας ατομικές συνδέσεις και σχετικές αναφορές στο κείμενο.»

Evaluate the advantages and disadvantages of using different mediums (e.g., print or digital text, video, multimedia) to present a particular topic or idea (Common Core States Standards 2010, 39). → «Αξιολογούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της χρήσης διαφορετικών μέσων (π.χ. έντυπο ή ψηφιακό, τηλεοπτικό ή πολυμεσικό κείμενο), για να παρουσιάσουν ένα συγκεκριμένο θέμα ή μια ιδέα.»

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

They must have the flexibility, concentration, and fluency to produce high-quality firstdraft text under a tight deadline as well as the capacity to revisit and make improvements to a piece of writing over multiple drafts when circumstances encourage or require it (Common Core States Standards 2010, 41). → «Πρέπει να διαθέτουν την ευελιξία, τη συγκέντρωση και την ευχέρεια να παραγάγουν ένα υψηλής ποιότητας προσχέδιο κειμένου μέσα σε σφιχτά χρονικά περιθώρια καθώς και την ικανότητα να επανεξετάζουν και να βελτιώνουν ένα τμήμα του κειμένου σε πολλαπλά προσχέδια όταν οι περιστάσεις το ενθαρρύνουν ή το απαιτούν.»

They need to know how to combine elements of different kinds of writing -for example, to use narrative strategies within argument and explanation within narrative- to produce complex and nuanced writing (Common Core States Standards 2010, 41). → «Πρέπει να ξέρουν πώς να συνδυάζουν στοιχεία διαφορετικών τύπων γραπτού- για παράδειγμα να χρησιμοποιούν αφηγηματικές στρατηγικές εντός μιας επιχειρηματολογίας και αιτιολόγηση εντός μιας αφήγησης- για να παραγάγουν πολύπλοκο γραπτό με αποχρώσεις.»

Write arguments to support claims with clear reasons and relevant evidence.

Write informative/explanatory texts to examine a topic and convey ideas, concepts, and information through the selection, organization, and analysis of relevant content.

Write narratives to develop real or imagined experiences or events using effective technique, relevant descriptive details, and well-structured event sequences (Common Core States Standards 2010, 42-43). → «Γράφουν επιχειρηματολογικά κείμενα για να υποστηρίξουν ισχυρισμούς με σαφή λόγο και σχετικές αποδείξεις.

Γράφουν πληροφοριακά / εξηγητικά κείμενα για να εξετάσουν ένα θέμα και να μεταδώσουν ιδέες, έννοιες και πληροφορίες μέσω της επιλογής, οργάνωσης και ανάλυσης σχετικού υλικού.

Γράφουν αφηγηματικά κείμενα για να αναπτύξουν πραγματικές ή φανταστικές εμπειρίες ή γεγονότα χρησιμοποιώντας αποτελεσματικές τεχνικές, σχετικά στοιχεία περιγραφής και σωστά διαρθρωμένες ακολουθίες γεγονότων.»

Write a persuasive piece using "least to most important" arguments (Crosswalk Connecticutut States Standards, Grade 6, 23). → «Γράφουν ένα κείμενο πειθούς χρησιμοποιώντας από τα λιγότερο έως και τα πιο σημαντικά επιχειρήματα..»

Write an informational report using cause-and-effect structure (Crosswalk Connecticutut States Standards, Grade 6, 26). → «Γράφουν μια πληροφοριακή έκθεση χρησιμοποιώντας τη δομή αίτιο – αποτέλεσμα.»

Write a mystery with elements, e.g., clues, suspense, red herring (Crosswalk Connecticutut States Standards, Grade 6, 31). → «Γράφουν ένα κείμενο μυστηρίου με στοιχεία, π.χ. ενδείξεις, αγωνία, παραπλάνηση.»

With some guidance and support from peers and adults, develop and strengthen writing as needed by planning, revising, editing, rewriting, or trying a new approach (Common Core States Standards 2010, 43). → «Με κάποια καθοδήγηση και υποστήριξη από τους συνομηλίκους τους και από ενήλικες αναπτύσσουν και ενισχύουν το γραπτό, όπως απαιτείται μέσα από το σχεδιασμό, την επανεξέταση, την επεξεργασία, την επανασύνθεση και την επαναπροσέγγιση.»

Writing Process: Plan: gather information, using an organizer, range of resources to analyze, synthesize, and/or evaluate information to plan writing.

Writing Process: Draft: reread and continue to draft over

Writing Process: Revise: consider feedback from adults peers to revise text for content, organization and tone. (Crosswalk Connecticutut States Standards, Grade 6, 33) → «*Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Σχέδιο: συλλέγουν πληροφορίες χρησιμοποιώντας organizer από ένα πλήθος πηγών για να τις αναλύσουν, να τις συνθέσουν και να τις αξιολογήσουν κατά το σχεδιασμό.*

Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Προσχέδιο: ξαναδιαβάζουν το κείμενο και με την πάροδο του χρόνου συνεχίζουν να γράφουν νέα προσχέδια.

Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Αναθεώρηση: αναζητούν και λαμβάνουν υπόψη ανατροφοδοτικά σχόλια από τους ενηλίκους και τους συμμαθητές τους για την αναθεώρηση του γραπτού ως προς το περιεχόμενο, την οργάνωση και το ύφος.»

Writing Process: Draft: decide if multiple drafts are necessary, and continue drafting/revising as appropriate.

Writing Process: Revise: revise, checking for organization, clarity, fluency and elaboration.

Writing Process: Edit: use multiple resources, e.g., dictionary, glossary, thesaurus, for proofreading and editing.

Writing Process: Publish/Present: uses different technologies to produce, design and publish a finished product, e.g., political cartoons, brochure, stock market or consumer analysis.

Writing Process: Reflect: critique work independently and in groups, and establish a focus collaboratively, e.g., author's craft, elaboration, fluency (Crosswalk Connecticutut States Standards, Grade 8, 21) → «*Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Προσχέδιο: Αποφασίζουν εάν πολλαπλά προσχέδια είναι απαραίτητα και συνεχίζουν να σχεδιάζουν / αναθεωρούν κατάλληλα.*

Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Αναθεώρηση: Αναθεωρούν ελέγχοντας την οργάνωση, την σαφήνεια, την ευχέρεια λόγου και τις λεπτομέρειες.

Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Επεξεργασία: Χρησιμοποιούν πολλαπλές πηγές π.χ. λεξικό, γλωσσάριο, θησαυρό, για διόρθωση και επεξεργασία.

Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Έκδοση / Παρουσίαση: Χρησιμοποιούν διάφορες τεχνολογίες για να παράγουν, να σχεδιάσουν και να δημοσιεύσουν ένα τελικό προϊόν π.χ. πολιτικές γελοιογραφίες, μπροσούρα, χρηματιστηριακή ή καταναλωτική ανάλυση.

Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Αναστοχασμός: κριτικάρουν το έργο ατομικά και σε ομάδες και εστιάζουν συνεργατικά π.χ. την τέχνη του συγγραφέα, τις λεπτομέρειες, την ευχέρεια λόγου.»

Conduct short research projects to answer a question, drawing on several sources and refocusing the inquiry when appropriate. (Common Core States Standards 2010, 44). → «Διεξάγουν μικρές ερευνητικές εργασίες για να απαντήσουν σε ένα ερώτημα, αντλώντας υλικό από διάφορες πηγές και επανεστιάζοντας την έρευνα κατά περίπτωση.»

Write in forms associated with specific tasks or careers, e.g., application for student body office, presentation software as a visual aid (Crosswalk Connecticut States Standards, Grade 6, 35). → «Γράφουν είδη κειμένων που συνδέονται με συγκεκριμένα καθήκοντα ή με κάποιο επάγγελμα π.χ. αίτηση για το γραφείο του φοιτητικού σώματος, παρουσίαση ενός λογισμικού ως οπτικού βοηθήματος.»

Use technology, including the Internet, to produce and publish writing and present the relationships between information and ideas efficiently as well as to interact and collaborate with others (Common Core States Standards 2010, 43). → «Χρησιμοποιούν την τεχνολογία, συμπεριλαμβανομένου του Διαδικτύου για να παράγουν και να δημοσιεύουν γραπτά και να παρουσιάζουν τις σχέσεις μεταξύ πληροφοριών και ιδεών καθώς και να αλληλεπιδρούν και να συνεργάζονται με τους άλλους»

Gather relevant information from multiple print and digital sources, using search terms effectively; assess the credibility and accuracy of each source; and

quote or paraphrase the data and conclusions of others while avoiding plagiarism and following a standard format for citation (Common Core States Standards 2010, 44). → «Συλλέγουν τις σχετικές πληροφορίες από πολλαπλά έντυπα και ψηφιακές πηγές, χρησιμοποιώντας αποτελεσματικά τους όρους αναζήτησης. Αξιολογούν την αξιοπιστία και την ακρίβεια της κάθε πηγής και παραθέτουν ή παραφράζουν τα δεδομένα και τα συμπεράσματα των άλλων, αποφεύγοντας ταυτόχρονα τη λογοκλοπή και ακολουθώντας μια τυπική μορφή παραπομπής.»

Writing Process: Publish/Present: uses different technologies to produce, design and publish a finished product, e.g., political cartoons, brochure, stock market or consumer analysis (Crosswalk Connecticut States Standards, Grade 8, 12). → «Διαδικασίας παραγωγής λόγου: Δημοσίευση / Παρουσίαση: χρησιμοποιούν διαφορετικές τεχνολογίες για να παράγουν, να σχεδιάζουν και να δημοσιεύουν ένα ολοκληρωμένο προϊόν, π.χ. πολιτικές γελοιογραφίες, φυλλάδιο, χρηματιστηριακή ή καταναλωτική ανάλυση.»

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

To become college and career ready, students must have ample opportunities to take part in a variety of rich, structured conversations -as part of a whole class, in small groups, and with a partner- built around important content in various domains. They must be able to contribute appropriately to these conversations, to make comparisons and contrasts, and to analyze and synthesize a multitude of ideas in accordance with the standards of evidence appropriate to a particular discipline. Whatever their intended major or profession, high school graduates will depend heavily on their ability to listen attentively to others so that they are able to build on others' meritorious ideas while expressing their own clearly and persuasively (Common Core States Standards 2010, 48). → «Για να γίνουν επαγγελματικά και κολεγιακά έτοιμοι, οι μαθητές θα πρέπει να έχουν επαρκείς ευκαιρίες συμμετοχής σε μια ποικιλία πλούσιων, δομημένων συνομιλιών – ως μέρος ενός συνόλου τάξης, σε μικρές ομάδες, και με ένα συνεργάτη – γύρω από σημαντικά θέματα σε διάφορες γνωστικές περιοχές. Θα πρέπει να μπορούν να συνεισφέρουν κατάλληλα σε αυτές τις συζητήσεις, να κάνουν συγκρίσεις και αντιπαραβολές, να αναλύουν και να συνθέτουν ένα πλήθος ιδεών σύμφωνα με το είδος των αποδείξεων κατάλληλων σε ένα συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο. Όποιο κι αν είναι το βασικό γνωστικό αντικείμενο ή επάγγελμά τους, οι απόφοιτοι Λυκείου θα βασίζονται κυρίως στην ικανότητά τους να ακούν προσεκτικά, ώστε να μπορούν να οικοδομούν πάνω στις

αξιόλογες ιδέες των άλλων καθώς και να εκφράζουν τις δικές τους καθαρά με πειστικά.»

Engage effectively in a range of collaborative discussions (one-on-one, in groups, and teacherled) with diverse partners on grade 8 topics, texts, and issues, building on others' ideas and expressing their own clearly. a. Come to discussions prepared, having read or researched material under study; Explicitly draw on that preparation by referring to evidence on the topic, text, or issue to probe and reflect on ideas under discussion. b. Follow rules for collegial discussions and decision-making, track progress toward specific goals and deadlines, and define individual roles as needed. c. Pose questions that connect the ideas of several speakers and respond to others' questions and comments with relevant evidence, observations, and ideas. d. Acknowledge new information expressed by others, and, when warranted, qualify or justify their own views in light of the evidence presented.

Analyze the purpose of information presented in diverse media and formats (e.g., visually, quantitatively, orally) and evaluate the motives (e.g., social, commercial, political) behind its presentation.

Delineate a speaker's argument and specific claims, evaluating the soundness of the reasoning and relevance and sufficiency of the evidence and identifying when irrelevant evidence is introduced. (Common Core States Standards 2010, 49) →
«Εμπλέκονται αποτελεσματικά σε μια ποικιλία συνεργατικών συζητήσεων (ένας προς ένα, σε ομάδες, καθοδηγούμενη από το δάσκαλο) με διάφορους συνομιλητές σε θέματα και κείμενα επιπέδου 8, οικοδομώντας πάνω στις ιδέες των άλλων και εκφράζουν τις δικές τους με σαφήνεια. α. Έρχονται στη συζήτηση προετοιμασμένοι, έχοντας διαβάσει και έχοντας μελετήσει το απαιτούμενο υλικό, αξιοποιούν ρητά αυτή την προετοιμασία και άλλες γνωστές πληροφορίες για το θέμα, ώστε να διερευνούν και να αναστοχάζονται τις υπό συζήτηση ιδέες. β. Ακολουθούν τους κανόνες της συλλογικής συζήτησης και της λήψης αποφάσεων, ανιχνεύουν την πρόοδο αναφορικά με συγκεκριμένους στόχους και χρονικά περιθώρια και καθορίζουν τους ατομικούς ρόλους όπως απαιτείται. γ. Θέτουν ερωτήσεις που συνδέουν τις ιδέες των διαφόρων ομιλητών και απαντούν στις ερωτήσεις και τα σχόλια των άλλων με σχετικές αποδείξεις, παρατηρήσεις και ιδέες. δ. Αναγνωρίζουν τις νέες πληροφορίες που εκφράζονται από άλλους και, όταν απαιτείται, αξιολογούν και δικαιολογούν τις δικές τους οπτικές υπό το φως των αποδείξεων που παρουσιάζονται.

Αναλύουν το σκοπό της πληροφορίας που παρουσιάζεται σε ποικίλα μέσα και μορφές (π.χ. οπτικά, ποσοτικά προφορικά) και αποτιμούν τα κίνητρα (π.χ. κοινωνικά, εμπορικά, πολιτικά) πίσω από την παρουσίαση.

Σκιαγραφούν τα επιχειρήματα ενός ομιλητή και τους συγκεκριμένους ισχυρισμούς, αξιολογώντας την ορθότητα των συλλογισμών, τη σχετικότητα και την επάρκεια των αποδεικτικών στοιχείων και ανιχνεύοντας τις άσχετες αποδείξεις όταν εισάγονται.»

Listening / Speaking: Evaluate the credibility of a speaker, e.g., hidden agendas, slants or biases. (Crosswalk Connecticut States Standards, Grade 8, 25). → «Κατανόηση / Παραγωγή Προφορικού Λόγου: Αξιολογούν την αξιοπιστία του ομιλητή, π.χ. κρυμμένες ατζέντες, προτιμήσεις ή αποκλίσεις.»

Present claims and findings, emphasizing salient points in a focused, coherent manner with relevant evidence, sound valid reasoning, and well-chosen details; use appropriate eye contact, adequate volume, and clear pronunciation.

Adapt speech to a variety of contexts and tasks, demonstrating command of formal English when indicated or appropriate (Common Core States Standards 2010, 49). → «Υποβάλουν τους ισχυρισμούς και τα ευρήματα, τονίζοντας τα σημαντικά σημεία με ένα εστιασμένο, συνεκτικό τρόπο με σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, αξιόπιστη αιτιολογία, και προσεκτικά επιλεγμένες λεπτομέρειες, χρησιμοποιούν κατάλληλα βλεμματική επαφή, κατάλληλο τονισμό, και καθαρή προφορά.

Προσαρμόζουν την ομιλία σε διάφορα συγκεκριμένα και δραστηριότητες, αποδεικνύοντας έλεγχο της επίσημης αγγλικής γλώσσας, όταν είναι ενδεδειγμένο ή κατάλληλο.»

Listening / Speaking: Deliver focused, coherent oral presentations, with and without notes, that clearly convey ideas and use appropriate intonation, enunciation, pace, word choice and grammar. (Crosswalk Connecticut States Standards, Grade 8, 26). → «Κατανόηση / Παραγωγή Προφορικού Λόγου: Παράδοση στοχοθετημένων, συνεκτικών προφορικών παρουσιάσεων, με και χωρίς σημειώσεις, που μεταφέρουν με σαφήνεια τις ιδέες και τη χρήση κατάλληλου τονισμού, έκφρασης, ρυθμού, επιλογής των λέξεων και της γραμματικής.»

Integrate multimedia and visual displays into presentations to clarify information, strengthen claims and evidence, and add interest.

Include multimedia components (e.g., graphics, images, music, sound) and visual displays in presentations to clarify information (Common Core States Standards 2010, 49). → «Ενσωματώνουν πολυμεσικά και οπτικά στοιχεία σε παρουσιάσεις για να αποσαφηνίσουν τις πληροφορίες, να ενισχύσουν τους ισχυρισμούς και τα αποδεικτικά στοιχεία, και να τις κάνουν πιο ενδιαφέρουσες.

Συμπεριλαμβάνουν στοιχεία πολυμέσων (π.χ. γραφικά, εικόνες, μουσική, ήχο) και οπτικές απεικονίσεις σε παρουσιάσεις να αποσαφηνίσει τις πληροφορίες.»

Writing Process: Publish/Present: uses different technologies to produce, design and publish a finished product, e.g., political cartoons, brochure, stock market or consumer analysis (Crosswalk Connecticut States Standards, Grade 8, 26). → «Διαδικασίας παραγωγής λόγου: Δημοσίευση / Παρουσίαση: χρησιμοποιούν διαφορετικές τεχνολογίες για να παράγουν, να σχεδιάζουν και να δημοσιεύουν ένα ολοκληρωμένο προϊόν, π.χ. πολιτικές γελοιογραφίες, φυλλάδιο, χρηματιστηριακή ή καταναλωτική ανάλυση.»

ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΕΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ: ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΡΡΟΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥΣ

Writing Process: Publish/Present: publish and present final products in a variety of ways, including the arts and technology, e.g., book of poetry, a theatrical performance and a newscast (Crosswalk Connecticut States Standards, Grade 4, 15) → «Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου: Έκδοση / Παρουσίαση: έκδοση και παρουσίαση των τελικών προϊόντων με μια ποικιλία μέσων συμπεριλαμβανομένων των τεχνών και της τεχνολογίας π.χ. βιβλίο ποίησης, θεατρική παράσταση, εκπομπή δελτίου ειδήσεων.»

New technologies have broadened and expanded the role that speaking and listening play in acquiring and sharing knowledge and have tightened their link to other forms of communication. The Internet has accelerated the speed at which connections between speaking, listening, reading, and writing can be made, requiring that students be ready to use these modalities nearly simultaneously. Technology itself is changing quickly, creating a new urgency for

students to be adaptable in response to change (Common Core States Standards 2010, 48). → «Οι νέες τεχνολογίες έχουν διευρύνει και επεκτείνει το ρόλο που παίζουν η ομιλία και η ακρόαση στην κατάκτηση και το μοίρασμα της γνώσης και έχουν ενισχύσει τους δεσμούς με άλλες μορφές επικοινωνίας. Το Διαδίκτυο έχει επιταχύνει την ταχύτητα με την οποία μπορούν να γίνουν συνδέσεις μεταξύ της ομιλίας, της ακρόασης, της ανάγνωσης και της γραφής, απαιτώντας από τους μαθητές να είναι έτοιμοι να χρησιμοποιήσουν αυτές τις τροπικότητες σχεδόν ταυτόχρονα. Η τεχνολογία από μόνη της αλλάζει γρήγορα, δημιουργώντας μια νέα επείγουσα ανάγκη για τους μαθητές να μπορούν να είναι προσαρμοστικοί σε ανταπόκριση στην αλλαγή.»

Evaluate the advantages and disadvantages of using different mediums (e.g., print or digital text, video, multimedia) to present a particular topic or idea (Common Core States Standards 2010, 39). → «Αποτιμούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της χρήσης διαφορετικών μέσων (π.χ. έντυπο ή ψηφιακό κείμενο, βίντεο, πολυμέσα) στην παρουσίαση ενός συγκεκριμένου θέματος ή ιδέας.»

Use technology, including the Internet, to produce, publish, and update individual or shared writing products, taking advantage of technology's capacity to link to other information and to display information flexibly and dynamically (Common Core States Standards 2010, 46). → «Χρησιμοποιούν την τεχνολογία, συμπεριλαμβανομένου του Διαδικτύου, για να παράγουν, να δημοσιεύουν και να ενημερώνουν ατομικά ή κοινά γραπτά προϊόντα, αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα της δυνατότητας της τεχνολογίας να συνδέει τις πληροφορίες και να προβάλλει τις πληροφορίες ευέλικτα και δυναμικά.»

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ: Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΔΟΧΗ ΤΟΥ ΚΡΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Students are engaged and open-minded -but discerning- readers and listeners. They work diligently to understand precisely what an author or speaker is saying, but they also question an author's or speaker's assumptions and premises and assess the veracity of claims and the soundness of reasoning (Common Core States Standards 2010, 7). → «Οι μαθητές είναι ενεργοί και ανοιχτόμυαλοι – αλλά και παρατηρητικοί – αναγνώστες και ακροατές. Εργάζονται επιμελώς για να κατανοήσουν επακριβώς τι λέει ένας συγγραφέας ή ομιλητής, αλλά επιπλέον αμφισβητούν τις υποθέσεις και τις προϋποθέσεις ενός συγγραφέα ή ενός ομιλητή και

αξιολογούν την φιλαλήθεια των ισχυρισμών και την αξιοπιστία της επιχειρηματολογίας.»

ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ: ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ ΑΝΤΙΑΛΗΨΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Analyze a particular point of view or cultural experience reflected in a work of literature from outside the United States, drawing on a wide reading of world literature (Common Core States Standards 2010, 38). → «Αναλύουν μια συγκεκριμένη οπτική γωνία ή πολιτιστική εμπειρία που αντανακλάται σε ένα λογοτεχνικό έργο έξω από τις Ηνωμένες Πολιτείες, αντλώντας από ευρεία ανάγνωση της παγκόσμιας λογοτεχνίας.»

Analyze and evaluate themes and connections that cross cultures.

Interpret, analyze and evaluate the influence of culture, history and ethnicity on themes and issues in literature (Crosswalk Connecticut States Standards, Grades 9 & 10, 4-5). → «Αναλύουν και αξιολογούν θέματα και συνδέσεις διαπολιτισμικά.

Ερμηνεύουν, αναλύουν και αξιολογούν τις επιδράσεις του πολιτισμού, της ιστορίας και τις εθνικότητες σε θέματα και ζητήματα στη λογοτεχνία.»

Read, listen to and tell stories from a variety of cultures, and identify the similarities and differences in the way language is used (Crosswalk Connecticut States Standards, Grades 9 & 10, 30). → «Διαβάζουν, ακούν και διηγούνται ιστορίες από διάφορες κουλτούρες και προσδιορίζουν τις ομοιότητες και τις διαφορές στον τρόπο που χρησιμοποιείται η γλώσσα.»

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Write routinely over extended time frames (time for research, reflection, and revision) and shorter time frames (a single sitting or a day or two) for a range of tasks, purposes, and audiences (Common Core States Standards 2010, 47). → «Γράφουν τακτικά σε εκτενή χρονικά πλαίσια (χρόνος για έρευνα, αναστοχασμό και αναθεώρηση) και στενά χρονικά πλαίσια (σε μια μόνο προσπάθεια, ή σε μια ή δύο μέρες) για μια ποικιλία δραστηριοτήτων, στόχων και ακροατηρίου.»

ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

The Standards define what all students are expected to know and be able to do, not how teachers should teach. For instance, the use of play with young children is not specified by the Standards, but it is welcome as a valuable activity in its own right and as a way to help students meet the expectations in this document. Furthermore, while the Standards make references to some particular forms of content, including mythology, foundational U.S. documents, and Shakespeare, they do not—indeed, cannot—enumerate all or even most of the content that students should learn. The Standards must therefore be complemented by a well-developed, content-rich curriculum consistent with the expectations laid out in this document (Common Core States Standards 2010, 6) → «Το πρόγραμμα ορίζει τι αναμένεται από όλους τους μαθητές να γνωρίζουν και να μπορούν να κάνουν, και όχι πώς θα πρέπει οι εκπαιδευτικοί να διδάξουν. Για παράδειγμα, η αξιοποίηση του παιχνιδιού δεν προσδιορίζεται από το πρόγραμμα, αλλά είναι καλοδεχούμενο ως μια χρήσιμη δραστηριότητα αφ' εαυτής και ως μέσο να βοηθηθούν οι μαθητές να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις αυτού του εγγράφου. Επιπλέον, ενώ το πρόγραμμα αναφέρεται σε κάποιες συγκεκριμένες μορφές περιεχομένου, περιλαμβάνοντας τη μυθολογία, τα θεμελιώδη έγγραφα των ΗΠΑ, τον Σαίξπηρ, δε μπορεί πράγματι να απαριθμήσει όλα ή τουλάχιστον τα περισσότερα θέματα που οι μαθητές θα πρέπει να μάθουν. Το πρόγραμμα θα πρέπει από εκεί και πέρα να συμπληρωθεί από ένα καλοσχεδιασμένο και πλούσιο σε περιεχόμενο curriculum που θα συνάδει με τις προσδοκίες αυτού του εγγράφου.»

Teachers are thus free to provide students with whatever tools and knowledge their professional judgment and experience identify as most helpful for meeting the goals set out in the Standards (Common Core States Standards 2010, 4) → «Οι εκπαιδευτικοί είναι έτσι ελεύθεροι να εφοδιάσουν τους μαθητές τους με αυτά τα εργαλεία και τις γνώσεις που η επαγγελματική τους κρίση και εμπειρία θεωρεί ως τα πιο βοηθητικά για να ανταποκριθούν στους στόχους που θέτει το πρόγραμμα.»

The Standards insist that instruction in reading, writing, speaking, listening, and language be a shared responsibility within the school ... This division reflects the unique, time-honored place of ELA teachers in developing students' literacy skills while at the same time recognizing that teachers in other areas must have a role in this development as well (Common Core States Standards 2010, 4) → «Το πρόγραμμα επιμένει ότι η διδασκαλία της ανάγνωσης, της γραφής, της ομιλίας, της ακρόασης και της γλώσσας είναι ευθύνη μοιρασμένη εντός του σχολείου ...αυτή η διάκριση αντικατοπτρίζει τη μοναδική, ξεχωριστή θέση των δασκάλων της αγγλικής γλώσσας στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων γραμματισμού των μαθητών, ενώ ταυτόχρονα αναγνωρίζει ότι οι εκπαιδευτικοί των άλλων γνωστικών αντικειμένων επίσης πρέπει να έχουν ένα ρόλο στην ανάπτυξη αυτή.»